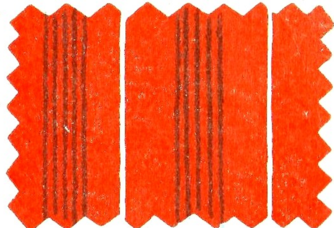
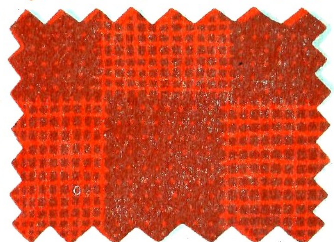
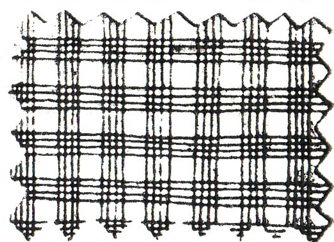
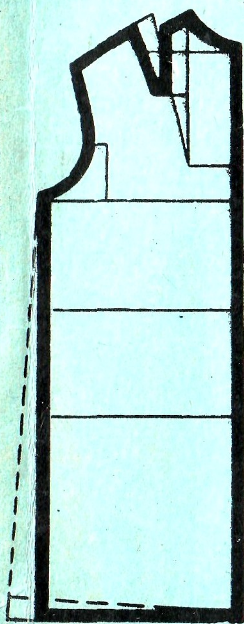
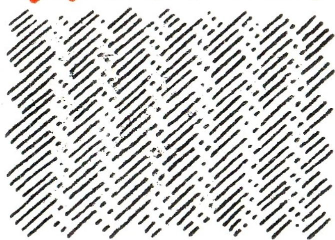
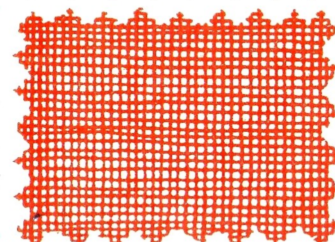
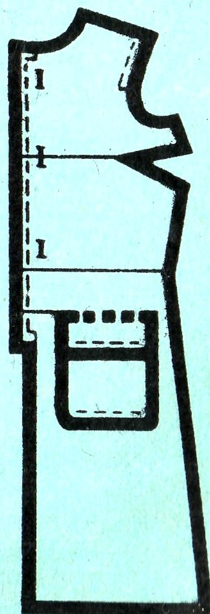
Д. М. Пітенін

Конструювання жіночого одягу

Д. М. ПІТЕНІН

Конструювання жіночого одягу

Видавництво „Техніка“
Київ — 1970

6П9.3
П35
УДК 687.051 522 = 83

Конструирование женской одежды. Питэнин Д. М. «Техніка», 1970, 108 стр. (На украинском языке). Изложена новая система снятия мерок с использованием проекционных измерений. Даны понятия о формах одежды, опорной поверхности и прибавках, их выбор и расчет. Предлагаемая система в сочетании с соответствующей технологией по подготовке и обработке примерок позволяет шить одежду с одной примеркой. Брошюра рассчитана на широкий круг закройщиков легкого платья и верхней одежды, а также может быть использована преподавателями и учащимися техникумов бытового обслуживания, учебных комбинатов быта, курсов закройщиков и для самостоятельного раскроя одежды.
Табл. 3, илл. 70, библ. 7.

Рецензент *С. М. Пугачевська*, інж.

Редакція літератури з легкої, харчової промисловості, торгівлі та побутового обслуговування
Завідуючий редакцією інж. *О. І. Касперська*

3-16-3
162-70М

ПЕРЕДМОВА

Роль конструювання одягу в системі індивідуального пошиття дуже велика. Одяг за індивідуальними замовленнями шиють на конкретну фігуру, яку часто ні за вимірами, ні за формою окремих частин тіла не можна прирівняти до типових фігур, прийнятих у швейній промисловості. Тому при розкроюванні одягу треба використовувати виміри конкретної фігури людини, які максимально характеризують будову її тіла.

Виготовлення красивого і зручного одягу здебільшого залежить від кваліфікації закрійника у галузі моделювання і конструювання одягу з урахуванням пошивних властивостей сучасних тканин.

За останні десять років у вітчизняній текстильній промисловості особливого значення набувають розробка і виробництво штучних і синтетичних матеріалів (майже повністю перейшла на переробку хімічних волокон шовкова промисловість). Хімічні волокна широко використовуються також у виробництві бавовняних, лляних і особливо шерстяних тканин, оскільки ці волокна перестали відігравати роль замінників, а стали повноцінними матеріалами. За багатьма властивостями тканини з хімічними волокнами кращі за тканини з натуральними волокнами. Так, тканини з лавсаном, капроном і нітроном за фізико-механічними й іншими властивостями незрівнянно кращі, ніж тканини з натуральних волокон. Крім того, з'явилась взагалі нова пошивна сировина, а саме: платтяні тканини з синтетичних волокон; тканини з синтетичних волокон із плівковим покриттям типу «болонья»; синтетичні тканини, дубльовані на шерстяній основі типу «богуславка»; штучні шкіри і замші на трикотажній та тканинній основах; трикотаж, тканини і хутра, дубльовані на поролоні; хутра з штучних і синтетичних волокон на трикотажній і тканій основах.

Нові тканини і матеріали відрізняються від старих пошивними властивостями. Так, тканини, в яких вміст хімічних волокон

становить 30—50%, важко піддаються волого-тепловій обробці і потребують додержання певних режимів. А при пошитті одягу з синтетичних тканин і матеріалів, а також дубльованих і деяких хутряних тканин взагалі виключається волого-теплова обробка.

Внаслідок незначної усадки і невисокого температурного впливу (не більше 150° С) на тканини з хімічними волокнами виробам з них неможливо за допомогою волого-теплової обробки надати необхідної форми.

Отже, пошивна сировина стала одним з вирішальних факторів для переходу до нових рішень у конструюванні одягу. Необхідну форму виробів тепер можна одержати за допомогою виточок, поздовжніх і поперечних, конструктивних і декоративних ліній, а також зміни положення конструктивних швів. Крім того, пошивні властивості нових тканин обумовили необхідність більш точного конструювання і старанного розрахунку (до одного міліметра) розмірів деталей. Все це викликало необхідність більш точного конструювання одягу з попереднім урахуванням індивідуальних особливостей будови тіла.

У даній брошурі пропонується нова система знімання мірок і метод конструювання, які забезпечують можливість виготовлення одягу з однією примірко ю, що приведе до підвищення продуктивності праці і поліпшення якості одягу.

Відгуки про брошуру, зауваження і побажання просимо надсилати на адресу: *Київ, 4, Пушкінська, 28, видавництво «Техніка».*

ОСОБЛИВОСТІ БУДОВИ ТІЛА І ВИМІРЮВАННЯ ЖІНОЧИХ ФІГУР

Система вимірювання для конструювання одягу в індивідуальному пошитті має велике значення, оскільки на даних вимірюваннях грунтуються висновки закрійника про особливості будови тіла різних фігур.

Індивідуальні особливості будови тіла виявляються закрійником при попередньому огляді фігури замовниці перед зніманням мірок. Виявлення особливостей будови тіла необхідне закрійникові для цілеспрямованого вимірювання фігури, щоб зафіксувати не тільки загальні дані про будову тіла, а і його індивідуальні особливості. Вимірювання особливостей будови тіла дає можливість точніше конструювати одяг і скоротити кількість часу і примірок для уточнювання форми деталей одягу.

В результаті багаторічної роботи автора та групи закрійників Київської фабрики індивідуального пошиття № 2 пропонується типізувати жіночі фігури залежно від їх профільних та фасових конфігурацій за конструктивними поясами.

Конструктивними поясами називаються окремі частини тіла, що розглядаються з точки зору пластичної анатомії як опорні пункти. При конструюванні одягу прийнято такі конструктивні пояси (рис. 1):

Шийний *1* — враховують при формуванні горловини і комірів плечових виробів.

Плечовий *2* — враховують при конструюванні плечових виробів за їх формою, розворотом і довжиною. Він визначає загальну ширину одягу в плечах.

Грудний *3* — розташований по горизонталі на рівні грудних залоз, нижче пахових западин, ззаду — по грудній ділянці спини. Цей пояс має велике значення при визначенні ступеня об'ємності і ширини одягу.

Пояс лінії талії *4* — розташований по горизонталі і проходить по найбільш вдавлених точках бокових стінок тулуба. Враховує-

ться при визначенні ступеня об'ємності і ширини виробів по лінії талії і є місцем основного розчленування фігури по горизонталі.

Тазостегновий *5* — розташований по горизонталі, проходить у верхній частині стегон, сідниць і низу живота. Враховується при визначенні об'ємності і ширини одягу на цьому рівні тіла.

Стегновий *6* — розташований у верхній частині стегон і враховується тільки при визначенні об'ємності і ширини поясних виробів.

Голінкові 7 і *8* — розташовані у верхній і нижній частині голінки і характеризують об'ємність і ширину як плечових, так і поясних виробів.

Пояси рук *9* — розташовані по всій довжині руки і визначають як об'ємність, так і ширину рукавів одягу біля плеча, ліктя і кисті.

Розглядаючи профільні і фасові конфігурації фігур за грудним, тазостегновим і плечовим конструктивними поясами можна всю різноманітність фігур поділити на одинадцять типів (рис. 2):

Перший тип *1.* Фігури умовно пропорційні, стрункої будови тіла.

Другий тип *2.* Фігури з особливістю будови тіла, яка полягає у відхиленні найбільш виступаючих точок лопаток від вертикальної площини, дотичної до найбільш виступаючих точок сідниць.

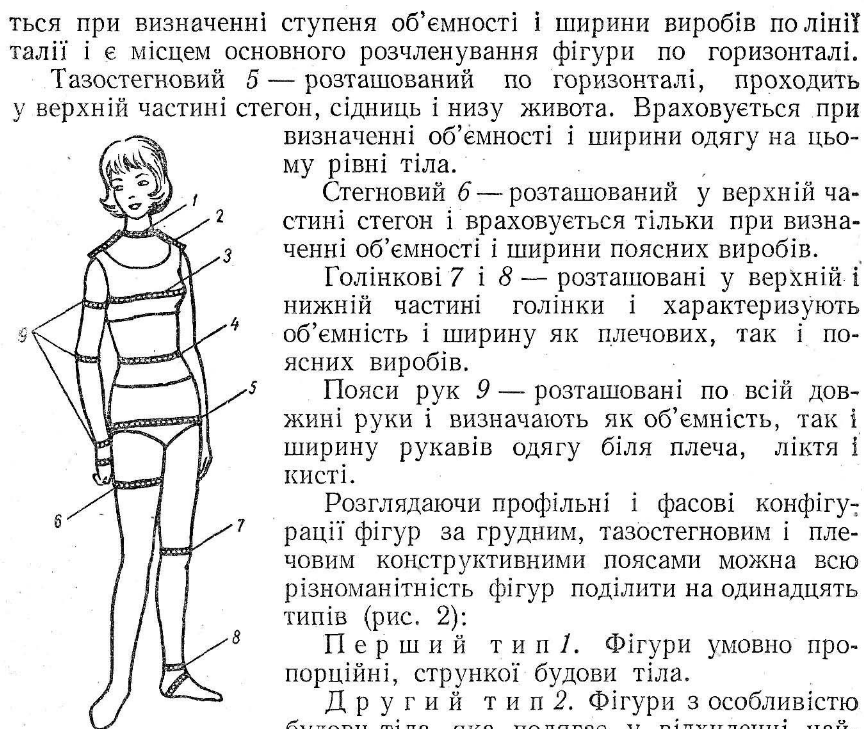

Рис. 1. Конструктивні пояси жіночої фігури.

Третій тип *3.* Фігури з особливістю будови тіла, яка полягає у відхиленні найбільш виступаючих точок сідниць від вертикальної площини, дотичної до найбільш виступаючих точок лопаток.

Четвертий тип *4.* Фігури з особливістю будови тіла, яка полягає у відхиленні точок грудних залоз від вертикальної площини, дотичної до передньої стінки опуклості живота.

П'ятий тип *5.* Фігури з високим положенням плечових спадів.

Шостий тип *6.* Фігури з низьким положенням плечових спадів.

Сьомий тип *7.* Фігури з різним положенням (висотою) лівого і правого плечових спадів.

Рис. 2. Типи будови тіла жіночих фігур.

Восьмий тип *8*. Фігури з вузьким тазостегновим поясом по фасовій ширині.

Дев'ятий тип *9*. Фігури з широким тазостегновим поясом по фасовій ширині.

Десятий тип *10*. Фігури з різною формою стегон з лівого і правого боків тіла фасової площини.

Одинадцятий тип *11*. Фігури з кількома особливостями будови тіла, перерахованими у вищенаведених типах, так звані складнотипові фігури.

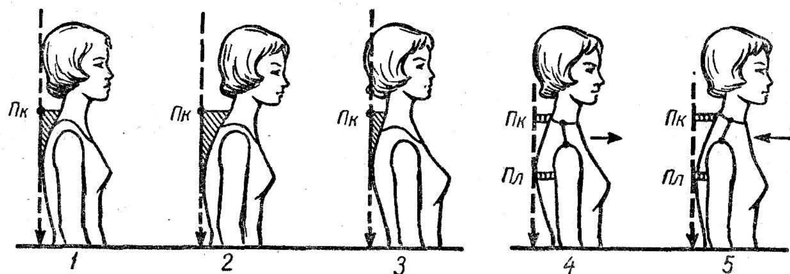

Рис. 3. Підтипи будови тіла жіночих фігур.

Крім перерахованих типів, жіночі фігури можна розподілити на п'ять підтипів, які характеризують форму спини між шийним і грудним конструктивними поясами у вертикальній і горизонтальній площинах (рис. 3).

Так, до першого підтипу *1* відносять фігури, у яких виміри положення корпуса дорівнюють типовій величині за розміром, тобто за міркою $Сг_{II}$ (див. стор. 9). Типову величину положення корпуса можна визначити за табл. 1.

До другого підтипу *2* відносять фігури з похилим положенням верхньої частини спини, тобто фігури, у яких виміри положення корпуса більші від типової величини.

До третього підтипу *3* відносять фігури з перегинистим положенням корпуса, тобто, коли величина виміру менша від типової величини.

До четвертого підтипу *4* відносять фігури із зведеним до грудей плечовим поясом, тобто з опуклістю спини в горизонтальній площині. Такі фігури характеризуються виміром положення лопаток, яке більше від типової величини. Типову величину положення лопаток (рис. 4) визначають за формулою

$$Пл = {}^1/_2\, Пк + 1\ см \text{ (стор. 9).}$$

Таблиця 1

Основні виміри жіночих фігур

Пг	$Шг_{II}$	$Сг_{II}$ (розмір)	Шс	Пк	Пг	$Шг_{II}$	$Сг_{II}$ (розмір)	Шс	Пк
7,5	18,5	42 43	16,8	4,8	13,5	24,5	54 55	19,2	7,2
8,5	19,5	44 45	17,2	5,2	14,5	25,5	56 57	19,6	7,6
9,5	20,5	46 47	17,6	5,6	15,5	26,5	58 59	20	8,0
10,5	21,5	48 49	18	6,0	16,5	27,5	60 61	20,4	8,4
11,5	22,5	50 51	18,4	6,4	17,5	28,5	62 63	20,8	8,8
12,5	23,5	52 53	18,8	6,8	18,5	29,5	64	21,2	9,2

Примітка. Величини вимірів $Шг_{II}$ визначені розрахунками з величин $Сг_{I}$, $Сг_{II}$ і *Шс*. Величини *Пг* і *Пк* — примірні, взяті з досвіду роботи ательє індивідуального пошиття (їх немає в матеріалах вимірювання типових фігур).

До п'ятого підтипу *5* відносять фігури з розгорнутим плечовим поясом, які характеризуються тим, що виміри положення лопаток менші від типової величини.

Вимірювання фігур. Для правильного знімання мірок замовниця повинна стояти спокійно, без напруження, не змінюючи звичайної постави. Мірки знімають по білизні або платтю строгої форми, без зайвих нашарувань тканини, які заважають обмірюванню. При зніманні мірок необхідно відмовитись від прибавок при записуванні вимірів, оскільки при цьому втрачається основне призначення мірок — зафіксувати дійсні розміри фігури.

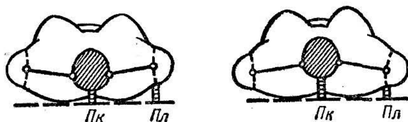

Рис. 4. Схеми положень плечового пояса у фігур четвертого і п'ятого підтипів.

Дана система знімання мірок складається з трьох груп вимірів: проекційних розмірів, півобхвату і ширини, довжини і висоти.

Проекційні розміри вимірюють за допомогою спеціальної лінійки і двостороннього кутника (рис. 5), а при доброму тренуванні — звичайно лінійкою і кутником — перед дзеркалом примірювальної кабіни. Спеціальна лінійка має два прозорих маятнико-

вих рівні і шкалу з сантиметровими поділками. Поздовжній рівень служить для встановлення вертикальних ліній, а поперечний — для встановлення горизонтальних ліній. Кутник застосовується для замірювання величин мірок.

Півобхват, ширину, довжину і висоту вимірюють сантиметровою стрічкою, а ширину руки — лінійкою (рис. 6). Великими буквами позначаються виміри: висоти — *В*; довжини — *Д*; положення точок або ліній — *П*; півобхвату — *С*; відстань між центрами або виступаючими точками — *Ц*; ширини — *Ш*. Малими буквами або цифрами при великих буквах позначають місця вимірювання.

Вимірювання і запис мірок слід провадити за наведеною нижче послідовністю, щоб уникнути зайвих рухів і переміщення замовниці. Запис провадять трьома рядками (групами), величини вимірів записують в сантиметрах.

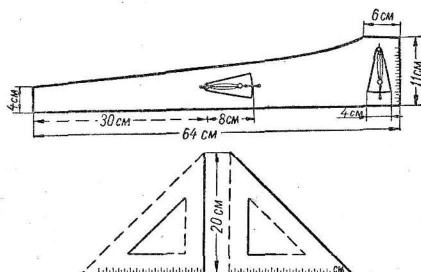

Рис. 5. Лінійка і кутник для вимірювання проекційних розмірів.

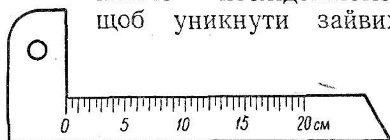

Рис. 6. Лінійка для вимірювання ширини руки.

Перша група мірок. *Висота плеча (Вп).* Вимірюють по вертикалі від нижньої плечової точки до горизонтального рівня верхньої плечової точки (рис. 7).

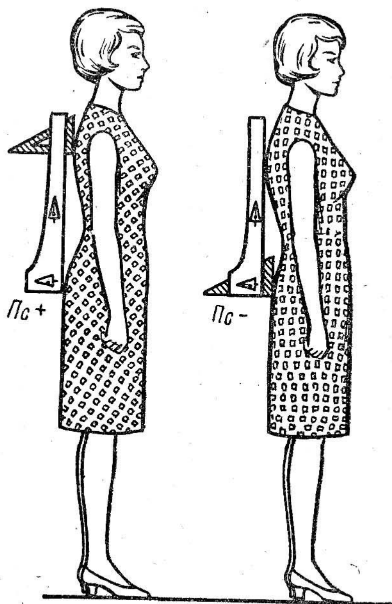
Положення сідниць (Пс). Визначають положення найбільш виступаючих точок сідниць відносно вертикальної площини найбільш виступаючих точок лопаток. Але оскільки сідниці або виступають за вертикальний рівень лопаток, або не доходять до нього, то при записуванні мірок у першому випадку величина виміру записується із знаком плюс (+), у другому — із знаком мінус (—). У першому випадку мірку роблять по горизонталі від вертикального рівня найбільш виступаючої точки сідниці до виступаючої точки лопатки, у другому — від вертикального рівня лопатки до найбільш виступаючої точки сідниці. Наприклад: *Пс* = = + 3 *см*, або *Пс* = —2 *см* (рис. 8).

Положення корпуса (Пк). Вимірюють по горизонталі від сьомого шийного хребця до вертикальної площини, дотичної до найбільш виступаючої точки лопатки (рис. 9).

Положення лопаток (Пл). Вимірюють по горизонталі від рівня заднього кута пахової западини до лінії, дотичної до виступаючих точок лопаток (рис. 9).

Положення грудей (Пг). Вимірюють по горизонталі від рівня переднього кута пахової западини до лінії, дотичної до виступаючих точок грудних залоз (рис. 9).

Положення живота (Пж). Вимірюють по горизонталі від рівня виступаючих точок грудних залоз до вертикальної

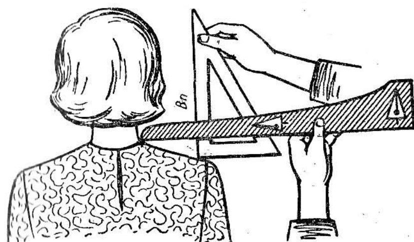

Рис. 7. Вимірювання мірки *Вп*.

Рис. 8. Вимірювання мірок *Пс*.

площини, дотичної до передньої стінки опуклості живота (рис. 10)

Положення руки на рівні низу рукава (Пр). Вимірюють вели-

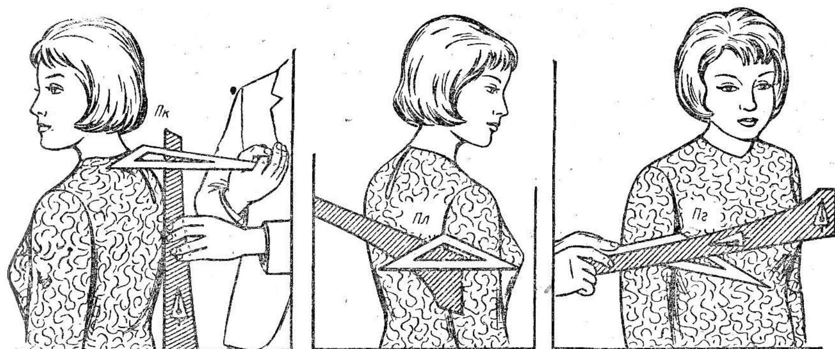

Рис. 9. Вимірювання мірок *Пк*, *Пл* і *Пг*.

чину відхилення руки біля зап'ястя за вертикальну площину переднього кута пахової западини (рис. 10).

Величини вимірів першої групи мірок записують повністю.

Друга група мірок. *Півобхват шиї (Сш)*. Вимірюють повний обхват шиї. Сантиметрову стрічку нижнім краєм накладають на 0,5 *см* вище виступаючої частини остистого відростка сьомого шийного хребця, збоку і спереду стрічку укладають по основі шиї (рис. 11).

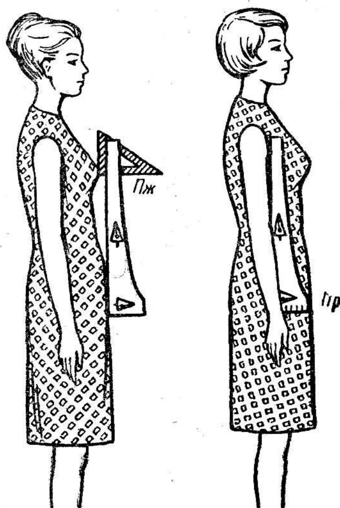

Рис. 10. Вимірювання мірок *Пж* і *Пр*.

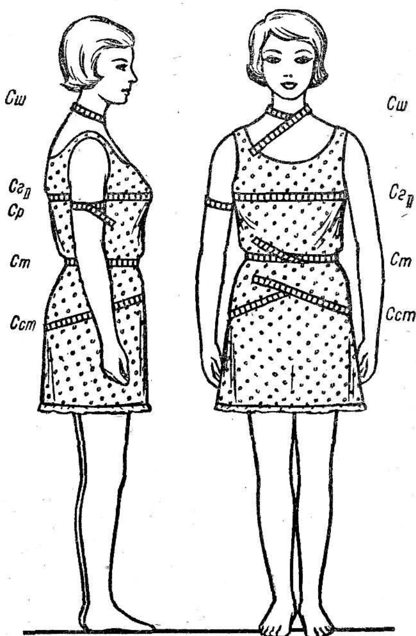

Рис. 11. Вимірювання мірок *Сш*, $Сг_{II}$, *Ст*, *Сст* і *Ср*.

Півобхват грудей другий ($Сг_{II}$). Вимірюють повний обхват грудей. Стрічка проходить навколо тулуба, на спині — по нижніх кутах лопаток на рівні задніх кутів пахових западин, потім у площині косого перерізу через виступаючі точки грудних залоз, горизонтально між ними (рис. 11).

Півобхват талії (Ст). Вимірюють повний обхват талії. Вимірювання провадять у строго горизонтальній площині через найбільш вдавлені частини на боках, між нижніми ребрами і гребенями клубових кісток (рис. 11).

Півобхват стегон (Сст). Вимірюють повний обхват стегон.

Вимірювання провадять у площині косого перерізу навколо стегон. Ззаду сантиметрова стрічка проходить по найбільш виступаючих точках сідниць, а спереду сходиться на передній стінці живота (рис. 11).

Відстань між виступаючими точками грудних залоз (Цг). Вимірюють горизонтально по прямій між виступаючими точками грудних залоз (рис. 12).

Рис. 12. Вимірювання мірок *Цг* і *Шг*$_{II}$.

Ширина грудей друга (Шг$_{II}$*).* Вимірюють горизонтально по виступаючих точках грудних залоз між вертикалями, проведеними вниз від передніх кутів пахових западин. Тому перед зніманням цієї мірки закрійник повинен переконатись у тому, що положення рук (що служать вертикалями) в їх верхній частині строго вертикальне. Вимірювання провадять від правої руки до лівої (рис. 12).

Півобхват руки у верхній частині (Ср). Вимірюють при вільно опущеній руці перпендикулярно до осі плеча так, щоб верхній край стрічки дотикався до кутів пахових западин (рис. 11). Вимірювання провадять для контролю розрахунку ширини рукава при конструюванні легкого плаття і як додаткове, в основному для фігур великої повноти, при конструюванні верхнього одягу.

Ширина руки у верхній частині (Шр). Вимірюють горизонтально за допомогою другої спеціальної лінійки і кутника між заднім і переднім кутами пахових западин (рис. 13).

Ширина спини (Шс). Вимірюють горизонтально по нижніх кутах лопаток між рівнями задніх кутів пахових западин, безпосередньо під ними (рис. 13).

Величини вимірів другої групи мірок записують у половинному розмірі за винятком мірки *Шр*, яку записують повністю.

Третя група мірок. *Висота лопаток (Вл)*[1]. Вимірюють від остистого відростка сьомого шийного хребця вздовж хребта до рівня нижніх кутів лопаток (рис. 14).

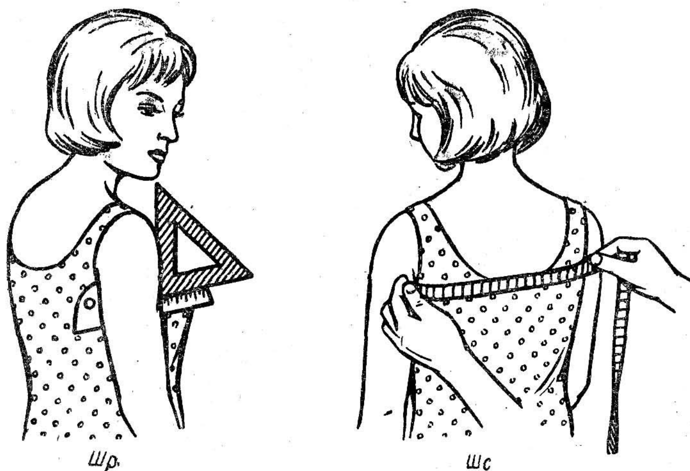

Рис. 13. Вимірювання мірок *Шр* і *Шс*.

Довжина талії спини (Дтс). Вимірюють від сьомого шийного хребця вздовж хребта до лінії талії (рис. 14).

Довжина виробу (Дв). Вимірюють від сьомого шийного хребця вздовж хребта до рівня бажаної довжини виробу (рис. 14).

Відстань між лінією талії і виступаючими точками сідниць (Дс). Вимірюють по вертикалі від лінії талії до найбільш виступаючої точки сідниці (рис. 14).

Довжина плечового спаду (Дп). Вимірюють від основи шиї до плечової точки, що знаходиться на перетині середньої лінії плечового спаду із склепінням лопатки (рис. 14).

В зв'язку з тим, що легке плаття шиють без рукавів або з рука-

---

[1] Мірки *Вл*, *Дтс* і *Дв* необхідно знімати безпосередньо одну за одною.

вами різної довжини, рекомендується мірку довжини рукава (*Др*) знімати безпосередньо з міркою довжини плечового спаду.

Довжина рукава (*Др*). Вимірюють при вільно опущеній руці від плечової точки по зовнішній поверхні плеча і передпліччя до рівня бажаної довжини рукава (рис. 14).

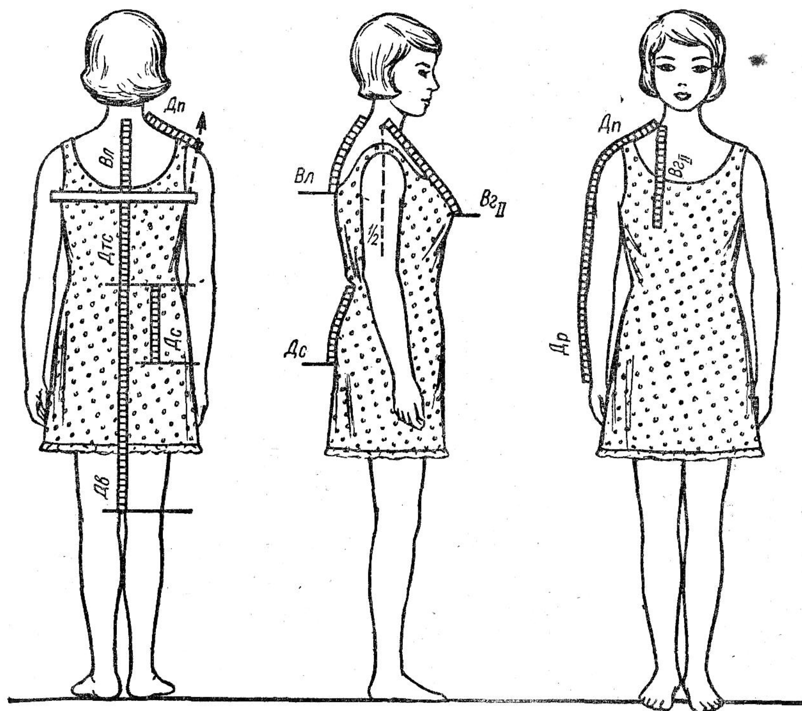

Рис. 14. Вимірювання мірок *Вл*, *Дтс*, *Дв*, *Дс*, *Дп*, *Др* і $Вг_{II}$.

Висота грудей друга ($Вг_{II}$). Вимірюють від плечового шва, що проектується, біля основи шиї до виступаючої точки грудної залози (рис. 14). Положення лінії плечового шва (рис. 15) визначається відрізком *а-в*, який дорівнює $^1/_3$ величини відрізка *а-б* (зорова ширина шиї). Нижнє положення лінії плечового шва визначається відрізком *г-е*, який дорівнює $^1/_2$ величини *г-д* (зорова ширина руки). Правильне положення лінії плечового шва проектується від точки *в* на точку *е*.

Величини вимірів третьої групи мірок записують повністю.

З метою порівняльного контролю розрахунку балансу виробів для складнотипових фігур можна додатково виміряти довжину переду до лінії талії. У цих випадках слід фіксувати рівень талії з сторони спини і переду нескладним допоміжним пристроєм (рис. 16) або шнурком, закріпленим на талії строго горизонтально. Довжину переду вимірюють безпосередньо після вимірювання висоти грудей другої ($Вг_{II}$).

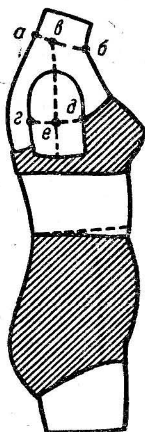

Рис. 15. Схема положення лінії плечового шва.

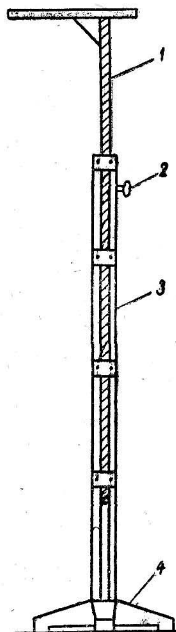

Рис. 16. Пристрій для фіксації горизонтальних рівнів:
1 — висувна планка з горизонталлю; *2* — затискний гвинт; *3* — штатив; *4* — опорна станина.

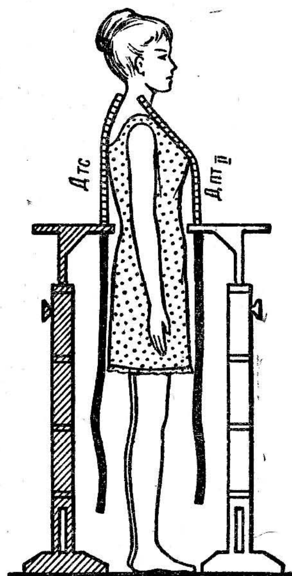

Рис. 17. Вимірювання мірки $Дпт_{II}$.

Довжина переду до лінії талії друга ($Дпт_{II}$). Вимірюють від плечового шва, що проектується, біля основи шиї до рівня талії через найвищу точку грудної залози (рис. 17). Вимір записують повністю.

Нижче наводимо приклад записування мірок, *см*:

$Вп = 5$; $Пс = +2$; $Пк = 6$; $Пл = 4$; $Пг = 10{,}5$; $Пж = 0$; $Пр = 4{,}5$; $Сш = 18$; $Сг_{II} = 48$; $Ст = 38$; $Сст = 53$; $Цг = 9{,}5$; $Шг_{II} = 21{,}5$; $Ср = 14{,}5$; $Шр = 8{,}5$; $Шс = 18$;

$Вл = 17,5$; $Дтс = 38$; $Дв = 96$; $Дс = 19$; $Дп = 13,5$; $Др = 55$; $Вг_{II} = 27$; $Дпт_{II} = 42,5$.

Міркам $Шг_{II}$, $Шр$ і $Шс$ закрійники завжди надають великого значення, оскільки від них залежить правильний розподіл ширини виробу по спинці, проймі і пілочці. Однак у зв'язку з тим, що ці мірки переважно знімають по одягу (платтю), часто трапляються помилки, особливо при вимірюванні ширини спини.

Щоб одержати правильні величини мірок по грудному поясу, пропонується провадити самоконтроль за їх сумарною величиною (рис. 18). Так, при правильному вимірюванні сума величин мірок $Шг_{II}$, $Шр$ і $Шс$ повинна дорівнювати величині мірки $Сг_{II}$, у випадку нерівності ці мірки слід перезняти.

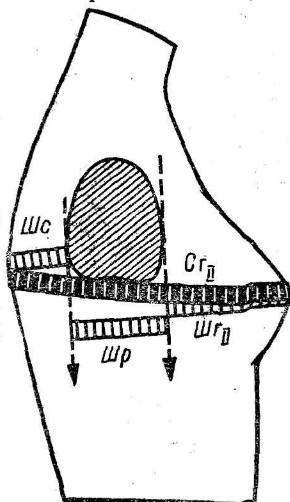

Рис. 18. Схема рівності мірки $Сг_{II}$ і суми мірок $Шг_{II}$, $Шр$ і $Шс$.

П р и к л а д 1.

Мірка $Сг_{II} = 50$ *см*.
» $Шг_{II} = 22,5$ *см*
» $Шр = 9$ »
» $Шс = 18,5$ »

Висновок: сума трьох мірок дорівнює 50 *см* — мірки знято вірно.

П р и к л а д 2.

Мірка $Сг_{II} = 48$ *см*.
» $Шг_{II} = 22,5$ *см*
» $Шр = 8$ »
» $Шс = 17,5$ »

Висновок: сума трьох мірок дорівнює 48 *см* — мірки знято вірно.

П р и к л а д 3.

Мірка $Сг_{II} = 55$ *см*.
» $Шг_{II} = 25,5$ *см*
» $Шр = 10,5$ »
» $Шс = 19$ »

Висновок: сума трьох мірок дорівнює 55 *см* — мірки знято вірно.

Багаторічна практика також переконує в тому, що в умовах індивідуального пошиття при точному зніманні мірки $Сг_{II}$ часто трапляються непарні числа величини цих мірок, тобто міжроз-

мірна різниця становить 1 *см*. Тому величину мірки $Сг_{II}$ не слід округляти до парного числа, оскільки це лише дезорієнтує закрійника при самоконтролі знімання мірок по грудному конструктивному поясу.

Пг	$Шг_{II}$	$Сг_{II}$ /розмір/	Шс	Пк	
7,5	18,5	42	16,8	4,8	
		43			
8,5	19,5	44	17,2	5,2	
		45			
9,5	20,5	46	17,6	5,6	Приклад 2
		47			
10,5	21,5	48	18	6	
		49			
11,5	22,5	50	18,4	6,4	Приклад 1
		51			
12,5	23,5	52	18,8	6,8	Приклад 5
		53			
13,5	24,5	54	19,2	7,2	Приклад 3
		55			
14,5	25,5	56	19,6	7,6	
		57			
15,5	26,5	58	20	8	
		59			
16,5	27,5	60	20,4	8,4	
		61			
17,5	28,5	62	20,8	8,8	Приклад 4
		63			
18,5	29,5	64	21,2	9,2	

Рис. 19. Приклади співвідношень мірок $Шг_{II}$ і *Шс*, що визначають розмір фігури.

Приклад 4.

Мірка $Сг_{II}$ = 60 *см.*
» $Шг_{II}$ = 26,5 *см*
» *Шр* = 12,5 »
» *Шс* = 21,5 »

Висновок: сума трьох мірок дорівнює 60,5 *см* — мірки знято невірно, їх слід перезняти.

При повторному вимірюванні:

Мірка $Шг_{II}$ = 26,5 *см*
» *Шр* = 12,5 »
» *Шс* = 21 »

Висновок: сума трьох мірок дорівнює 60 *см*, — мірки знято вірно.

Приклад 5.

Мірка $Сг_{II}$ = 48 *см*
» $Шг_{II}$ = 19,5 *см*
» *Шр* = 9,5 »
» *Шс* = 19 »

Висновок: сума трьох мірок дорівнює 48 *см* — мірки знято вірно.

Самоконтроль мірок $Шг_{II}$ і *Шс*, *Пг* і *Пк* можна також провадити порівнянням величин вимірів *Пг*, $Шг_{II}$, *Шс*, *Пк* і $Сг_{II}$ з величинами, наведеними в табл. 1.

За табл. 1 можна також визначити пропорційність і непропорційність фігур за грудним конструктивним поясом і підтиповість фігур. Так, із співвідношення мірок $Шг_{II}$ і *Шс*, яке відповідає одному розмірові (див. приклад 1), за табл. 1 визначають пропорційність фігури (рис. 19), а при невідповідності цих мірок одному розмірові визначається непропорційність фігури (див. приклади 2, 3, 4 і 5).

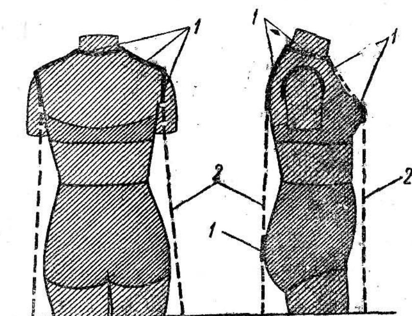
З наведених вище прикладів видно, що розмір не характеризує будови тіла жіночих фігур за мірками ширини у ділянці грудного конструктивного поясу, тому при конструюванні одягу потрібно орієнтуватися лише на вірно зняті мірки $Шг_{II}$, *Шр*, *Шс*.

ВИБІР І РОЗРАХУНОК ПРИБАВОК

Сучасні форми одягу надзвичайно різноманітні, проте всю цю різноманітність можна звести до трьох основних форм; прилягаючої, напівприлягаючої і вільної.

В результаті періодичних змін моди виникають комбіновані форми одягу, тобто такі, що складаються немов би з двох основних форм, наприклад форма плечових виробів, в яких спинка вільної форми, а пілочки напівприлягаючі.

Розміри і форма одягу визначаються розмірами і формою фігури замовниці, але вони не можуть бути точною копією. На одних ділянках одяг прилягає до тіла, на інших — спадає вільно. Одяг прилягаючої і напівприлягаючої форм порівняно щільно прилягає до тіла, а вільної форми — значно відрізняється від форми фігури.

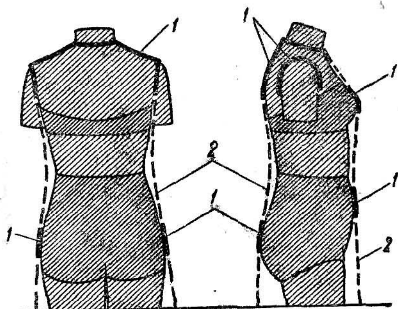

Рис. 20. Схема опорної поверхні для жіночого одягу вільної і напівприлягаючої форм:

1 — опорна поверхня; 2 — лінія одягу.

Співвідношення між розмірами і формою крою одягу, розмірами і формою фігури не *однакові. У верхній частині* тіла, яка є для одягу опорною поверхнею, одяг усіх видів і форм прилягає щільно, а в нижній частині тіла опорною поверхнею служать тільки виступаючі частини, особливо при прилягаючій і напівприлягаючих формах (рис. 20). Отже, на вказаних ділянках тіла розміри і форма одягу повинні відповідати розмірам і формі фугури. Опорною поверхнею для одягу є: шия, плечовий пояс, груди, живіт (якщо він виступає за вертикальну лінію грудей для виробів вільної форми, а *для прилягаючої і* частково напівприлягаючої форм — завжди), грудна ділянка спини, сідниці і тазостегновий пояс (для виробів прилягаючої і напівприлягаючої форм). На інших ділянках тіла між внутрішньою поверхнею одягу і тілом утворюються повітряні зазори, необхідні для нормального дихання, вільного руху, одержання потрібної форми виробу тощо. Тому розмір одягу повинен бути дещо більший від розміру фігури.

Різниця між розміром одягу і відповідним розміром тіла називається прибавкою на вільне облягання. Тому при конструюванні одягу, залежно від його призначення, санітарно-гігієнічних і естетичних вимог, передбачають прибавку на вільне облягання.

Прибавки передбачають на вільне облягання (по грудному

конструктивному поясу — **Пвг**; по конструктивному поясу лінії талії — **Пвт**; по тазостегновому конструктивному поясу — **Пвст**) і на утеплювальні шари (для верхнього одягу).

Прибавки на вільне облягання складаються з двох прибавок, що мають різне призначення,— мінімально необхідної на вільне облягання одягу і декоративно-конструктивної. Але для кращого їх запам'ятовування вони звичайно визначаються в сумі. На сумарну величину її основний вплив робить мода, тому стабільних прибавок на вільне облягання немає. Так, величини прибавок для легкого плаття і верхнього одягу асортименту, що найчастіше трапляється, на сучасний період моди наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Прибавки на вільне облягання, *см*

Ділянка рисунка	Умовне позначення	Вид одягу								
		Легке плаття			Верхній одяг					
					Жакет			Пальто		
		прилягаюче	напівприлягаюче	вільне	прилягаючий	напівприлягаючий	вільний	прилягаюче	напівприлягаюче	вільне
По грудному поясу	**Пвг**	3—5	4—6	5—7	4—6	5—7	6—8	5—7	6—8	7—10
По поясу лінії талії	**Пвт**	1—2	—	—	1/2 **Пвг**+1	—	—	1/2 **Пвг**+1	—	—
По тазостегновому поясу	**Пвст**	1—2	1	Не менше 2/3 **Пвг**	1/2 **Пвг**	1/2 **Пвг**	Не більше 2/3 **Пвг**	1/2 **Пвг**	1/2 **Пвг**	Не менше 3/4 **Пвг**

Величину **Пвг** для легкого плаття визначають залежно від тканини і наявності рукавів. Наприклад, найменшу величину **Пвг** в 3 *см* беруть для платтів прилягаючих і напівприлягаючих з шовкових і шерстяних тканин без рукавів, а для платтів з бавовняних тканин цю величину збільшують на 1 *см* (на поперечну усадку після прання);

середню величину **Пвг** в 5—6 *см* беруть для платтів прилягаючих і напівприлягаючих з рукавами: для платтів з шовкових і синтетичних тканин — 5 *см*, з шерстяних — 6 *см* (при використанні шерстяних пальтових тканин — 7 *см*);

значну величину **Пвг** беруть для платтів вільної форми з рукавами: для платтів з шовкових і шерстяних тканин — 5—7 *см*, а в бавовняних — 8 *см*.

Величину прибавки **Пвг** для верхнього одягу з тканин і матеріалів, що не піддаються волого-тепловій обробці, беруть також з табл. 2, але пройму розширюють на 1—2 *см*.

Таблиця 3

Розрахунок прибавок Пвг і Пуш по частинах виробу

Прибавка	*Вид одягу*	Розподіл прибавок по ділянках рисунка, %			Розподіл прибавок при розрахунку ширини рукава, %
		до мірки *Шс*	до мірки *Шр*	до мірки $Шг_{II}$	
Пвг	Легке плаття	20	70	10	40
	Верхній одяг	20	75	5	Для жакетів — 40 « пальт — 50 « плащів і пальт з тканини, що не піддається волого-тепловій обробці — 45
Пуш	Верхній зимовий одяг	25	50	25	50

Для виробничого і спортивного одягу прибавку **Пвг** збільшують порівняно до табличних величин до 3 *см* для забезпечення повної свободи рухів.

Прибавки на утеплювальні шари **Пуш** такі, *см*: на один шар ватину (поролону) — 1; на два шари ватину — 2; на стьобану вату — до 4; на синтетичне хутро — 2—3.

Прибавки розраховують за частинами виробу, тобто до ширини спинки, пройми і грудей, а також при визначенні величин ширини ростка, глибини пройми, балансу і ширини рукава. Розрахунок прибавок **Пвг** і **Пуш** наведено в табл. 3.

В системі знімання мірок немає таких величин, як ширина ростка *(Ш ростка)*, висота ростка *(В ростка)*, глибина пройми *(Гп)* і балансу *(Б)*, тому ці величини розраховують за наведеними нижче формулами:

Для легкого плаття:

$$Ш\ ростка = {}^1/_2\ Сш - 2;$$
$$В\ ростка = {}^1/_2\ Ш\ ростка;$$
$$Гп = {}^1/_4\ Сг_{II} + Вп + 50\ \textbf{Пвг};$$

Б = *Пг* — *Пк* (для фігур четвертого типу + $^1/_2$ *Пж*). Для дуже складних фігур — за додатковим виміром (*Дтп*). Контрольний розрахунок: *Б* = *Дтп*—*Дтс*.

Для верхнього одягу:

$Ш\ ростка = {}^1/_2\ Сш - 2$ (для зимових виробів + 25% **Пуш**);
$В\ ростка = {}^1/_2\ Ш\ ростка;$
$Гп = {}^1/_4\ Сг_{II} + Вп + 50\%$ **Пвг** + 1,5 (для зимових виробів + 50% **Пуш**);
Б = *Пг* — *Пк* (для зимових виробів + 25% **Пуш** і для фігур четвертого типу + $^1/_2$ *Пж*).

КОНСТРУЮВАННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБІВ ЛЕГКОГО ПЛАТТЯ

Пропонований метод конструювання одягу складається з двох етапів — побудови базових основ і конструювання форм та силуетів на цих основах.

Базові основи будують як геометричні і графічні розгортки «згладжених» контурів жіночої фугури, які відтворюють опорну поверхню конкретної фігури з відповідними прибавками за формою моделі. Такий спосіб побудови рисунків універсальний. Він не залежить від змін моди і варіацій моделі.

Усі плечові вироби жіночого одягу конструюються на двох базових основах. Для зручності їх називають основа *А* і основа *Б*. Так, усі вироби прилягаючої і напівприлягаючої форм конструюються на основі *А*, вироби вільної форми — на основі *Б*.

У даному розділі викладено побудову базових основ і конструювання легкого плаття на фігури першого, п'ятого, шостого, восьмого і дев'ятого типів. Базові основи для інших типів будують аналогічно, але використовують мірки, які характеризують індивідуальні особливості будови тіла.

ПОБУДОВА БАЗОВИХ ОСНОВ

Побудова основи А (рис. 21). Мірки, *см*:

$Вп = 5;\ Пк = 6{,}5;\ Пг = 11{,}5;\ Пр = 4{,}5;$
$Сш = 18{,}5;\ Сг_{II} = 50;\ Ст = 40;\ Сст = 55;\ Цг = 10;\ Шг_{II} = 22{,}5;\ Ср = 15;$
$Шр = 9;\ Шс = 18{,}5;$

Вл = 18; *Дтс* = 39; *Дв* = 99; *Дс* = 19,5; *Дп* = 13,75; *Др* = 69; $Вг_{II}$ = **28.**

Самоконтроль: $Шг_{II}$ = 22,5 *см*

Шр = 9 »

Шс = 18,5 »

Сума в 50 *см* дорівнює мірці $Сг_{II}$ = 50 *см.*

Висновок: мірки знято вірно.

Прибавки: **Пвг** = 5 *см*; **Пвст** = 1 *см.*

Розрахунки:

Ш ростка = $^1/_2$ *Сш* — 2 = 7,25 *см*;

В ростка = $^1/_2$ *Ш ростка* = 3,6 *см*;

Гп = $^1/_4$ $Сг_{II}$ + *Вп* + 50% **Пвг** = 20 *см*;

Б = *Пг* — *Пк* = 5 *см.*

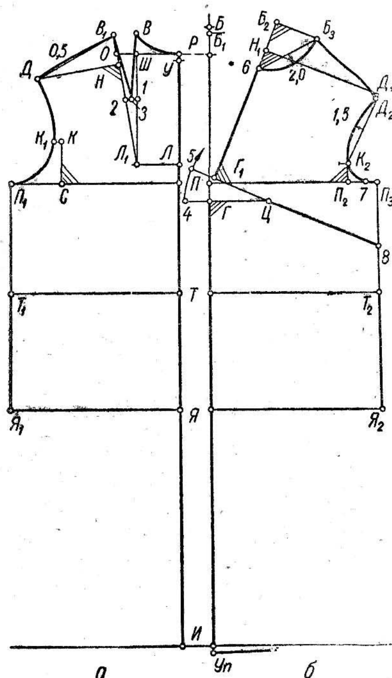

Рис. 21. Базова основа *А* для конструювання легкого плаття.

Побудова спинки (рис. 21, *а*). Основні точки і лінії на рисунку розміщуються так: *Р-И* — вихідна вертикаль.

1. Точка *Р* — початкова точка для побудови лінії ростка, точка *И* — початкова точка для побудови лінії довжини виробу.

Р-И = мірці *Дв* = 99 *см.*

2. Положення допоміжної точки *У* (відрізок *Р-У* є величиною подовження довжини талії спини на опуклість лопаток):

Р-У = $^1/_6$ мірки *Пк* = 1,1 *см.*

3. Положення лінії лопаток:

У-Л = мірці *Вл* = 18 *см.*

4. Положення лінії глибини пройми:

У-П = величині розрахунку *Гп* = 20 *см.*

5. Положення лінії талії:

У-Т = мірці *Дтс* = 39 *см.*

6. Положення лінії сідниць:

Т-Я = мірці *Дс* = 19,5 *см.*

7. Побудова ростка:

Р-Ш = величині розрахунку *Ш ростка* = 7,25 *см*; $Л\text{-}Л_1$ = *Р-Ш.*

Точки $Л_1$ і $Ш$ сполучають прямою.

$$Ш\text{-}В = \text{величині розрахунку } В \text{ ростка} = 3{,}6 \text{ см.}$$

Оформляють росток через точки *В* і *Р*.

8. Побудова кута положення корпусу:

$$Ш\text{-}О = {}^1/_2 \text{ мірки } Пк = 3{,}25 \text{ см}; \; Л_1\text{-}В_1 = Л_1\text{-}В.$$

9. Побудова лінії плечового шва:

$$В_1\text{-}Н = \text{мірці } Вп = 5 \text{ см.}$$

$$Л_1\text{-}Н\text{-}Д \text{ — прямий кут}^1 .$$

$В_1$-*Д* = мірці *Дп* + 1 *см* (величина припуску на шов по проймі) = 14,75 *см*.

Проводять лінію плечового шва через точки $В_1$ і *Д*.

10. Положення лінії ширини спинки:

$$П\text{-}С = \text{мірці } Шс + 20\% \; \mathbf{Пвг} = 19{,}5 \text{ см};$$

$$П\text{-}С\text{-}К \text{ — прямий кут.}$$

11. Положення лінії контрольної мітки на проймі:

$$С\text{-}К = {}^1/_3 \text{ величини розрахунку } Гп = 7 \text{ см.}$$

12. Величина припуску на шов по проймі:

$$К\text{-}К_1 = 1 \text{ см.}$$

13. Ширина спинки на лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_1 = {}^1/_2 \, (Сг_{II} + \mathbf{Пвг}) = 27{,}5 \text{ см.}$$

Оформляють лінію зрізу пройми через точки *Д*, $К_1$ і $П_1$.

14. Ширина спинки на лінії сідниць:

$$Я\text{-}Я_1 = {}^1/_2 \, (Сст + \mathbf{Пвст}) = 28 \text{ см.}$$

15. Побудова виточки для опуклості спини:

$$Л_1\text{-}1 = {}^1/_2 \text{ лінії } В\text{-}Л_1; \; 2\text{-}3 = {}^1/_2 \text{ лінії 1-2.}$$

Оформляють виточку через точки $В_1$, *3* і *В*.

Побудова пілочки (рис. 21, *б*). *Р-И* — вихідна вертикаль.

16. Точка *Р* — початкова точка для побудови лінії ростка — вихідна точка для розбивки конструктивної сітки рисунка. Точка *И* — початкова точка для побудови лінії довжини виробу. Поло-

[1] На всіх рисунках позначений значком трикутника (заштрихований).

ження інших горизонтальних ліній (вихідні точки *П*, *Т* і *Я*) відповідає їх положенню на рисунку спинки.

17. Величина балансу:

$$Р\text{-}Б = \text{розрахунку } Б = 5 \text{ см}.$$

18. Величина зниження балансу для прилягаючої і напівприлягаючої форм:

$$Б\text{-}Б_1 = 1 \text{ см}.$$

19. Величина подовження переду:

$$И\text{-}Уп = 1 \text{ см}.$$

20. Побудова кута нагрудної виточки:

$$Б_1\text{-}Г = \text{мірці } Вг_{II} = 28 \text{ см}; \; Б_1\text{-}Г\text{-}Ц \text{ — прямий кут.}$$

$$Г\text{-}Ц = \text{мірці } Цг = 10 \text{ см}; \; Ц\text{-}4 = {}^1/_2 \text{ мірки } Вг_{II} = 14 \text{ см}.$$

З точки *Ц* радіусом відрізка *Ц-4* будують дугу, як показано на рис. 21.

$4\text{-}5 = {}^1/_2$ мірки $Пг = 5{,}75$ *см* (величина хорди, що засікається). Будують кут нагрудної виточки через точки *4*, *Ц* і *5*.

21. Побудова верхньої частини лінії середини переду, переміщеної за кут нагрудної виточки:

$$Ц\text{-}Г_1 = Ц\text{-}Г; \; Ц\text{-}Г_1\text{-}Б_2 \text{ — прямий кут; } Г_1\text{-}Б_2 = Г\text{-}Б_1.$$

22. Положення ліній горловини і висоти плеча:

$$Г_1\text{-}Б_2\text{-}Б_3 \text{ — прямий кут; } Б_2\text{-}Н_1 = \text{мірці } Вп = 5 \text{ см};$$

$$Г_1\text{-}Н_1\text{-}Д_1 \text{ — прямий кут.}$$

23. Побудова горловини:

$$Б_2\text{-}Б_3 = \text{величині розрахунку } Ш \text{ ростка} = 7{,}25 \text{ см}.$$

$$Б_2\text{-}6 = \text{величині розрахунку } Ш \text{ ростка} + 1 \text{ см} = 8{,}25 \text{ см}.$$

Оформляють горловину через точки $Б_3$ і *6*.

24. Побудова лінії плечового шва:

$$Б_3\text{-}Д_1 = В_1\text{-}Д \text{ спинки — } 0{,}5 \text{ см на відтяжку} = 14{,}25 \text{ см}.$$

25. Положення лінії ширини грудей:

$$П\text{-}П_2 = \text{мірці } Шг_{II} + 10\% \; \textbf{Пвг} = 23 \text{ см}.$$

$$П\text{-}П_2\text{-}К_2 \text{ — прямий кут.}$$

26. Положення контрольної мітки на пілочці:

$$П_2\text{-}К_2 = 3 \text{ см}.$$

27. Положення допоміжної точки:

$$П_2\text{-}7 = П_2\text{-}К_2.$$

28. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_3 = {}^1/_2\ (Сг_{II} + \textbf{Пвг}) = 27{,}5\ см.$$

Оформляють лінію зрізу пройми через точки $Д_1$, $К_2$, 7 і $П_3$.
29. Величина скосу лінії плечового шва:

$$Д_1\text{-}Д_2 = 0{,}5\ см.$$

Оформляють лінію плечового шва через точки $Б_3$ і $Д_2$.
30. Ширина пілочки по лінії сідниць:

$$Я\text{-}Я_2 = {}^1/_2\ (Сст + \textbf{Пвст}) = 28\ см.$$

Ц-8 — лінія перенесення кута для утворення нагрудної виточки.
П о б у д о в а о с н о в и *Б* (рис. 22). Мірки, *см*:

$Вп = 6{,}5$; $Пк = 5$; $Пг = 9{,}5$; $Сш = 17{,}5$; $Сг_{II} = 45$; $Ст = 35$; $Сст = 49$; $Цг = 9$; $Шг_{II} = 20{,}5$; $Ср = 13{,}7$; $Шр = 7{,}5$; $Шс = 17$; $Вл = 17$; $Дтс = 39$; $Дв = 92$; $Дс = 19{,}5$; $Дп = 13$; $Др = 37$; $Вг_{II} = 26$.

Самоконтроль: $Шг_{II} = 20{,}5$ *см*

$Шр = 7{,}5$ »
$Шс = 17$ »

Сума в 45 *см* дорівнює мірці $Сг_{II} = 45$ *см*.
Висновок: Мірки знято вірно.

На основі величин мірок *Вп* і *Пк* робимо висновок, що фігура належить до шостого типу і 3-го підтипу. Такі особливості будови тіла враховуються при побудові основи за мірками *Вп*, *Пк* і *Пг*.
Прибавки: **Пвг** = 7 *см*; **Пвст** = $^2/_3$ **Пвг**, тобто 4,5 *см*.

Розрахунок: *Ш ростка* = $^1/_2$ *Сш* — 2 = 6,75 *см*;
В ростка = $^1/_2$ *Ш ростка* = 3,4 *см*;
Гп = $^1/_4$ $Сг_{II}$ + *Вп* + 50% **Пвг** = 21,25 *см*;
Б = *Пг* — *Пк* = 4,5 *см*.

П о б у д о в а с п и н к и (рис. 22, *а*). *Р-И* — вихідна вертикаль.

1. Точка *Р* — початкова точка для побудови лінії ростка, точка *И* — початкова точка для побудови лінії довжини виробу.

$$Р\text{-}И = \text{мірці } Дв = 92\ см.$$

2. Положення допоміжної точки *У* (відрізок *Р-У* — величина

збільшення довжини талії спини на опуклість лопаток):

$$Р\text{-}У = {}^1/_6 \text{ мірки } Пк = 0{,}8 \text{ см.}$$

3. Положення лінії лопаток:

$$У\text{-}Л = \text{мірці } Вл = 17 \text{ см.}$$

4. Положення лінії глибини пройми:

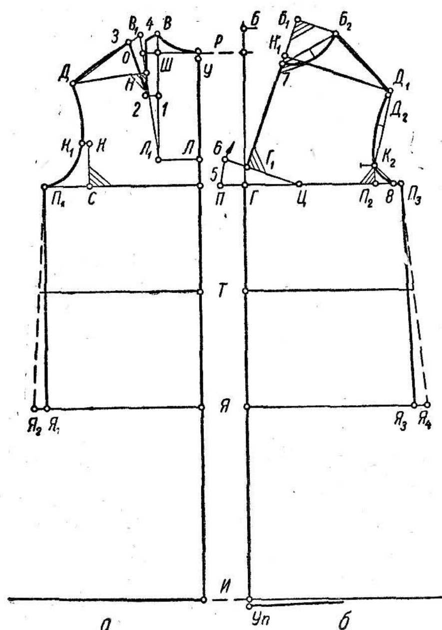

Рис. 22. Базова основа *Б* для конструювання легкого плаття.

$У\text{-}П$ = величині розрахунку $Гп = 21{,}25$ *см.*

5. Положення лінії талії:

$$У\text{-}Т = \text{мірці } Дтс = 39 \text{ см.}$$

6. Положення лінії сідниць:

$$Т\text{-}Я = \text{мірці } Дс = 19{,}5 \text{ см.}$$

7. Побудова ростка:

$Р\text{-}Ш$ = величині розрахунку *Ш ростка* = 6,75 *см*;

$$Л\text{-}Л_1 = Р\text{-}Ш.$$

Точки $Л_1$ і $Ш$ сполучають прямою.

$Ш\text{-}В$ = величині розрахунку *В ростка* = 3,4 *см.*

Оформляють ростох через точки *В* і *Р*.

8. Побудова кута положення корпуса:

$Ш\text{-}О = {}^1/_2$ мірки $Пк = 2{,}5$ *см*;

$$Л_1\text{-}В_1 = Л_1\text{-}В.$$

9. Побудова лінії положення плечового шва:

$В_1\text{-}Н$ = мірці $Вп = 6{,}5$ *см*; $Л_1\text{-}Н\text{-}Д$ — прямий кут.

$В_1\text{-}Д$ = мірці $Дп + 1$ *см* (величина припуску на шов по проймі) = 14 *см.* Проводять лінію плечового шва через точки $В_1$ і $Д$.

10. Положення лінії ширини спини:

$$П\text{-}С = \text{мірці } Шс + 20\% \ \mathbf{Пвг} = 18{,}4 \text{ см.}$$

11. Висота контрольної мітки на проймі:

$$С\text{-}К = {}^1/_3 \text{ величини розрахунку } Гп = 7 \text{ см.}$$

12. Величина припуску на шов по проймі:

$$К\text{-}К_1 = 1 \text{ см}.$$

13. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_1 = {}^1/_2\ (Сг_{II} + \textbf{Пвг}) = 26 \text{ см}.$$

Проводять лінію зрізу пройми через точки $Д$, $К_1$ і $П_1$.

14. Ширина спинки по лінії сідниць:

$$Я\text{-}Я_1 = П\text{-}П_1 = 26 \text{ см (для прямого силуету)}.$$

$$Я\text{-}Я_2 = (П\text{-}П_1) + 2 \text{ см} = 28 \text{ см (для розширеного силуету)}.$$

15. Побудова виточки для опуклості спини:

$$Л_1\text{-}1 = {}^1/_2 \text{ лінії } В\text{-}Л_1;\ 1\text{-}2 = 2 \text{ см};\ В_1\text{-}3 = 1\text{-}2.$$

$$2\text{-}4 \,||\, 1\text{-}В;\ В\text{-}4 = В_1\text{-}3.$$

Побудова пілочки (рис. 22, *б*). *Р-И* — вихідна вертикаль.

16. Точка *Р* — початкова точка для побудови лінії ростка, точка *И* — початкова точка для побудови лінії довжини виробу. Положення інших горизонтальних ліній (вихідні точки *П*, *Т* і *Я*) відповідає їх положенню на рисунку спинки.

17. Величина балансу:

$$Р\text{-}Б = \text{розрахунку } Б = 4{,}5 \text{ см}.$$

18. Величина подовження переду:

$$И\text{-}Уп = 11 \text{ см}.$$

19. Побудова кута нагрудної виточки:

$$Б\text{-}Г = \text{мірці } Вг_{II} = 26 \text{ см};\ Г\text{-}Ц = \text{мірці } Цг = 9 \text{ см}.$$

$$Ц\text{-}5 = {}^1/_2 \text{ мірки } Вг_{II} = 13 \text{ см (далі будують дугу)}.$$

$$5\text{-}6 = {}^1/_2 \text{ мірки } Пг = 4{,}75 \text{ см (величина хорди)}.$$

Будують кут нагрудної виточки через точки *5*, *Ц* і *6*.

20. Побудова верхньої частини лінії середини переду, переміщеної за кут нагрудної виточки:

$$Ц\text{-}Г_1 = Ц\text{-}Г;\ Г_1\text{-}Б_1 = Г\text{-}Б.$$

21. Положення ліній горловини і висоти плеча:

$$Г_1\text{-}Б_1\text{-}Б_2 \text{ — прямий кут};\ Б_1\text{-}Н_1 = \text{мірці } Вп = 6{,}5 \text{ см}.$$

$$Г_1\text{-}Н_1\text{-}Д_1 \text{ — прямий кут}.$$

22. Побудова горловини:

$$Б_1\text{-}Б_2 = \text{величині розрахунку } Ш \text{ ростка} = 6{,}75 \text{ см.}$$

$$Б_1\text{-}7 = \text{величині розрахунку } Ш \text{ ростка} + 1 \text{ см} = 7{,}75 \text{ см.}$$

Оформляють горловину через точки $Б_2$ і 7.

23. Побудова лінії плечового шва:

$$Б_2\text{-}Д_1 = \text{лінії } В_1\text{-}Д \text{ спинки} - 0{,}5 \text{ см} = 13{,}5 \text{ см.}$$

24. Положення лінії ширини грудей:

$$П\text{-}П_2 = \text{мірці } Шс + 10\% \ \mathbf{Пвг} = 21{,}7 \text{ см.}$$

25. Положення контрольної мітки на пілочці:

$$П_2\text{-}К_2 = 3 \text{ см.}$$

26. Положення допоміжної точки:

$$П_2\text{-}8 = П_2\text{-}К_2.$$

27. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_3 = П\text{-}П_1 \text{ спинки} = 26 \text{ см.}$$

Оформляють лінію зрізу пройми через точки $Д_1$, $К_2$, *8* і $П_3$.

28. Величина скосу плечового шва:

$$Д_1\text{-}Д_2 = 0{,}5 \text{ см.}$$

Проводять лінію плечового шва через точки $Б_2$ і $Д_2$.

29. Ширина пілочки по лінії стегон:

$$Я\text{-}Я_3 = П\text{-}П_3 + 2 \text{ см (для прямого силуету)} = 28 \text{ см.}$$

$$Я\text{-}Я_4 = П\text{-}П_3 + 4 \text{ см (для розширеного силуету)} = 30 \text{ см.}$$

Перевірка основи по лінії сідниць. Сума відрізків $Я\text{-}Я_1$ і $Я\text{-}Я_3$ повинна бути не менша, ніж величина мірки *Сст* + **Пвст**, тобто 49 *см* + 4,5 *см* = 53,5 *см*. У разі недостачі або надлишку виміру різницю додають або забирають біля точок $Я_1$ і $Я_3$ рівномірно.

КОНСТРУКТИВНЕ РІШЕННЯ ФОРМ І СИЛУЕТІВ НА БАЗОВИХ ОСНОВАХ

Створення модних форм і силуетів на базових основах синтезує як процес моделювання, так і процес конструювання. Якщо при пошитті шерстяних і напівшерстяних тканин цілком достатньо двох-чотирьох швів для досягнення необхідної форми і силуету,

то при наявності домішок хімічних волокон для забезпечення форми вже потрібно застосовувати додаткові виточки.

Для тканин з різними хімічними волокнами або повністю синтетичних для одержання необхідної форми потрібно застосовувати поздовжні і поперечні розрізні лінії або їх комбінацію. Дуже важливо, щоб конструктивні лінії були і декоративними.

Оскільки найбільш легким конструктивним рішенням є вільна форма виробів, то виклад прикладів починається з конструювання плаття вільної форми.

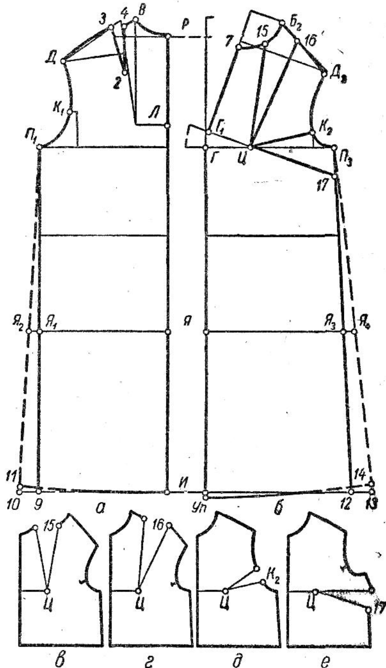

Рис. 23. Рисунок плаття вільної форми і чотири варіанти положення нагрудної виточки.

Конструювання плаття вільної форми прямого і розширеного силуетів

Оформлення спинки для прямого силуету (рис. 23, *а*). 1. Положення лінії бокового шва: лінію $П_1$-$Я_1$ продовжують до перетину з лінією, проведеною з точки *И*, і на перетині ставлять точку *9*. Оформляють спинку по точках *Р*, *В*, *4*, *2*, *3*, *Д*, $К_1$, $П_1$, $Я_1$, *9*, *И*, *Р*.

Оформлення спинки для розширеного силуету (рис. 23, *а*)[1]. 2. Положення лінії бокового шва: лінію $П_1$-$Я_2$ продовжують до перетину з лінією, проведеною з точки *И*, і на перетині ставлять точку *10*.

3. Положення лінії низу:

$$10\text{-}11 = 1 \text{ см}.$$

Лінію низу оформляють овалом. Оформляють спинку по точках *Р*, *В*, *4*, *2*, *3*, *Д*, $К_1$, $П_1$, $Я_2$, *11*, *И*, *Р*. Плаття прямого силуету під пояс може злегка приталюватись по бокових швах.

Оформлення пілочки для прямого силу-

[1] Лінії бокового шва і низу позначено пунктиром.

е т у (рис. 23, *б*). 4. Положення бокового шва: лінію $П_3$-$Я_3$ продовжують до перетину з лінією, проведеною з точки *И*, і на перетині ставлять точку *12*.

Оформляють пілочку по точках $Б_2$, $Д_2$, $К_2$, $П_3$, $Я_3$, *12*, *Уп*, *Г*, *Ц*, $Г_1$, *7*, $Б_2$:

Оформлення пілочки для розширеного силуету (рис. 23, *б*)[1]. 5. Положення бокового шва: лінію $П_3$-$Я_4$ продовжують до перетину з лінією, проведеною з точки *И* і на перетині ставлять точку *13*.

6. Положення лінії низу:

$$П_3\text{-}14 = П_1\text{-}11.$$

Лінію низу оформляють овалом. Оформляють пілочку по точках $Б_2$, $Д_2$, $К_2$, $П_3$, $Я_4$, *14*, *Уп*, *Г*, *Ц*, $Г_1$, *7*, $Б_2$.

7. Положення нагрудної виточки оформляють за моделлю, тобто переносять у горловину *Ц-15*, плече *Ц-16*, пройму $Ц$-$К_2$ і в боковий шов як продовження лінії $Г_1$-*Ц* (*Ц-17*).

Залежно від проектованих фасонів кут нагрудної виточки може переміщуватись у горловину, лінію плечового шва, пройму і підпройму — на лінію бокового шва (рис. 23, *в*, *г*, *д*, *е*). Для оформлення нагрудної виточки кут розхилу її скорочується на 1,5—2 *см* і оформляється овальними лініями по формі бюстгалтера.

Конструювання тришовного плаття напівприлягаючої форми з розширеною спідницею з шерстяних, шовкових і бавовняних тканин з домішкою хімічних волокон

Плавно ковзний силует є характерною особливістю сучасних платтів напівприлягаючої форми, тобто лінія талії і форма стегон чітко не виділяються. Як правило, конструктивне і зорове положення лінії талії обов'язково завищується спереду на 2—6 *см*. Величина завищення залежить від повноти, розміру і зросту (в малих розмірах завищення роблять максимальним).

Оформлення спинки (рис. 24, *а*). 1. Положення лінії талії:

$$Т_1\text{-}9 = 1 \text{ см}.$$

2. Положення бокового шва:

$$9\text{-}10 = 1 \text{ см}; \; Я\text{-}11 = {}^1/_4 \text{ мірки } Дс;$$

$$И\text{-}И_1 = \text{відрізку } Я\text{-}Я_1 + 3 \text{ см}; \; И_1\text{-}12 = 1 \text{ см}.$$

Оформляють боковий шов по точках $П_1$, *10*, *11*, *12*.

---

[1] Лінії бокового шва і низу позначено пунктиром.

3. Положення виточки по лінії талії:

$Я_1$-*13* = $^1/_3$ відрізка $Я$-$Я_1$,

4. Оформлення виточки:

Я-13-14 — прямий кут; *13-15* = $Я_1$-*11*; *16-17* у середньому дорівнює 2 *см*.

Оформляють виточку через точки *14, 17, 15, 16, 14*.

5. Положення середнього шва по лінії талії:

Т-18 = 1 *см*.

Якщо проектується спинка без середнього шва, величина відрізка *Т-18* додається до величини розхилу виточки, тобто до відрізка *16-17*.

Оформлення пілочки (рис. 24, *б*).

6. Положення лінії талії:

$Т_2$-*19* = $Т_1$-*9* спинки; лінія *Т-20* дорівнює двом величинам відрізка $Т_2$-*19*.

7. Положення бокового шва:

19-21 = 2 *см*; $Я_2$-*22* = $^1/_4$ мірки *Дс*; $И$-$И_2$ = відрізку $Я$-$Я_2$ + 5 *см*; *21-23* = *9-12* спинки.

Оформляють боковий шов і лінію низу по точках $П_3$, *21*, *22*, *23*, *Уп*.

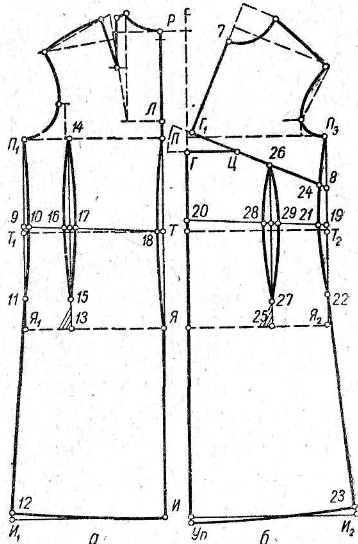

Рис. 24. Рисунок тришовного плаття напівприлягаючої форми.

8. Положення лінії нагрудної виточки: *Ц-24* на лінії *Ц-8* (або як продовження лінії $Г_1$-*Ц*).

9. Положення бокової виточки по лінії талії:

$Я_2$-*25* = $^1/_3$ відрізка $Я$-$Я_2$ + 2 *см*; *Я-25-26* — прямий кут.

10. Оформлення виточки:

25-27 = $Я_2$-*22*; *28-29* = 2,5 *см*.

Оформляють виточку через точки *26, 28, 27, 29, 26*.

Конструювання чотиришовного плаття напівприлягаючої форми з розширеною спідницею з шерстяних і напівшерстяних важких тканин із застосуванням волого-теплової обробки у ділянці талії.

Оформлення спинки (рис. 25, *а*). 1. Положення лінії талії:

$Т_1$-*9* = 1 ÷ 3 *см*.

2. Положення бокового шва:

$$9\text{-}10 = 2\ см;\ Я_1\text{-}11 = {}^1/_4\ \text{мірки}\ Дс;$$

$$И\text{-}И_1 = \text{відрізку}\ Я\text{-}Я_1 + 3\ см;\ И_1\text{-}12 = 1\ см.$$

Оформляють лінію бокового шва і лінію низу по точках $П_1$, *10*, *11*, *12*, *И*.

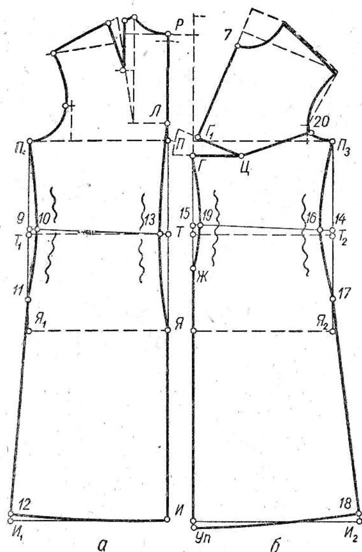

Рис. 25. Рисунок чотиришовного плаття напівприлягаючої форми.

3. Положення середнього шва по лінії талії:

$$Т\text{-}13 = 1{,}5\ см.$$

Оформляють середній шов по точках *Р*, *Л*, *13*, *Я*, *И*.

Оформлення пілочки (рис. 25, *б*). 4. Положення лінії талії:

$Т_2\text{-}14 = Т_1\text{-}9$ спинки; *Т-15* дорівнює двом величинам відрізка $Т_2\text{-}14$.

5. Положення бокового шва:

$$14\text{-}16 = 2{,}5\ см;\ Я_2\text{-}17 = {}^1/_4\ \text{мірки}\ Дс;$$

$$И\text{-}И_2 = \text{відрізку}\ Я\text{-}Я_2 + 5\ см;$$
$$16\text{-}18 = 9\text{-}12.$$

Оформляють лінію бокового шва і лінію низу по точках $П_3$, *16*, *17*, *18*, *Уп*.

6. Положення середнього шва по лінії талії:

$$15\text{-}19 = 1{,}5\ см.\ \ Т\text{-}Ж = {}^1/_3\ \text{мірки}\ Дс + 1\ см.$$

Оформляють середній шов по точках *7*, $Г_1$, *Г*, *19*, *Ж*, *Я*, *Уп*.

7. Положення лінії нагрудної виточки:

Точка *20* довільно розміщена на лінії пройми. *Ц-20* — лінія переміщення нагрудної виточки.

У даному крої передбачається відтяжка тканини у ділянці талії по середніх і бокових швах спинки і пілочки.

Конструювання п'ятишовного плаття напівприлягаючої форми з розширеною спідницею з шерстяних, напівшерстяних, шовкових і бавовняних тканин

Оформлення спинки (рис. 26, *а*). 1. Положення лінії талії:

$$Т_1\text{-}9 = 1 \div 3\ см.$$

2. Положення бокового шва:

$9\text{-}10 = 1$ *см*; $Я_1\text{-}11 = {}^1/_4$ мірки *Дс*;

$И\text{-}И_1 =$ відрізку $Я\text{-}Я_1 + 3$ *см*; $И_1\text{-}12 = 1$ *см*.

Оформляють лінію бокового шва по точках $П_1$, *10*, *11*, *12*.

3. Положення середнього шва по лінії талії:

Т-13 = 1 *см*.

Оформляють лінію середнього шва по точках *Р*, *Л*, *13*, *Я*, *И*.

4. Положення середньої лінії виточки по лінії талії:

$Я_1\text{-}14 = {}^1/_3$ відрізка $Я\text{-}Я_1$;

Я-14-15 — прямий кут.

5. Оформлення виточки:

$14\text{-}16 = Я_1\text{-}11$; *17-18* = 2 *см*.

Оформляють виточку через точки *15*, *17*, *16*, *18*, *15*.

Оформлення пілочки (рис. 26, *б*). 6. Положення лінії талії:

$Т_2\text{-}19 = Т_1\text{-}9$ спинки; лінія *Т-20* дорівнює двом величинам відрізка $Т_2\text{-}19$.

7. Положення бокового шва:

19-21 = 2 *см*; $Я_2\text{-}22 = {}^1/_4$ мірки *Дс*;

$И\text{-}И_2 =$ відрізку $Я\text{-}Я_2 + 2{,}5$ *см*;

19-23 = *10-12* спинки.

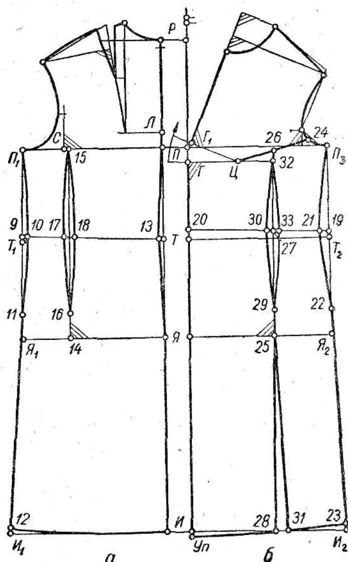

Рис. 26. Рисунок п'ятишовного плаття напівприлягаючої форми.

Оформляють лінію бокового шва бочка і лінію низу по точках $П_3$, *21*, *22*, *23*, *Уп*.

8. Положення лінії перенесення кута нагрудної виточки для утворення виточки. Точка *24* — довільна. Проводять лінію, сполучаючи точки *Ц* і *24*.

9. Оформлення лівої лінії рельєфу:

$Я_2\text{-}25 = {}^1/_3$ відрізка $Я\text{-}Я_2 + 2$ *см*; *Я-25-26* — прямий кут.

Лінію *25-26* продовжують вниз до перетину з лінією $И\text{-}И_2$ і на перетині ставлять точку *28*.

$25\text{-}29 = Я_2\text{-}22$; *27-30* = 1,5 *см*; *28-31* = 2,5 *см*.

Проводять лінію рельєфу через точки *26*, *30*, *29*, *31* (точка *32* знаходиться на перетині лівої лінії рельєфу з продовженням лінії *Г-Ц*).

10. Оформлення правої лінії рельєфу:

$$27\text{-}33 = 1 \text{ см}.$$

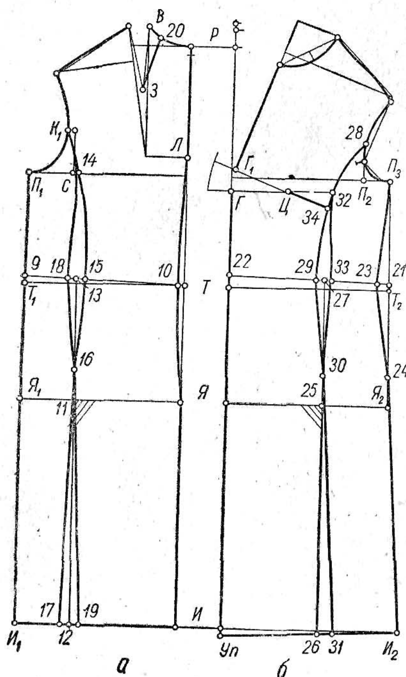

Рис. 27. Рисунок семишовного плаття напівприлягаючої форми.

Оформляють лінію рельєфу через точки *26*, *32*, *33*, *29*, *28*.

Конструювання семишовного плаття напівприлягаючої форми з розширеною спідницею з шовкових тканин із великим вмістом хімічних волокон і тканин повністю синтетичних

Оформлення спинки (рис. 27, *а*). 1. Положення лінії талії:

$$Т_1\text{-}9 = 1 \div 3 \text{ см}.$$

2. Положення бокового шва спинки:

$$И\text{-}И_1 = Я\text{-}Я_1.$$

Оформляють лінію бокового шва по точках $П_1$, *9*, $Я_1$, $И_1$.

3. Положення середнього шва по лінії талії:

$$Т\text{-}10 = 1 \text{ см}.$$

Оформляють лінію середнього шва по точках *Р*, *Л*, *10*, *Я*, *И*.

4. Положення середньої лінії рельєфу:

$$Я_1\text{-}11 = {}^1/_3 \text{ відрізка } Я\text{-}Я_1; \quad Я\text{-}11\text{-}12 \text{ — прямий кут.}$$

Лінію *11-12* продовжують вверх до перетину з лінією *9-10* і на перетині ставлять точку *13*.

5. Положення бокового шва середньої частини спинки:

$$С\text{-}14 = 0.75 \text{ см}; \quad 13\text{-}15 = 1{,}5 \text{ см};$$
$$11\text{-}16 = {}^1/_4 \text{ мірки } Дс; \quad 12\text{-}17 = 1{,}5 \text{ см}.$$

Оформляють лінію шва через точки $К_1$, *14*, *15*, *16*, *17*.

6. Положення бокового шва бочка:

$$13\text{-}18 = 1{,}5\ см;\ 12\text{-}19 = 1{,}5\ см.$$

Оформляють лінію шва по точках $К_1$, *18*, *16*, *19*.

7. Положення лінії перенесення виточки для опуклості спини в росток.

В-20 дорівнює довільній величині.

Оформлення пілочки (рис. 27, *б*). 8. Положення лінії талії: $Т_2$-*21* = $Т_1$-*9* спинки; лінія *Т-22* дорівнює двом величинам відрізка $Т_2$-*21*.

9. Положення бокового шва пілочки:

$$21\text{-}23 = 2\ см;\ Я_2\text{-}24 = {}^1/_4\ \text{мірки}\ Дс;$$
$$И\text{-}И_2 = \text{відрізку}\ Я\text{-}Я_2 + 2{,}5\ см.$$

Оформляють лінію бокового шва і лінію низу пілочки по точках $П_3$, *23*, *24*, $И_2$, *Уп*.

10. Оформлення рельєфу:

$Я_2$-*25* = $^1/_3$ відрізка $Я$-$Я_2$ + 2 *см*; *Я-25-26* — прямий кут.

Лінію *25-26* продовжують вверх до перетину з лінією *21-22* і на перетині ставлять точку *27*.

$$П_2\text{-}28 = \text{відрізку}\ С\text{-}К_1 - 1\ см;\ 27\text{-}29 = 1{,}5\ см.$$
$$25\text{-}30 = Я_2\text{-}24;\ 26\text{-}31 = 2{,}5\ см.$$

Оформляють лінію бокового шва передньої частини пілочки через точки *28*, *29*, *30*, *31*.

Точка *32* знаходиться на рівні точки *Ц*; *27-33* = 1 *см*.

Оформляють лінію переднього шва бочка через точки *28*, *32*, *33*, *30*, *26*.

11. Положення лінії нагрудної виточки:

$$Ц\text{-}34 — \text{продовження лінії}\ Г_1\text{-}Ц.$$

Конструювання плаття прилягаючої форми (невідрізного по лінії талії) з прямою спідницею

Оформлення спинки (рис. 28, *а*). 1. Положення лінії талії:

$$Т_1\text{-}9 = 1\ см.$$

2. Положення бокового шва:

$$9\text{-}10 = {}^1/_5\ (Сст - Ст) - 1\ см;\ И\text{-}И_1 = Я\text{-}Я_1.$$

Оформляють лінію бокового шва по точках $П_1$, *10*, $Я_1$, $И_1$.

3. Положення лінії виточки по лінії талії:

$$Я\text{-}11 = {}^1/_3\ \text{відрізка}\ Я\text{-}Я_1;\ Я\text{-}11\text{-}12 — \text{прямий кут}.$$

4. Побудова виточки:

11-13 = $^1/_4$ мірки *Дс*; *14-15* = 3 *см* (у середньому);

14-16 = 2 *см* (у середньому).

Оформляють виточку через точки *12, 15, 13, 16, 12.*

Оформлення пілочки (рис. 28, *б*). 5. Положення лінії підгрудної виточки:

Я-17 = Г-Ц.

6. Положення лінії талії:

Т-18 = 0,5 *см*; *Я-18-19* — прямий кут.

T_2*-20* = T_1*-9* спинки.

Оформляють лінію талії по точках *18, 19, 20.*

7. Положення бокового шва:

20-21 = $^1/_5$ (*Сст — Ст*);

$И$-$И_2$ = відрізку $Я$-$Я_2$ + 2 *см.*

Оформляють лінію бокового шва і низу по точках $П_3$, *21*, $Я_2$, $И_2$, *Уп.*

8. Побудова виточки по лінії талії:

Ц-22 = $^1/_4$ відрізка *Ц-19*;

17-23 = $^1/_2$ мірки *Дс*;

24-25 = 2,5 *см* (у середньому).

Рис. 28. Рисунок плаття прилягаючої форми з прямою спідницею.

Оформляють виточку через точки *22, 24, 23, 25, 22.*

9. Положення лінії нагрудної виточки:

Лінія $Д_2$*-26* — довільна величина. При такому положенні надгрудна і підгрудна виточки поєднуються в один рельєф.

Конструювання плаття прилягаючої форми (відрізного по лінії талії) з розширеною спідницею (рис. 29)

Плаття прилягаючої форми із дзвоноподібною спідницею шиють на фігури до 48-го розміру включно. Для побудови основи застосовуються мінімальні величини прибавок **Пвг, Пвт** і **Пвст.**

Оформлення ліфа. 1. Положення лінії перенесення виточки для опуклості лопаток:

$$В\text{-}9 = {}^1/_3 \text{ відрізка } В\text{-}Р.$$

2. Положення лінії шва по лінії талії на спинці:

$$Т_1\text{-}10 = 1 \text{ см}.$$

3. Положення середнього і бокового швів спинки:

$$Т\text{-}11 = 1 \text{ см}; \; 10\text{-}12 = {}^1/_5 \, (Сст - Ст) - 1 \text{ см}.$$

4. Положення лінії рельєфу на спинці:

$$11\text{-}13 = \text{мірці } Цг;$$
$$П\text{-}14 = \text{відрізку } 11\text{-}13 + 3 \text{ см};$$
$$К_1\text{-}15 = 1 \text{ см}.$$

Оформляють рельєф через точки *15*, *14*, *13*.

5. Величина розхилу виточки по лінії талії:

13-16 = 5 *см* (у середньому).

Ширина спинки по лінії талії повинна становити $^1/_2\,(Ст + \mathbf{Пвт}) - 1$ *см*.

6. Положення лінії шва по лінії талії на пілочці:

$$Т\text{-}17 = 0{,}5 \text{ см}; \; Г\text{-}17\text{-}18 \text{ — прямий кут};$$
$$17\text{-}18 = Г\text{-}Ц; \; Т_2\text{-}19 = 1 \text{ см}.$$

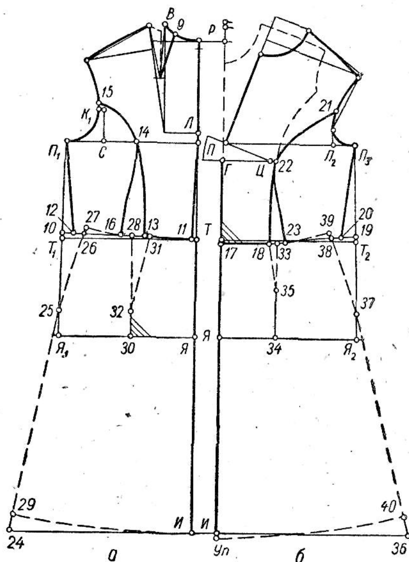

Рис. 29. Рисунок плаття прилягаючої форми з розширеною спідницею: *а* — спинка; *б* — пілочка.

7. Положення бокового шва пілочки:

$$19\text{-}20 = {}^1/_5 \, (Сст - Ст).$$

8. Положення лінії рельєфу на пілочці:

$$П_2\text{-}21 = \text{відрізку } С\text{-}15 - 1 \text{ см}; \; Ц\text{-}22 = \text{до } 1 \text{ см}.$$

Оформляють рельєф через точки *21*, *22*, *18*.

9. Величина розхилу виточки по лінії талії:

18-23 = 3 *см* (у середньому).

Ширина пілочки по лінії талії повинна становити $^1/_2$ (*Ст* +

$+$ **Пвт**) $+ 1$ *см*. Дооформляють лінію шва по талії на відрізку *20-23*.

Кут нагрудної виточки закривають і нагрудна виточка утворюється у розрізі лінії *21-22*.

Оформлення спідниці. 10. Положення бокового шва задньої половинки спідниці:

$$И\text{-}24 = Я\text{-}Я_1 + 9\ см;\ Я_1\text{-}25 = \frac{1}{4}\ \text{мірки}\ Дс;$$
$$12\text{-}26 = \frac{1}{2}\ \text{відрізка}\ 13\text{-}16.$$

Оформляють лінію бокового шва через точки *24*, *25*, *26*.

11. Положення лінії шва по лінії талії і лінії низу:

$$26\text{-}27 = 1\ см;\ 16\text{-}28 = \frac{1}{2}\ \text{відрізка}\ 13\text{-}16.$$

Оформляють лінію шва по талії через точки *27*, *28*, *Т*.

$$27\text{-}29 = Т\text{-}И.$$

Оформляють низ спідниці овальною лінією.

12. Положення і розхил виточки:

$$Я\text{-}30\text{-}28 \text{ — прямий кут.}$$

Величина розхилу виточки визначається за величиною талії ліфа спинки:

$$Т\text{-}31 = 11\text{-}13;\ 27\text{-}28 = 12\text{-}16;\ 30\text{-}32 = \frac{1}{4}\ \text{мірки}\ Дс.$$

Виточку оформляють по точках *28*, *32*, *31*.

13. Оформлення виточки передньої половинки спідниці:

$$18\text{-}33 = \frac{1}{2}\ \text{відрізка}\ 18\text{-}23;\ Я\text{-}34 = Т\text{-}33;$$
$$34\text{-}35 = \frac{1}{2}\ \text{мірки}\ Дс.$$

Оформляють виточку через точки *18*, *35*, *33*.

14. Положення бокового шва передньої половинки спідниці:

$$И\text{-}36 = Я\text{-}Я_2 + 11\ см;\ Я_2\text{-}37 = \frac{1}{4}\ \text{мірки}\ Дс;$$
$$33\text{-}38 = 20\text{-}23.$$

15. Положення лінії шва по лінії талії і лінії низу:

$$38\text{-}39 = 1\ см;\ 39\text{-}40 = 27\text{-}29\ \text{спинки}.$$

Оформляють лінію шва по точках *17*, *18*, *33*, *39*, а лінію низу — через точки *Уп* і *40*.

КОНСТРУЮВАННЯ ОСНОВНОГО РУКАВА

Для конструювання рукава за вихідні дані пропонується брати форму руки (її профільну і фасову конфігурацію), виміри по конструктивних поясах руки, пов'язуючи величину вільного обля-

гання руки з величиною вільного облягання виробу і не порушуючи силуетної єдності. Встановлено, що примірні величини мірок *Пр* у середньому становлять 4—5 *см*.

Середні величини опуклості руки у верхній її частині (*Ор*) за проекційними вимірами примірно визначаються залежно від повноти і складають таку величину:

$$Op = {}^{2}/_{10} \text{ мірки } Cp - 0{,}5 \text{ см.}$$

Співвідношення вимірів півобхватів на трьох рівнях руки — на рівні верхньої частини плеча (вимір *Опв*), на рівні ліктя (виміри *Опн*, *Ол* і *Олв*), на рівні зап'ястя і кисті руки (виміри *Озап*, *Окис*) [1], де за основу береться верхня частина плеча, яка називається півобхватом руки (*Ср*),— складають у середньому таку пропорцію:

На рівні верхньої частини руки	мірці *Ср*;
» » ліктя	*Ср* — 2,5 *см*;
» » нижньої частини руки	*Ср* — 5,5 » (рис. 30).

Величини прибавок на вільне облягання рукава беруть з табл. 3. Ширину рукава визначають за формулою:

$$Ш\ рукава = {}^{1}/_{3}\ Cг_{II} + 40\%\ \mathbf{Пвг}.$$

Проте слід пам'ятати, що мінімальна ширина рукава (у верхній частині) повинна бути не менша від величини мірки *Ср* + 3 *см*.

Для правильного сполучення рукава з проймою форма і висота окату *В окату* повинні відповідати формі і виміру середньої висоти пройми *Свп*. Висоту окату визначають за формулою

$$В\ окату = Свп\ ^{2} - 0{,}5\ см\ \text{(рис. 31, } a\text{)}.$$

Окат рукава у своїй верхній і нижній частинах (викоті) для сполучення з проймою повинен бути з посадкою. Величина посадки верхньої частини окату обумовлюється формою верхньої частини руки (опуклості) і в середньому становить 2,5—3,5 *см*. Для більш точного визначення цієї величини пропонується знімати додаткову проекційну мірку — *Ор* (див. рис. 30).

Опуклість руки у верхній її частині (*Ор*): вимірюють величину опуклості від рівня положення лінії пройми до вертикальної площини, дотичної до верхньої частини руки (біля самої повної її частини).

Для тканин з малою усадкою величина посадки зменшується за рахунок проектування виточки по окату або в деяких виробах замість виточки практикується середній шов рукава. Величина посадки по викоту рукава обумовлюється необхідністю сполучення

---

[1] Виміри *Опв*, *Опн*, *Ол*, *Олв*, *Озап* і *Окис* взято з МРТУ № 17—576—67.

[2] Вимір за рисунком середньої висоти пройми.

форм задньої частини рукава і пройми і в середньому становить 0,5—1,5 *см*.

При конструюванні рукава передбачається, також, як і по проймі, припуск на шов по окату в 1 *см*.

Конструювання довгого рукава (рис. 31)

Вихідні величини для побудови рукава:

Д рукава = *Др* — *Дп* + 1 *см* (на шов по окату) = 56 *см*;
Ш рукава = $^1/_3$ $Сг_{II}$ + 40%
Пвг = 19 *см*;
В окату = *Свп* — 0,5 *см* = 15 *см*;
Пр по мірці = 4,5 *см*.

Побудова конструктивної сітки (рис. 31, *б*).

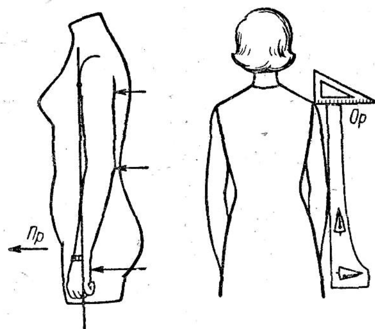

Рис. 30. Форма руки, її положення і співвідношення вимірів за трьома рівнями.

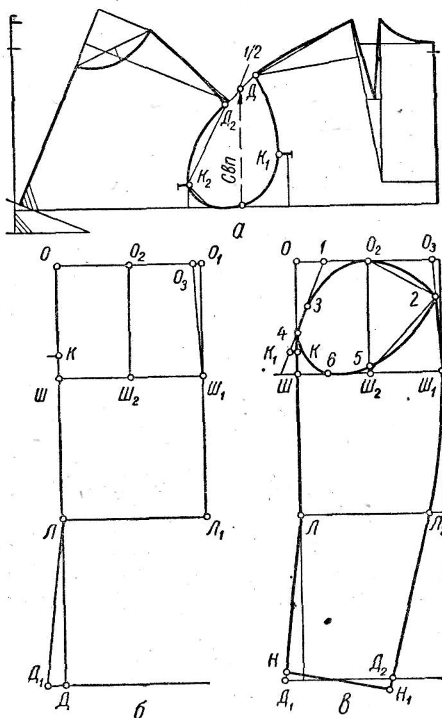

Рис. 31. Вимірювання середньої висоти пройми, побудова конструктивної сітки рукава, побудова основи рукава.

О-Д — вихідна вертикаль, *О-$О_1$* — вихідна горизонталь.

1. Визначення довжини рукава:

$$О\text{-}Д = Д\ рукава = 56\ см.$$

2. Положення лінії ширини рукава:

$$О\text{-}Ш = В\ окату = 15\ см.$$

3. Положення передньої контрольної мітки рукава:

$$Ш\text{-}К = 3\ см.$$

4. Положення лінії ліктя:

$$К\text{-}Л = {}^1/_2 \text{ відрізка } К\text{-}Д = 22 \ см.$$

Від точок $О$, $Ш$, $Л$ і $Д$ проводять горизонтальні лінії.

5. Ширина сітки рукава:

$$О\text{-}О_1 = Ш\text{-}Ш_1 = Л\text{-}Л_1 = Ш \ рукава = 19 \ см.$$

6. Положення лінії вищої точки окату:

$$О\text{-}О_2 = Ш\text{-}Ш_2 = {}^1/_2 \text{ відрізка } О\text{-}О_1 = 9{,}5 \ см.$$

7. Положення лінії скосу нижньої частини рукава:

$$Д\text{-}Д_1 = {}^1/_2 \text{ мірки } Пр = 2{,}25 \ см.$$

8. Величина завуження для зменшення посадки по окату:

$$О_1\text{-}О_3 = 1 \ см.$$

Оформлення основи рукава (рис. 31, *в*). 9. Положення передньої допоміжної лінії:

$$О_2\text{-}1 = {}^1/_2 \text{ відрізка } О\text{-}О_2 + 1 \ см = 5{,}25 \ см.$$
$$К\text{-}К_1 = 1 \ см \text{ (величина шва по окату).}$$

10. Положення вищої точки ліктьового перекату і допоміжних ліній:

$$О_3\text{-}2 = {}^1/_3 \ В \ окату = 5 \ см;$$

$О_2\text{-}2$ — верхня допоміжна лінія; $Ш_2\text{-}2$ — нижня допоміжна лінія.

11. Положення допоміжних точок для оформлення окату: $К_1\text{-}3 = {}^1/_2$ відрізка $К_1\text{-}1$. Точка *4* — точка перетину передньої допоміжної лінії з лінією $О\text{-}Ш$.

$$Ш_2\text{-}5 = 0{,}5 \ см; \ Ш\text{-}6 = 4 \ см.$$

Оформляють окат через точки *2*, $О_2$, *3*, *4*, *6*, *5*, *2*.

12. Ширина рукава по лінії ліктя:

$$Л\text{-}Л_2 = Ш \ рукава - 2{,}5 \ см = 16{,}5 \ см.$$

13. Ширина рукава по лінії низу:

$$Д_1\text{-}Д_2 = Ш \ рукава - 5{,}5 \ см = 13{,}5 \ см.$$

Величина завуження низу рукава вибирається за моделлю. В рукавах з розширеним низом ця величина може бути плюсовою до величини розрахунку *Ш рукава*.

14. Положення низу рукава:

$$Д_1\text{-}Н = 1 \ см; \ Д_2\text{-}Н_1 = 1{,}5 \ см.$$

Оформляють основу рукава по точках *4*, *Л*, *Н*, $Н_1$, $Л_2$, $Ш_1$, *2*.

Такий вигляд має форма рукава, що найчастіше зустрічається у готовому вигляді. Розгортку рукава для одержання викройок можна провадити за допомогою:

а) одного шва, ліктьової виточки і спрасування вверху задньої частини рукава;

б) одного шва і двох виточок;

в) двох швів — переднього і ліктьового.

Враховуючи все зростаючу механізацію пошиття одягу і скорочення при бригадному виробництві ручних операцій, спосіб розгортки основи рукава за допомогою двох швів стає найприйнятнішим. Одношовний рукав можна застосовувати при прямій формі рукава з манжетою або при короткому рукаві.

Положення контрольних міток, визначення величин посадки, оформлення виточки по окату. Передня контрольна мітка рукава біля точки K_1 розміщена під прямим кутом до лінії K_1-*1* (рис. 32, *а*). Задня контрольна мітка визначається величиною відрізка *С*- *К* спинки (рис. 32, *б*).

15. Положення лінії рівня задньої контрольної мітки:

$$Ш_2\text{-}7 = С\text{-}К \text{ спинки} = 7 \text{ см}.$$

16. Положення задньої контрольної мітки:

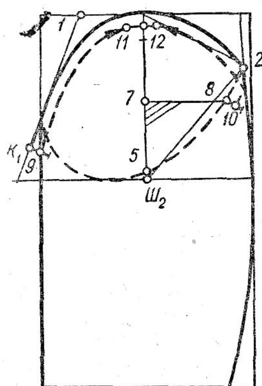
$$Ш_2\text{-}7\text{-}8 \text{ — прямий кут}.$$

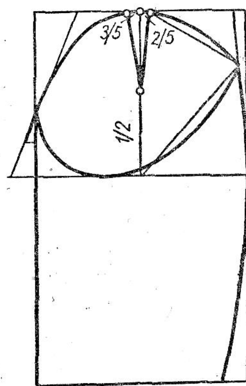
На перетині лінії контрольної мітки з лінією викоту рукава ставлять точку *8*. Контрольна мітка розміщена під прямим кутом до лінії *2-5*.

Величину посадки по окату (рис. 32, *б*) визначають замірюванням верхніх частин пройми пілочки ($К_3$-$Д_3$) і спинки ($К$-$Д_4$) по лінії вшивання рукава і відкладанням цих величин від контрольних міток рукава (від точок *9* і *10*) до вершини окату також по лінії вшивання (точки *11* і *12*). Відрізок, що залишився між точками *11* і *12*,— величина посадки окату рукава. Величину посадки слід поділити на п'ять частин, з яких $^3/_5$ величини посадки розподіляється по передній частині і $^2/_5$ — по задній частині окату. Між ними фіксують верхню контрольну мітку, яка залежно від особливостей будови тіла не завжди збігається з точкою O_2 (рис. 31, *в*).

Величину виточки на окаті (рис. 32,*в*) розраховують за величиною посадки і залежно від усадочних властивостей тканин. У виточку на окаті не слід забирати всю величину посадки, оскільки буде завужено окат і в готовому вигляді з'являться поперечні за-

ломи на головці рукава. Тому треба залишати якусь оптимально необхідну величину посадки, яка визначається з досвіду роботи для кожної тканини конкретно. Величина виточки розподіляється також: $^3/_5$ — по передній частині окату, $^2/_5$ — по задній, а її довжина становить $^1/_2$ висоти окату.

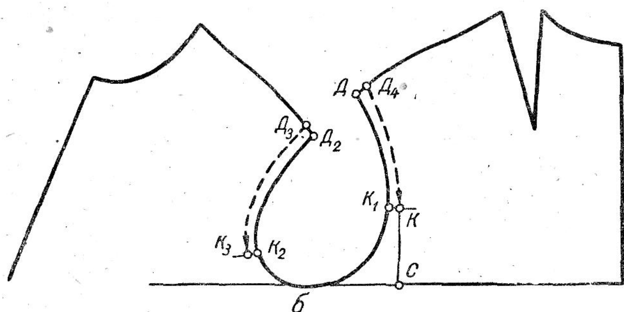

Рис. 32. Положення контрольних міток і оформлення виточки по окату.

Р о з г о р т к а д о в г о г о р у к а в а (рис. 33). Положення переднього і ліктьового швів рукава залежить від можливої величини відтяжки і спрасуваня тканини. Величина переднього пере-

кату рукава може бути до 4 *см*, а ліктьового перекату вверху — до 2,5 *см*, що плавно сходить нанівець до точки H_1. Таке положення ліктьового шва зручне тим, що воно дає змогу легко оформляти різні варіанти закінчення рукава. Для тканин з малою усадкою величину переднього і ліктьового перекатів зменшують.

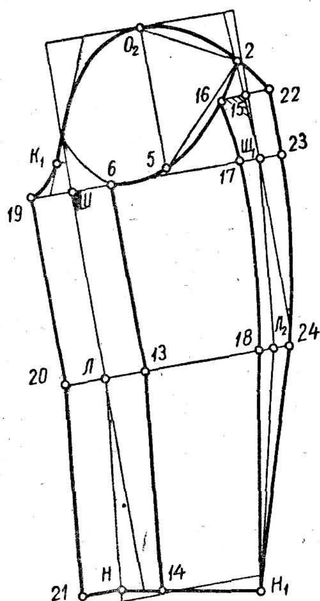

Рис. 33. Розгортка довгого рукава.

17. Положення лінії переднього шва:

$$Ш\text{-}6 = Л\text{-}13 = Н\text{-}14 = 4\ см.$$

18. Положення лінії ліктьового шва:

$$2\text{-}15 = {}^1/_3 \text{ відрізка } Ш_1\text{-}2;$$
$$Ш_1\text{-}15\text{-}16 \text{ — прямий кут.}$$
$$15\text{-}16 = 2{,}5\ см;\ Ш_1\text{-}17 = 2\ см;$$
$$Л_2\text{-}18 = 1{,}5\ см.$$

Оформляють нижню половинку рукава через точки *6*, *13*, *14*, H_1, *18*, *17*, *16*, *5*, *6*.

19. Величина переднього перекату верхньої половинки рукава:

$$Ш\text{-}19 = Л\text{-}20 = Н\text{-}21 = 4\ см$$
(або величині *Ш-6*).

20. Величина ліктьового перекату верхньої половинки рукава:

$$Ш_1\text{-}15\text{-}22 \text{ — прямий кут.}$$
$$15\text{-}22 = 15\text{-}16 = 2{,}5\ см;$$
$$Ш_1\text{-}23 = Ш_1\text{-}17 = 2\ см.$$
$$Л_2\text{-}24 = Л_2\text{-}18 = 1{,}5\ см.$$

Оформляють верхню половинку рукава через точки *19*, K_1, O_2, *2*, *22*, *23*, *24*, H_1, *Н*, *21*, *20*, *19*.

Конструювання короткого рукава (рис. 34)

Побудова конструктивної сітки і основи аналогічна побудові довгого рукава (див. рис. 31).

Розгортка короткого рукава провадиться за допомогою одного шва. Положення шва звичайно проектується, як продовження лінії O_2-$Ш_2$.

Положення передньої частини:

$$Ш\text{-}7 = Ш\text{-}Ш_2;\ Д\text{-}8 = Д\text{-}6;\ 7\text{-}9 = Ш_2\text{-}5.$$

Положення задньої частини:

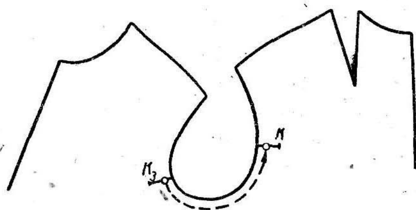
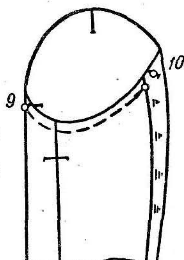
$$Ш_1\text{-}10 = Ш_1\text{-}Ш_2;\ Д_1\text{-}11 = Д_1\text{-}6;\ 10\text{-}12 = Ш_2\text{-}5.$$

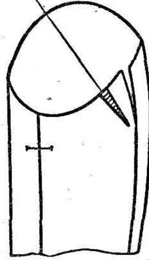
Положення лінії низу:

$Д\text{-}13 = 0{,}5$ *см*; $Д_1\text{-}14 = 0{,}5$ *см*.

Оформляють рукав через точки *8, 9, $К_1$, 3, $О_2$, 2, 12, 11, 14, 13, 8*.

Величина посадки по викоту рукава (як для довгого, так і ко-

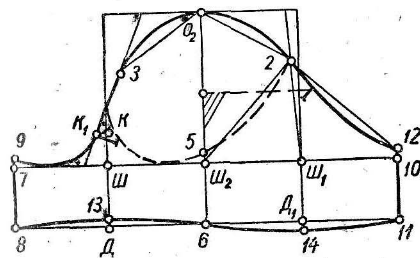

Рис. 34. Розгортка короткого рукава.

Рис. 35. Спосіб зменшення посадки по викоту рукава.

роткого) визначається різницею замірів ділянки пройми $К\text{-}К_3$ (рис. 35) і викоту рукава на ділянці *9-10*. Для тканин з малою усадкою посадку до мінімально необхідної (0,5 *см*) зменшують закладанням складки на викройці або розширенням пройми.

ЗМІНА БАЗОВИХ ОСНОВ У РЕЗУЛЬТАТІ ВПЛИВУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ БУДОВИ ТІЛА ФІГУР

При побудові базових основ *А* і *Б* враховуються індивідуальні особливості будови тіла першого, п'ятого, шостого, восьмого і дев'ятого типів за знятими мірками *Вп*, *Пк*, *Пг* і *Сст*. Але при врахуванні особливостей будови тіла другого, третього, четвертого, сьомого і одинадцятого типів за мірками *Пс*, *Пк*, *Пж* і *Вп* побудова базових основ дещо змінюється. Для фігур сьомого типу знімаються дві мірки *Вп*, тобто по лівому і правому плечових спадах, для фігур десятого типу роблять додаткову примірку, оскільки

при конструюванні одягу на цей тип потрібно кілька додаткових проекційних вимірювань, що призвело б до збільшення кількості мірок, які знімаються.

Особливості будови тіла фігур другого, третього, четвертого і одинадцятого типів показано на прикладах побудови основи *А*.

Побудова базової основи для фігур другого типу.

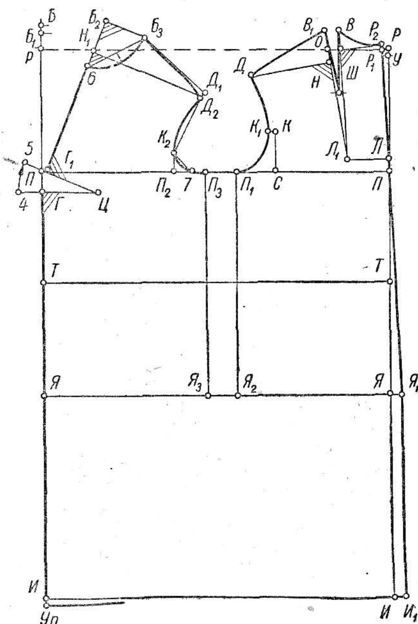

Рис. 36. Базова основа для фігур другого типу.

Мірки, *см*:

Вп = 5,5; *Пс* = + 4; *Пк* = 6; *Пг* = 10,5; *Сш* = 18; $Сг_{II}$ = 48; *Ст* = = 35; *Сст* = 54; *Цг* = 9,5; $Шг_{II}$ = = 21,5; *Шр* = 8,5; *Шс* = 18;
Вл = 17,5; *Дтс* = 38; *Дв* = 92; *Дс* = 19; *Дп* = 13,5; *Др* = 36; $Вг_{II}$ = = 27.

Прибавки: **Пвг** = 5 *см*; **Пвст** = = 1 *см*.

Розрахунок:

Ш ростка = $^1/_2$ *Сш* — 2 *см* = 7 *см*;
В ростка = $^1/_2$ *Ш ростка* = 3,5 *см*;
$Гп = {}^1/_4\, Сг_{II} + Вп + 50\%$ **Пвг** = 20 *см*;
Б = *Пг* — *Пк* = 4,5 *см*.

Побудова спинки (рис. 36). 1. Положення конструктивних точок *Р*, *У*, *Л*, *П*, *Т*, *Я*, *И*, а також ліній, проведених від них, знаходять за мірками і розрахунками.

2. Положення лінії середнього шва спинки:

$$Я\text{-}Я_1 = {}^1/_2 \text{ мірки } Пс \text{ (тобто } + 2 \text{ см)}; \; И\text{-}И_1 = Я\text{-}Я_1.$$

Точки $Я_1$ і $И_1$, а також $Я_1$ і *Л* сполучають прямою. Лінію $Я_1$-*Л* продовжують до перетину з лінією, проведеною з точки *Р*, і на перетині ставлять точку $Р_1$.

3. Побудова ростка:

$$Р_1\text{-}Ш = \text{величині розрахунку } Ш \text{ ростка}; \; Л\text{-}Л_1 = Р_1\text{-}Ш.$$

Точки $Л_1$ і *Ш* сполучають прямою, яку продовжують вверх:

$$Ш\text{-}В = \text{величині розрахунку } В \text{ ростка};$$

$$Л_1\text{-}Ш\text{-}Р_2 \text{ — прямий кут.}$$

Точка P_2 — перетин ліній $Л$-$Л_1$ і $Ш$-P_2. Оформляють росток через точки B і P_2.

4. Побудова кута положення корпусу:

$$Ш\text{-}O = {}^1/_2 \text{ мірки } Пк — P\text{-}P_1;$$
$$Л_1\text{-}B_1 = Л_1\text{-}B.$$

5. Побудова лінії положення плечового шва: B_1-H = мірці $Вп$; $Л_1$-H-$Д$ — прямий кут; B_1-$Д$ = мірці $Дп$ + 1 *см*.

6. Положення лінії ширини спинки, висота контрольної мітки, величина припуску на шов по проймі знаходяться за мірками і прибавками.

7. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_1 = {}^1/_2 (Сг_{II} + \textbf{Пвг}) — {}^1/_4 Пс = 26{,}5 \text{ см} — 1 \text{ см} = 25{,}5 \text{ см}.$$

8. Ширина спинки по лінії сідниць:

$$Я_1\text{-}Я_2 = {}^1/_2 (Сст + \textbf{Пвст}) = 27{,}5 \text{ см}.$$

Особливості побудови пілочки. 9. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_3 = (Сг_{II} + \textbf{Пвг}) — П\text{-}П_1 \text{ спинки} = 27{,}5 \text{ см}.$$

10. Ширина пілочки по лінії сідниць:

$$Я\text{-}Я_3 = {}^1/_2 (Сст + \textbf{Пвст}) = 27{,}5 \text{ см}.$$

Побудова базової основи для фігур третього типу (рис. 37)

Мірки, *см*:

$Вп = 4$; $Пс = -2$; $Пк = 8{,}5$; $Пг = 12$; $Сш = 20$; $Сг_{II} = 55$; $Ст = 45$; $Сст = 58$; $Цг = 10{,}5$; $Шг_{II} = 23{,}5$; $Шр = 11{,}5$; $Шс = 20$; $Вл = 19{,}5$; $Дтс = 40$; $Дв = 103$; $Дс = 20{,}5$; $Дп = 14{,}5$; $Др = 73$; $Вг_{II} = 29{,}5$.

Прибавки: **Пвг** = 5 *см*; **Пвст** = 1 *см*.

Розрахунок:

$$Ш \text{ ростка} = {}^1/_2 Сш — 2 = 8 \text{ см};$$
$$В \text{ ростка} = {}^1/_2 Ш \text{ ростка} = 4 \text{ см};$$
$$Гп = {}^1/_4 Сг_{II} + Вп + 50\% \textbf{ Пвг} = 20{,}25 \text{ см};$$
$$Б = Пг — Пк = 3{,}5 \text{ см}.$$

Побудова спинки. 1. Положення конструктивних точок $Р$, $У$, $Л$, $П$, $Т$, $Я$, $И$, а також ліній, проведених від них, знаходять за мірками і розрахунками.

2. Положення лінії середнього шва спинки:

$Я$-$Я_1$ = ${}^1/_2$ мірки $Пс$ (тобто мінус 1 *см*); $Т$-$Т_1$ = $Я$-$Я_1$;

$$И\text{-}И_1 = Я\text{-}Я_1.$$

Точки $Л$ і T_1, а також T_1 і $И_1$ сполучають прямою.

3. Росток, кут положення корпуса, лінію плечового шва, а також лінію ширини спинки будують і оформляють, як звичайно.

4. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

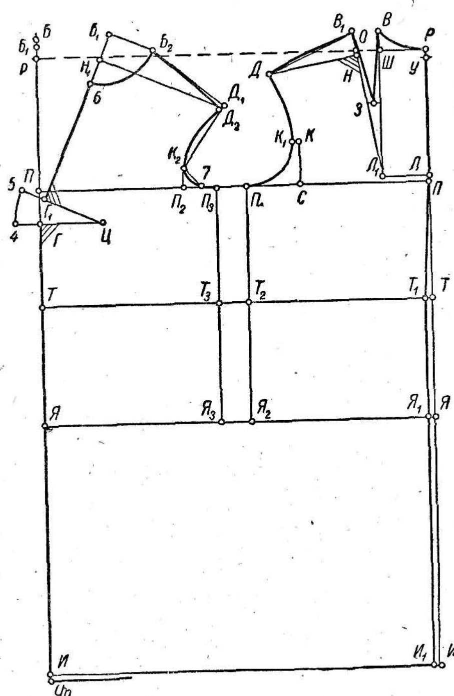

Рис. 37. Базова основа для фігур третього типу.

$П\text{-}П_1 = \frac{1}{2}(Сг_{II} + \textbf{Пвг}) + \frac{1}{4} Пс = 30 + 0{,}5 = 30{,}5$ *см*.

5. Ширина спинки по лінії сідниць:

$Я_1\text{-}Я_2 = \frac{1}{2}(Сст + \textbf{Пвст}) = 29{,}5$ *см*.

Особливості побудови пілочки:

6. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$П\text{-}П_3 = (Сг_{II} + \textbf{Пвг}) - П\text{-}П_1 = 60\ см - 30{,}5\ см = 29{,}5\ см$.

7. Ширина пілочки по лінії сідниць:

$Я\text{-}Я_3 = \frac{1}{2}(Сст + \textbf{Пвст}) = 29{,}5$ *см*.

Побудова базової основи для фігур четвертого типу (рис. 38)

Мірки, *см*:

$Вп = 3{,}5$; $Пк = 9$; $Пг = 17{,}5$; $Пж = 3$; $Сш = 21$; $Сг_{II} = 62$; $Ст = 59$; $Сст = 68$; $Цг = 13$; $Шг_{II} = 29{,}5$; $Шр = 12$; $Шс = 20{,}5$; $Вл = 20$; $Дтс = 37$; $Дв = 102$; $Дс = 19{,}5$; $Дп = 14{,}5$; $Др = 43$; $Вг_{II} = 35{,}5$.

Прибавки: **Пвг** = 5 *см*; **Пвст** = 1 *см*.

Розрахунок:

$Ш\ ростка = \frac{1}{2} Сш - 2\ см = 8{,}5\ см$;

$В\ ростка = \frac{1}{2} Ш\ ростка = 4{,}25\ см$;

$Гп = \frac{1}{4} Сг_{II} + Вп + 50\%\ \textbf{Пвг} = 21{,}5\ см$;

$Б = Пг - Пк + \frac{1}{2} Пж = 17{,}5\ см - 9\ см + 1{,}5\ см = 10\ см$.

Особливості побудови спинки. 1. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

$П\text{-}П_1 = \frac{1}{2}(Сг_{II} + \textbf{Пвг}) + \frac{1}{4} Пж = 33{,}5\ см + 0{,}75\ см = 34{,}25\ см$.

2. Ширина спинки по лінії сідниць:

$$Я\text{-}Я_1 = {}^1/_2\ (Сст + \mathbf{Пвст}) = 35\ см.$$

Побудова пілочки. 3. Величина балансу і зниження для основи *А*:

$$Р\text{-}Б = \text{величині розрахунку } Б;\ Б\text{-}Б_1 = 1\ см.$$

4. Положення горизонтальних точок *П*, *Т*, *Я*, *И*, а також ліній, проведених від них, відповідає їх положенню на рисунку спинки.

5. Положення нижньої частини лінії середнього шва пілочки:

$$Т\text{-}Ж = 6\ см \text{ (у середньому)};$$
$$Ж\text{-}Ж_1 = {}^1/_2\ Пж = 1{,}5\ см.$$
$$И\text{-}И_1 = Я\text{-}Я_2 = Ж\text{-}Ж_1.$$

6. Величина подовження переду:

$$И_1\text{-}Уп = 1\ см.$$

7. Побудова кута нагрудної виточки:

$$Б_1\text{-}Г = \text{мірці } Вг_{II} \text{ і } Г\text{-}Ц = \text{мірці } Цг.$$
$$Ц\text{-}4 = {}^1/_2 \text{ мірки } Вг_{II};\ 4\text{-}5 = {}^1/_2 \text{ мірки } Пг.$$

8. Побудову верхньої частини лінії середини переду, положення ліній горловини і висоти плеча, побудову горловини і лінії плечового шва провадять, як звичайно.

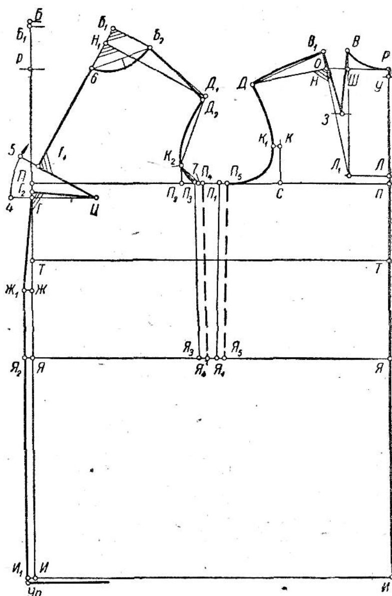

Рис. 38. Базова основа для фігур четвертого типу.

9. Зменшення кута нагрудної виточки — при опуклості живота: $Ж_1\text{-}Г_2\text{-}Ц$ — прямий кут. Відрізок $Г\text{-}Г_2$ — величина зменшення кута.

Оформляють верхню частину середнього шва пілочки по точках $Ж_1$, $Г_2$ і $Г_1$, *6*.

10. Положення лінії ширини грудей:

$$П\text{-}П_2 = \text{мірці } Шг_{II} + 10\%\ \mathbf{Пвг} = 30\ см.$$

11. Положення контрольної мітки на пілочці:

$$П_2\text{-}К_2 = 3{,}5\ см \text{ (вище 56-го розміру)}.$$

12. Положення допоміжної точки:

$$П_2\text{-}7 = П_2\text{-}К_2.$$

Оформляють пройму по точках $Д_1$, $К_2$, 7.

13. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_3 = (Сг_{II} + \textbf{Пвг}) - П\text{-}П_1 = 67\ см - 34{,}25\ см = 32{,}75\ см.$$

14. Ширина пілочки по лінії стегон:

$$Я_2\text{-}Я_3 = {}^1/_2\ (Сст + \textbf{Пвст}) = 35\ см.$$

У зв'язку з тим, що в даному прикладі боковий шов розміщений близько до зрізу пройми пілочки, лінія бокового шва може зміщуватися в сторону спинки.

15. Величина зміщення лінії бокового шва по рисунку пілочки:

$$П_3\text{-}П_4 = Я_3\text{-}Я_4 = {}^1/_2\ Пж = 1{,}5\ см.$$

16. Величина зміщення лінії бокового шва по рисунку спинки:

$$П_1\text{-}П_5 = П_3\text{-}П_4;\ Я_1\text{-}Я_5 = Я_3\text{-}Я_4.$$

Особливості розкрою на фігури сьомого типу (рис. 39)

При фігурах сьомого типу знімають дві мірки *Вп* по правому, (*п*) і лівому (*л*) плечових спадах. Мірку *Вп* записують, як дріб *п 6 см / л 5 см* (рис. 39, *а*). В зв'язку з тим, що будувати дві основи (по правій і лівій сторонах тіла) дуже трудомісткий процес, звичайно будують базову основу за міркою вищого плечового спаду, тобто за міркою *Вп* = 5 *см* (рис. 39, *б*).

На базовій основі конструюють викройку конкретного виробу за силуетом і моделлю. В процесі розмічування тканини (по згину) обрисовують спинку і пілочку за викройкою для вищого плечового спаду, після чого на викройці спинки закладають складку (рис. 39,*в*), яка дорівнює різниці мірок *Вп*. У даному прикладі ця різниця дорівнює 1 *см*. Викройку знову накладають на тканину і крейдою іншого кольору обводять верхню частину спинки, тобто лінію середини — від точки *Л*, лінію ростка — від точки *Р* до точки *В*, лінії виточки, плечового шва і пройми — від точки *Д* до точки $П_1$. При цьому основні конструктивні точки зміщуються на величину різниці мірок *Вп*. Особливо важливе зміщення лінії середини спинки, яке призводить до обов'язкового проектування середнього шва на спинці при конструюванні легкого плаття. При повторному обведенні крейдою верхньої частини пілочки знижують лінію плечового шва на різницю мірок *Вп* біля точки $Д_2$ (за опорну точку

беруть середину горловини), контрольну мітку пройми біля точки $К_2$ і нижню частину пройми коло точки $П_3$. Сильця також прокладають нитками двох кольорів.

Засвоївши ці особливості розкроювання, виріб можна перекроювати і після примірки, встановивши різницю величин висоти плечових спадів, але тільки у випадку, якщо тканина не перекосилась при первинному розкрої.

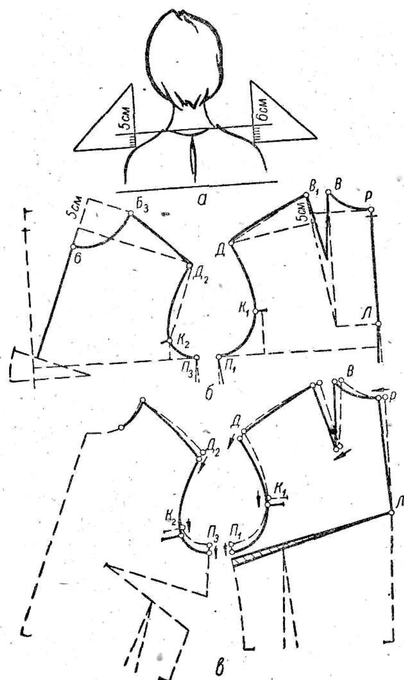

Рис. 39. Особливості розкрою на фігури сьомого типу.

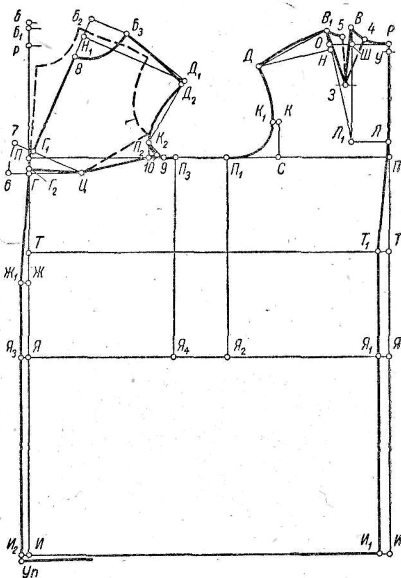

Рис. 40. Рисунок базової основи для фігур одинадцятого типу.

Приклад побудови базової основи для фігур одинадцятого типу (рис. 40). Мірки, *см*:

$Вп = 4$; $Пс = -4$; $Пк = 9$; $Пг = 12$; $Пж = 3$; $Сш = 19{,}5$; $Сг_{II} = 56$; $Ст = 53$; $Сст = 60$; $Цг = 10{,}5$; $Шг_{II} = 23{,}5$; $Шр = 12$; $Шс = 20{,}5$; $Вл = 19$; $Дтс = 40$; $Дв = 102$; $Дс = 21$; $Дп = 14{,}5$; $Др = 72$; $Вг_{II} = 29$.

Прибавки: **Пвг** = 6 *см*; **Пвст** = 1 *см*.
Розрахунок:
Ш ростка $= \frac{1}{2}$ *Сш* — 2 *см* = 7,75 *см*;
В ростка $= \frac{1}{2}$ *Ш ростка* = 3,9 *см*;

$Гп = \frac{1}{4}\ Сг_{II} + Вп + 50\%$ **Пвг** $= 21$ *см*;
$Б = Пг - Пк + \frac{1}{2}\ Пж = 4{,}5$ *см*.

Побудова спинки. 1. Положення конструктивних точок *Р*, *У*, *Л*, *П*, *Т*, *Я*, *И*, а також ліній, проведених від них, знаходять за мірками і розрахунками.

2. Положення лінії середнього шва спинки:

$$Я\text{-}Я_1 = \frac{1}{2} \text{ мірки } Пс \text{ (тобто мінус 2 см)};$$
$$Т\text{-}Т_1 = И\text{-}И_1 = Я\text{-}Я_1.$$

Точки *Л* і $Т_1$, а також точки $Т_1$ і $И_1$ сполучають прямою.

3. Побудову і оформлення ростка, кута положення корпуса, лінії плечового шва, лінії ширини спинки провадять, як звичайно.

4. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_1 = \frac{1}{2}(Сг_{II} + \textbf{Пвг}) + \frac{1}{4}\ Пс + \frac{1}{4}\ Пж = 31 \text{ см} + 1 \text{ см} + 0{,}75 \text{ см} = 32{,}75 \text{ см}.$$

5. Ширина спинки по лінії сідниць:

$$Я_1\text{-}Я_2 = \frac{1}{2}(Сст + \textbf{Пвст}) = 30{,}5 \text{ см}.$$

Побудова пілочки. 6. Величина балансу і зниження для основи *А*:

$$Р\text{-}Б = \text{розрахунку } Б;\ Б\text{-}Б_1 = 1 \text{ см}.$$

7. Положення горизонтальних точок *П*, *Т*, *Я*, *И* і відповідних ліній збігається з положенням їх на рисунку спинки.

8. Положення нижньої частини лінії середнього шва пілочки:

$$Т\text{-}Ж = 6 \text{ см (у середньому)};\ Ж\text{-}Ж_1 = \frac{1}{2} \text{ мірки } Пж = 1{,}5 \text{ см}.$$
$$И\text{-}И_2 = Я\text{-}Я_3 = Ж\text{-}Ж_1.$$

9. Величина подовження переду:

$$И_2\text{-}Уп = 1 \text{ см}.$$

10. Побудова кута нагрудної виточки:

$$Б_1\text{-}Г = \text{мірці } Вг_{II};\ Г\text{-}Ц = \text{мірці } Цг.$$
$$Ц\text{-}6 = \frac{1}{2} \text{ мірки } Вг_{II};\ 6\text{-}7 = \frac{1}{2} \text{ мірки } Пг.$$

11. Побудову верхньої частини лінії середини переду, положення ліній горловини і висоти плеча, побудову ліній горловини і плечового шва провадять, як при побудові наведених вище рисунків.

12. Зменшення кута нагрудної виточки:

$Ж_1\text{-}Г_2\text{-}Ц$ — прямий кут. Відрізок $Г\text{-}Г_2$ — величина зменшення кута нагрудної виточки.

Оформляють верхню частину середнього шва пілочки по точках $Ж_1$, $Г_2$ і $Г_1$, 8.

13. Положення лінії ширини грудей, контрольної мітки, положення допоміжної точки таке саме, як і в наведених вище рисунках.

14. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_3 = (Сг_{II} + \mathbf{Пвг}) - П\text{-}П_1 = 62\ см - 32{,}75\ см = 29{,}25\ см.$$

15. Ширина пілочки по лінії сідниць:

$$Я_3\text{-}Я_4 = {}^1/_2\ (Сст + \mathbf{Пвст}) = 30{,}5\ см.$$

Як видно з наведених вище прикладів, вироби на фігури другого, третього і сьомого типів розкроюють з середнім швом по спинці, а на фігури четвертого і одинадцятого типів — ще і з середнім швом по пілочці.

Способи врахування підтипів будови тіла і змін при побудові базових основ будуть викладені нижче — після описання побудови основ для верхнього одягу, оскільки вони аналогічні.

КОНСТРУЮВАННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБІВ ВЕРХНЬОГО ЖІНОЧОГО ОДЯГУ

Верхній жіночий одяг конструюють також на двох базових основах — *А* та *Б*, а саме: одяг *прилягаючої і напівприлягаючої* форм — на основі *А*, вільної форми — на основі *Б*.

Базові основи для фігур першого, п'ятого, шостого, восьмого і дев'ятого типів будують у звичайному порядку, для фігур другого, третього, четвертого, сьомого і одинадцятого типів — із змінами залежно від мірок, що характеризують їх типовість, аналогічно побудові базових основ для легкого плаття (див. «Зміна базових основ в результаті впливу індивідуальних особливостей будови тіла фігур»). Величини прибавок **Пвг**, **Пвт**, **Пвст**, **Пуш** для побудови базових основ беруть з табл. 2 і 3.

ПОБУДОВА БАЗОВИХ ОСНОВ

Побудова основи *А* для конструювання жакета (рис. 41)

Мірки, *см*:

$Вп = 5{,}5$; $Пк = 6$; $Пг = 11{,}5$; $Пр = 4{,}5$; $Сш = 18{,}5$; $Сг_{II} = 49$; $Ст = 38$; $Сст = 53$; $Цг = 10$; $Шг_{II} = 22{,}5$; $Шр = 8{,}5$; $Шс = 18$; $Вл = 17$; $Дтс = 39$; $Дв = 76$; $Дс = 19{,}5$; $Дп = 13{,}5$; $Др = 57$; $Вг_{II} = 28$.

Самоконтроль: $Шг_{II} = 22{,}5$ *см*

$Шр = 8{,}5$ »

$Шс = 18$ »

Сума в 49 *см* = мірці $Сг_{II} = 49$ *см.*

Висновок: Мірки знято вірно.

Прибавки: **Пвг** = 6 *см*; **Пвст** = 3 *см.*

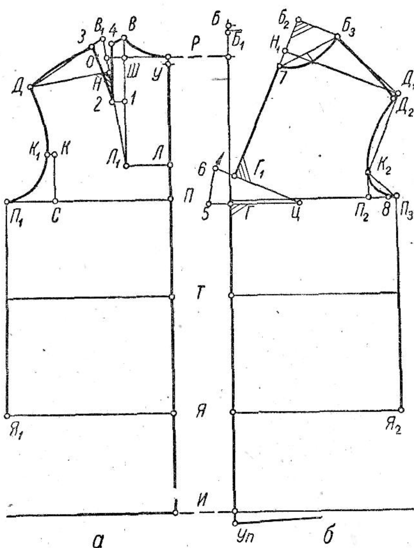

Рис. 41. Базова основа *А* для конструювання жакетів.

Розрахунок:

Ш ростка = $^1/_2$ *Сш* — 2 *см* = 7,25 *см*;

В ростка = $^1/_2$ *Ш ростка* = 3,6 *см*;

Гп = $^1/_4$ $Сг_{II}$ + *Вп* + 50% **Пвг** + + 1,5 *см* = 22,25 *см*;

Б = *Пг* — *Пк* = 5,5 *см*.

Побудова спинки (рис. 41, *а*). *Р-И* — вихідна вертикаль.

1. Точка *Р* — початкова точка для побудови лінії ростка.

2. Положення допоміжної точки *У* (відрізок *Р-У* — величина збільшення довжини талії спинки в зв'язку з опуклістю лопаток):

Р-У = $^1/_6$ мірки *Пк* = 1 *см.*

3. Положення лінії лопаток:

У-Л = мірці *Вл* = 17 *см.*

4. Положення лінії глибини пройми:

У-П = величині розрахунку *Гп* = 22,25 *см.*

5. Положення лінії талії:

У-Т = мірці *Дтс* = 39 *см.*

6. Положення лінії сідниць:

Т-Я = мірці *Дс* = 19,5 *см.*

7. Положення лінії довжини виробу:

Р-И = мірці *Дв* = 76 *см.*

8. Побудова ростка:

Р-Ш = величині розрахунку *Ш ростка* = 7,25 *см.*

Л-$Л_1$ = *Р-Ш*. Точки $Л_1$ і *Ш* сполучають прямою.

Ш-В = величині розрахунку *В ростка* = 3,6 *см.*

Оформляють росток через точки *В* і *Р*.

9. Побудова кута положення корпуса:

$Ш\text{-}О = 1/2$ мірки $Пк = 3$ *см*; $Л_1\text{-}В_1 = Л_1\text{-}В$.

10. Побудова лінії положення плечового шва:

$В_1\text{-}Н =$ мірці $Вп = 5{,}5$ *см*; $Л_1\text{-}Н\text{-}Д$ — прямий кут.

$В_1\text{-}Д =$ мірці $Дп + 1$ *см* (величина припуску на шов по проймі) $= 14{,}5$ *см*.

Оформляють лінію плечового шва через точки $В_1$ і *Д*.

11. Положення лінії ширини спинки:

$П\text{-}С =$ мірці $Шс + 20\%$ **Пвг** $= 19{,}2$ *см*.

12. Висота контрольної мітки на проймі:

$С\text{-}К = 1/3$ величини розрахунку $Гп = 7{,}5$ *см*.

13. Величина припуску на шов по проймі:

$К\text{-}К_1 = 1$ *см*.

14. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

$П\text{-}П_1 = 1/2\ (Сг_{II} + \mathbf{Пвг}) = 27{,}5$ *см*.

Оформляють лінію зрізу пройми по точках *Д*, $К_1$, $П_1$.

15. Ширина спинки по лінії сідниць:

$Я\text{-}Я_1 = 1/2\ (Сст + \mathbf{Пвст}) = 28$ *см*.

16. Побудова виточки для опуклості лопаток:

$Л_1\text{-}1 = 1/2$ відрізка $В\text{-}Л_1$; $1\text{-}2 = 2$ *см*.

$В_1\text{-}3 = 1\text{-}2$; $2\text{-}4 \parallel 1\text{-}В$; $2\text{-}4 = 2\text{-}3$.

П о б у д о в а   п і л о ч к и (рис. 41, *б*). Точка *Р* — початкова точка для побудови лінії ростка — є вихідною точкою для утворення конструктивної сітки рисунка.

17. Величина балансу і зниження його для прилягаючої і напівприлягаючої форм:

$Р\text{-}Б =$ величині розрахунку $Б = 5{,}5$ *см*; $Б\text{-}Б_1 = 1$ *см*.

18. Положення горизонтальних точок *П*, *Т*, *Я*, *И*, а також ліній, проведених від цих точок відповідає їх положенню на рисунку спинки.

19. Величина подовження переду:

$И\text{-}Уп = 2$ *см* (1 *см* — на подовження переду і 1 *см* — на усадку тканини).

20. Побудова кута нагрудної виточки.

$$Б_1\text{-}Г = \text{мірці } Вг_{II} = 28 \text{ см};$$
$$Г\text{-}Ц = \text{мірці } Цг + 0{,}5 \text{ см (для жакета)} = 10{,}5 \text{ см};$$
$$Ц\text{-}5 = {}^1/_2 \text{ мірки } Вг_{II} = 14 \text{ см}; \; 5\text{-}6 = {}^1/_2 \text{ мірки } Пг = 5{,}75 \text{ см}.$$

21. Побудова верхньої частини лінії середини переду, переміщеної за кут нагрудної виточки:

$$Г_1\text{-}Ц = Ц\text{-}Г; \; Г_1\text{-}Б_2 = Г\text{-}Б_1.$$

22. Положення ліній горловини і висоти плеча:

$$Г_1\text{-}Б_2\text{-}Б_3 \text{ — прямий кут}; \; Б_2\text{-}Н_1 = \text{мірці } Вп = 5{,}5 \text{ см}.$$

23. Побудова горловини:

$$Б_2\text{-}Б_3 = \text{величині розрахунку } Ш \text{ ростка} = 7{,}25 \text{ см};$$
$$Б_2\text{-}7 = Ш \text{ ростка} + 1 \text{ см} = 8{,}25 \text{ см}.$$

24. Побудова лінії плечового шва:

$$Б_3\text{-}Д_1 = В_1\text{-}Д \text{ спинки} - 0{,}5 \text{ см (на відтяжку)} = 14 \text{ см}.$$

25. Положення лінії ширини грудей:

$$П\text{-}П_2 = \text{мірці } Шг_{II} + 5\% \; \mathbf{Пвг} = 23 \text{ см}.$$

26. Положення контрольної мітки і допоміжної точки *8*:

$$П_2\text{-}К_2 = 4 \text{ см}; \; П_2\text{-}8 = П_2\text{-}К_2.$$

27. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_3 = {}^1/_2 \, (Сг_{II} + \mathbf{Пвг}) = 27{,}5 \text{ см}.$$

Оформляють лінію зрізу пройми через точки $Д_1$, $К_2$, *8*, $П_3$.

28. Величина скосу лінії плечового шва:

$$Д_1\text{-}Д_2 = 0{,}5 \text{ см}.$$

Оформляють лінію плечового шва через точки $Б_3$ і $Д_2$.

29. Ширина пілочки по лінії сідниць:

$$Я\text{-}Я_2 = {}^1/_2 \, (Сст + \mathbf{Пвст}) = 28 \text{ см}.$$

Побудова основи *А* для конструювання зимового пальта (рис. 42)

Мірки, *см*:

Вп = 4; *Пк* = 6,5; *Пг* = 10; *Сш* = 18; $Сг_{II}$ = 48; *Ст* = 37; *Сст* = 53; *Цг* = = 9,5; $Шг_{II}$ = 20,5; *Шр* = 9; *Шс* = 18,5; *Вл* = 18; *Дтс* = 39; *Дв* = 99; *Дс* = = 19,5; *Дп* = 14; *Др* = 58; $Вг_{II}$ = 26,5.

Самоконтроль знімання мірок $Шг_{II}$, *Шр* і *Шс* підтверджує вірність їх вимірювання. На основі величини мірки *Пк*, при розмірі 48, фігуру відносять до другого підтипу.

Прибавки: **Пвг** = 8 *см*; **Пвст** = 4 *см*; **Пуш** = 2 *см*.
Розрахунок:

Ш ростка = $^1/_2$ *Сш* — 2 *см* + 25% **Пуш** = 7,5 *см*;
В ростка = $^1/_2$ *Ш ростка* = 3,75 *см*;
Гп = $^1/_4$ $Сг_{II}$ + *Вп* + 50% **Пвг** + + 1,5 *см* + 50% **Пуш** = 23 *см*;
Б = *Пг* — *Пк* + 25% **Пуш** = 4 *см*.

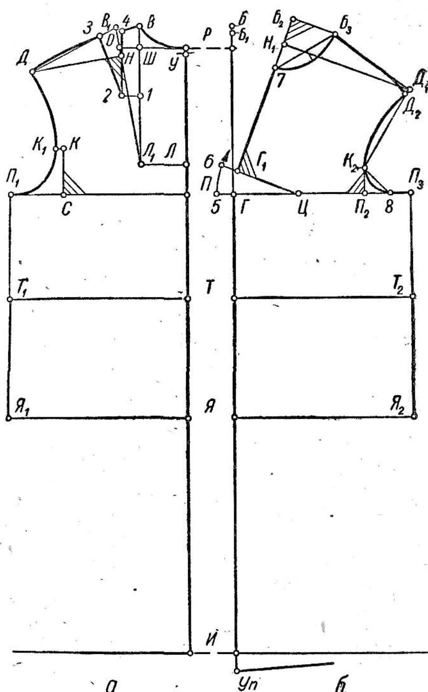

Рис. 42. Базова основа *А* для конструювання зимових пальт.

П о б у д о в а   с п и н к и (рис. 42, *а*). 1. Положення лінії ростка, допоміжної точки *У* і лінії лопаток таке саме, як і на наведених вище рисунках.

2. Положення лінії глибини пройми:

У-П = величині розрахунку *Гп* = 23 *см*.

3. Положення лінії талії:

У-Т = мірці *Дтс* + 50% **Пуш** = 40 *см*.

4. Положення ліній сідниць і довжини виробу — за мірками.

5. Побудова ростка:

Р-Ш = величині розрахунку *Ш ростка* = 7,5 *см*;
$Л$-$Л_1$ = *Р-Ш*.
Ш-В = величині розрахунку *В ростка* = 3,75 *см*.

Оформляють росток через точки *В* і *Р*.

6. Побудова кута положення корпуса:

Ш-О = $^1/_2$ мірки *Пк* = 3,25 *см*; $Л_1$-$В_1$ = $Л_1$-*В*.

7. Побудова лінії положення плечового шва:

$В_1$-*Н* = мірці *Вп* = 4,5 *см*; $Л_1$-*Н*-*Д* — прямий кут.
$В_1$-*Д* = мірці *Дп* + 1,5 *см* = 15,5 *см*.

Оформляють лінію плечового шва через точки $В_1$ і *Д*.

8. Положення лінії ширини спинки:

$П\text{-}С$ = мірці $Шс$ + 20% **Пвг** + 25% **Пуш** = 20,1 *см.*

9. Висоту контрольної мітки і величину припуску на шов по проймі беруть, як звичайно.

10. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

$П\text{-}П_1 = {}^1/_2$ ($Сг_{II}$ + **Пвг** + **Пуш**) = 29 *см.*

11. Ширина спинки по лінії сідниць:

$Я\text{-}Я_1 = {}^1/_2$ ($Сст$ + **Пвст** + **Пуш**) = 29,5 *см.*

12. Побудова виточки для опуклості лопаток:

$Л_1\text{-}1 = {}^1/_2$ відрізка $В\text{-}Л_1$; $1\text{-}2 = 3$ *см* (для пальта).
$В_1\text{-}3 = 1\text{-}2$; $2\text{-}4 \parallel 1\text{-}В$; $2\text{-}4 = 2\text{-}3$.

Побудова пілочки (42, *б*). Точка $Р$ — початкова точка для побудови лінії ростка — вихідна точка для розбивки конструктивної сітки рисунка.

13. Величина балансу і зниження для прилягаючої і напівприлягаючої форм:

$Р\text{-}Б$ = величині розрахунку $Б = 4$ *см*; $Б\text{-}Б_1 = 1$ *см.*

14. Положення горизонтальних ліній на рисунку пілочки відповідає їх положенню на рисунку спинки.

15. Величина подовження переду:

$И\text{-}Уп = 3$ *см* (де 1,5 *см* — на подовження і 1,5 *см* — на усадку).

16. Побудова кута нагрудної виточки:

$Б_1\text{-}Г$ = мірці $Вг_{II}$ = 26,5 *см*; $Г\text{-}Ц$ = мірці $Цг$ + 1 *см* (для зимових пальт) = 10,5 *см.*

$Ц\text{-}5 = {}^1/_2$ мірки $Вг_{II}$ = 13,25 *см*;
$5\text{-}6 = {}^1/_2$ мірки $Пг$ + 25% **Пуш** = 4,75 *см.*

17. Побудова верхньої частини лінії середини переду, переміщеної за кут нагрудної виточки, ліній горловини і висоти плеча, а також побудова горловини, як звичайно.

18. Побудова лінії плечового шва:

$Б_3\text{-}Д_1$ = ($В_1\text{-}Д$ спинки) — 0,5 *см* = 15 *см.*

19. Положення лінії ширини грудей:

$П\text{-}П_2$ = мірці $Шг_{II}$ + 5% **Пвг** + 25% **Пуш** = 21,5 *см.*

20. Положення контрольної мітки і допоміжної точки 8:

$$П_2\text{-}К_2 = 4\ см;\ П_2\text{-}8 = П_2\text{-}К_2.$$

21. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_3 = {}^1/_2\ (Сг_{II} + \mathbf{Пвг} + \mathbf{Пуш}) = 29\ см.$$

Оформляють лінію зрізу пройми через точки $Д_1$, $К_2$, 8, $П_3$.

22. Величина скосу лінії плечового шва:

$$Д_1\text{-}Д_2 = 0{,}5\ см.$$

23. Ширина пілочки по лінії сідниць:

$$Я\text{-}Я_2 = {}^1/_2\ (Сст + \mathbf{Пвст} + \mathbf{Пуш}) = 29{,}5\ см.$$

Побудова основи *Б* для конструювання демісезонних пальт (рис. 43)

Мірки, *см*:

$Вп = 4{,}5\ см$; $Пк = 7{,}25$; $Пг = 13{,}5$; $Сш = 19$; $Сг_{II} = 54$; $Ст = 44$; $Сст = 59$; $Цг = 11$; $Шг_{II} = 24{,}5$; $Шр = 10{,}5$; $Шс = 19$; $Вл = 19$; $Дтс = 38$; $Дв = 103$; $Дс = 19{,}5$; $Дп = 14$; $Др = 58$; $Вг_{II} = 29{,}5$;

Самоконтроль знімання мірок $Шг_{II}$, $Шр$ і $Шс$ підтверджує правильність їх вимірювань. На основі величини мірки *Пк*, при розмірі 54, фігуру відносять до першого підтипу.

Прибавки: **Пвг** = 9 *см*; **Пвст** = 6,75 *см*.

Розрахунок:

$Ш\ ростка = {}^1/_2\ Сш - 2\ см = 7{,}5\ см;$

$В\ ростка = {}^1/_2\ Ш\ ростка = 3{,}75\ см;$

$Гп = {}^1/_4\ Сг_{II} + Вп + 50\%\ \mathbf{Пвг} + 1{,}5\ см = 24{,}5\ см;$

$Б = Пг - Пк = 6{,}25\ см.$

Побудова спинки (рис. 43, *а*). 1. Положення конструктивних точок *Р*, *У*, *Л*, *П*, *Т*, *Я*, *И*, а також ліній, проведених з цих точок, знаходять за мірками і розрахунками.

2. Положення верхньої частини лінії середнього шва спинки і побудова ростка:

$Р\text{-}Р_1 = {}^1/_4$ мірки *Пк* (для синтетичних тканин і матеріалів ${}^1/_8$ *Пк*);

$$Л\text{-}Л_1 = Р_1\text{-}Ш = \text{величині розрахунку } Ш\ ростка;$$

$$Л_1\text{-}Ш\text{-}Р_2 \text{ — прямий кут.}$$

Оформляють лінію середнього шва по точках $Р_2$, *Л*, *Я*, *И*.

$$Ш\text{-}В = \text{величині } В\ ростка.$$

Оформляють росток через точки *В* і $Р_2$.

3. Побудова кута положення корпуса:

$Ш\text{-}О = {}^1/_4$ мірки $Пк$ (для синтетичних тканин і матеріалів — ${}^1/_2$ $Пк$ — $Р\text{-}Р_1$).

$$Л_1\text{-}В_1 = Л_1\text{-}В.$$

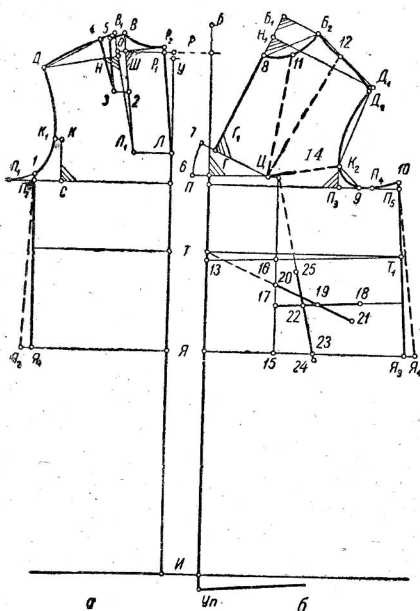

Рис. 43. Базова основа *Б* для конструювання демісезонних пальт.

4. Побудова лінії положення плечового шва:

$$В_1\text{-}Н = \text{мірці } Вп; \quad Л_1\text{-}Н\text{-}Д \text{ — прямий кут;}$$

$$В_1\text{-}Д = \text{мірці } Дп + 1{,}5 \text{ см}.$$

5. Положення лінії ширини спинки:

$$П\text{-}С = \text{мірці } Шс + 20\%\,\mathbf{Пвг} = 20{,}8 \text{ см}.$$

6. Висота контрольної мітки і величина припуску на шов по проймі такі самі, як і на наведених вище рисунках.

7. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_1 = {}^1/_2\,(Сг_{II} + \mathbf{Пвг}) = 31{,}5 \text{ см}.$$

Оформляють пройму через точки $Д$, $К_1$, $П_1$.

8. Положення бокового шва для прямого силуету:

$$П_1\text{-}П_2 = {}^1/_2 \text{ відрізка } С\text{-}П_1 = 5{,}35 \text{ см}; \quad Я\text{-}Я_1 = П\text{-}П_2 = 26{,}15 \text{ см}.$$

Точки $Я_1$ і $П_2$ сполучають прямою до перетину лінії зрізу пройми і на перетині ставлять точку *1*.

9. Положення бокового шва для розширеного силуету:

$$Я_1\text{-}Я_2 = 2 \text{ см}.$$

Точки *1* і $Я_2$ сполучають прямою.

10. Побудова виточки для опуклості лопаток:

$$В\text{-}2 = {}^1/_2 \text{ відрізка } В\text{-}Л_1;$$

$$2\text{-}3 = 3 \text{ см}; \quad В_1\text{-}4 = 2\text{-}3;$$

$$3\text{-}5 \parallel В\text{-}2; \quad 3\text{-}5 = 3\text{-}4.$$

П о б у д о в а п і л о ч к и (рис. 43, *б*). 11. Величина балансу: $Р\text{-}Б$ = величині розрахунку $Б = 6{,}25$ *см.*

12. Положення горизонтальних ліній рисунка відповідає їх положенню на рисунку спинки.

13. Величина подовження переду:

$$И\text{-}Уп = 3 \text{ см}.$$

14. Побудова кута нагрудної виточки і верхньої частини лінії середини переду:

$Б\text{-}Г$ = мірці $Вг_{II}$; $Г\text{-}Ц$ = мірці $Цг + 0{,}5$ *см* (для демісезонних пальт);

$$Ц\text{-}6 = {}^1/_2 \text{ мірки } Вг_{II};\ 6\text{-}7 = {}^1/_2 \text{ мірки } Пг;$$
$$Ц\text{-}Г_1 = Ц\text{-}Г;\ Ц\text{-}Г_1\text{-}Б_1 \text{ — прямий кут};$$
$$Г_1\text{-}Б_1 = Б\text{-}Г.$$

15. Положення ліній горловини, висоти плеча, а також побудова горловини і лінії плечового шва такі самі, як і на наведених вище рисунках.

16. Положення лінії ширини грудей, контрольної мітки і допоміжної точки *9*:

$$П\text{-}П_3 = \text{мірці } Шг_{II} + 5\%\ \mathbf{Пвг} = 24{,}95 \text{ см};$$
$$П_3\text{-}К_2 = 4 \text{ см};\ П_3\text{-}9 = 4 \text{ см}.$$

17. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_4 = {}^1/_2\ (Сг_{II} + \mathbf{Пвг}) = 31{,}5 \text{ см}.$$

18. Положення бокового шва для прямого силуету:

$$П_4\text{-}П_5 = П_1\text{-}П_2 = 5{,}35 \text{ см};$$
$$Я\text{-}Я_3 = П\text{-}П_5 + 2 \text{ см} = 38{,}85 \text{ см};$$
$$П_5\text{-}10 = П_2\text{-}1.$$

Оформляють лінію зрізу пройми через точки $Д_1$, $К_2$, *9*, *10*. Точки *10* і $Я_3$ сполучають прямою.

19. Положення бокового шва для розширення силуету: $Я_3\text{-}Я_4 = 2$ *см*. Точки *10* і $Я_4$ сполучають прямою.

20. Величина скосу лінії плечового шва, як звичайно,— 0,5 *см*.

21. Положення лінії нагрудних виточок (для переміщення кута нагрудної виточки):

в горловину — величина відрізка *8-11* довільна; в плечовий шов — $Б_2\text{-}12 = Г\text{-}Ц + 2$ *см*; в пройму — лінія переміщення проводиться з точки *Ц* в точку $К_2$ або іншу довільну точку.

22. Визначення положення ліній входу в кишеню:

а) положення лінії поперечної кишені

Т-13 = 1,5 *см* (середня величина зниження лінії талії);

$$Ц\text{-}14 = 2\ см;\ Я\text{-}15 = Г\text{-}14;$$

$$16\text{-}17 = {}^1/_2 \text{ відрізка } 15\text{-}16;\ 17\text{-}18 \parallel 13\text{-}T_1;$$

$17\text{-}18 = {}^1/_4\ Сг_{II} + 3\ см$ (величина входу в кишеню);

б) положення лінії косої кишені

$17\text{-}19 = {}^1/_2$ відрізка *17-18*; точки *Т* і *19* сполучають прямою;

20-21 — величина входу в кишеню;

в) положення поздовжньої кишені

$17\text{-}22 = {}^1/_3$ відрізка *17-18*; точки *14* і *22* сполучають прямою до перетину з лінією сідниць і на перетині ставлять точку *23*;

$$23\text{-}24 = 1\ см;$$

$$24\text{-}25 = {}^1/_4\ Сг_{II} + 4\ см \text{ (величина входу в кишеню).}$$

ЗМІНА БАЗОВИХ ОСНОВ У РЕЗУЛЬТАТІ ВПЛИВУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ БУДОВИ ТІЛА ФІГУР ЧЕТВЕРТОГО І П'ЯТОГО ПІДТИПІВ

Як видно з наведених вище даних, особливості будови тіла фігур першого, другого і третього підтипів враховують при побудові базових основ за мірками *Пг* і *Пк*, а четвертого і п'ятого підтипів — при побудові грудної частини рисунків основ (як для легкого плаття, так і для верхнього одягу) за мірками *Пл* по різниці між виміряними і типовими величинами *Пл*.

Приклад зміни в базовій основі при фігурі четвертого підтипу (рис. 44)

Мірки, *см*:

$Вп = 5$; $Пк = 4$; $Пл = 4{,}5$; $Пг = 10{,}5$; $Сш = 17{,}5$; $Сг_{II} = 47$; $Ст = 37$; $Сст = 51$; $Цг = 10$; $Шг_{II} = 22{,}5$; $Шр = 7{,}5$; $Шс = 17$; $Вл = 17$; $Дтс = 40$; $Дв = 97$; $Дс = 20$; $Дп = 13$; $Др = 57$; $Вг_{II} = 28{,}5$.

Прибавки: **Пвг** = 8 *см*; **Пвст** = 4 *см*.

Розрахунок:

$Ш\ ростка = {}^1/_2\ Сш - 2\ см = 6{,}75\ см$;

$В\ ростка = {}^1/_2\ Ш\ ростка = 3{,}4\ см$;

$Гп = {}^1/_4\ Сг_{II} + Вп + 50\%$ **Пвг** $+ 1{,}5\ см = 22{,}25\ см$;

$Б = Пг - Пк = 6{,}5\ см$.

Особливості побудови спинки на прикладі основи *А* (рис. 44, *а*). 1. Положення конструктивних точок *Р*, *У*, *Л*, *П*, *Т*, а також ліній, проведених з цих точок, таке саме, як і в наведених вище рисунках,— за мірками і розрахунками.

2. Положення верхньої частини лінії середнього шва спинки при фігурі четвертого підтипу і побудова ростка:

$Р\text{-}Р_1 = Пл$ (типові) — $Пл$ (за міркою) = 3 *см* — 4,5 *см* = — 1,5 *см*;

$$Л\text{-}Л_1 = Р_1\text{-}Ш = \text{величині розрахунку } Ш \text{ ростка};$$

$$Л_1\text{-}Ш\text{-}Р_2 \text{ — прямий кут.}$$

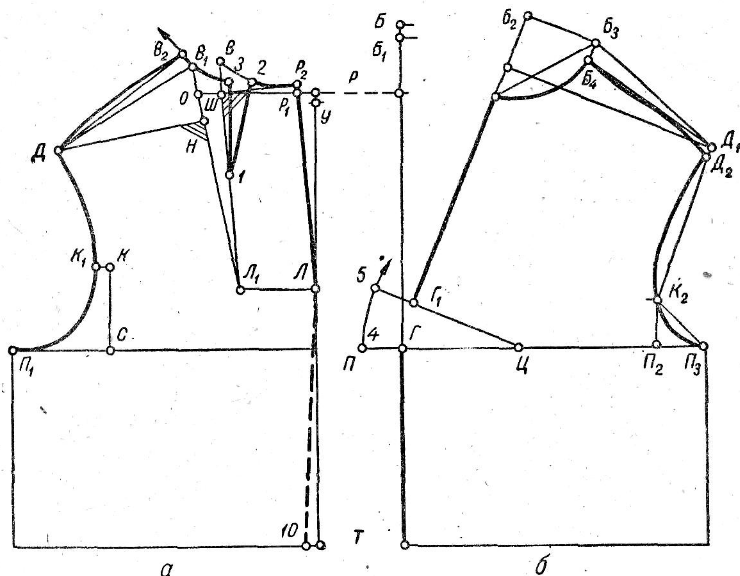

Рис. 44. Зміни в базовій основі при фігурі четвертого підтипу.

Оформляють лінію середнього шва по точках $Р_2$, $Л$ і далі лінію проводять до точки *10*.

$$Ш\text{-}В = \text{величині розрахунку } В \text{ ростка.}$$

Оформляють росток через точки $В$ і $Р_2$.

3. Побудова кута положення корпуса:

$$Ш\text{-}О = {}^1/_2 \text{ мірки } Пк; \quad Л_1\text{-}В_1 = Л_1\text{-}В.$$

4. Побудова лінії плечового шва:

$$В_1\text{-}Н = \text{мірці } Вп; \quad В_1\text{-}Д = \text{мірці } Дп + 1{,}5 \text{ см}.$$

5. Переміщення лінії плечового шва при фігурі четвертого підтипу:

з точки B_1 вверх радіусом $Д$-B_1 проводять дугу;

B_1-B_2 = різниці величин $Пл$ або відрізку P-P_1 = 1,5 *см*.

Оформляють лінію плечового шва через точки B_2 і $Д$.

6. Побудова виточки у ростку для опуклості лопаток:

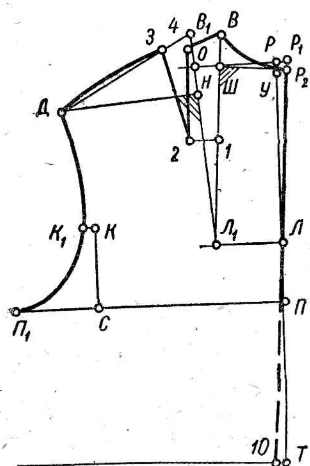

Рис. 45. Зміни базової основи при фігурі п'ятого підтипу.

$$B\text{-}1 = {}^1/_2 \text{ відрізка } B\text{-}Л_1;$$

$$B\text{-}2 = 3{,}5 \ см; \ B_1\text{-}3 = B\text{-}2; \ 1\text{-}3 = 1\text{-}2.$$

Оформляють росток і виточку через точки B_2, *3*, *1*, *2*, P_2.

Особливості побудови пілочки (рис. 44, *б*).

7. Переміщення лінії плечового шва:

$$Б_3\text{-}Б_4 = B_1\text{-}B_2 \text{ спинки} = 1{,}5 \ см.$$

Оформляють лінію плечового шва через точки $Б_4$ і $Д_1$.

8. Величина скосу лінії плечового шва:

$$Д_1\text{-}Д_2 = 0{,}5 \ см.$$

Приклад зміни в базовій основі при фігурі п'ятого підтипу (рис. 45)

Мірки, *см*:

$Вп$ = 6; $Пк$ = 5; $Пл$ = 2,5; $Пг$ = 10; $Сш$ = 17; $Сг_{II}$ = 46; $Ст$ = 36; $Сст$ = 50; $Цг$ = 9,5; $Шг_{II}$ = 21,5; $Шр$ = 7,5; $Шс$ = 17; $Вл$ = 17; $Дтс$ = 39; $Дв$ = 98; $Дс$ = 19,5; $Дп$ = 13,5; $Др$ = 58; $Вг_{II}$ = 27,5.

Прибавки: **Пвг** = 8 *см*; **Пвст** = 4 *см*.

Розрахунок:

$Ш$ *ростка* = $^1/_2$ $Сш$ — 2 *см* = 6,5 *см*;
$В$ *ростка* = $^1/_2$ $Ш$ *ростка* = 3,25 *см*;
$Гп$ = $^1/_4$ $Сг_{II}$ + $Вп$ + 50% **Пвг** + 1,5 *см* = 23 *см*;
$Б$ = $Пг$ — $Пк$ = 5 *см*.

Особливості побудови спинки. 1. Положення верхньої частини лінії середнього шва спинки при фігурі п'ятого підтипу і побудова ростка:

$Р$-$Р_1$ = $Пл$ (типові) — $Пл$ (за міркою) = 3,5 *см* — 2,5 *см* = + + 1 *см*;

$$Л\text{-}Л_1 = Р_1\text{-}Ш = \text{величині розрахунку } Ш \text{ ростка};$$

$$Л_1\text{-}Ш\text{-}Р_2 \text{ — прямий кут.}$$

Оформляють лінію середнього шва по точках $Р_2$ і *Л*, далі проводять до точки *10*.

$Ш\text{-}В$ = величині розрахунку *В ростка*.

Оформляють росток через точки *В* і $Р_2$.

2. Побудова кута положення корпусу:

$$Ш\text{-}О = {}^1/_2 \text{ мірки } Пк;$$
$$Л_1\text{-}В_1 = Л_1\text{-}В.$$

Далі будують спинку, як і на описаних вище рисунках.

КОНСТРУКТИВНЕ РІШЕННЯ ФОРМ І СИЛУЕТІВ НА БАЗОВИХ ОСНОВАХ

Конструювання жакета напівприлягаючої форми із застосуванням волого-теплової обробки у ділянці талії (рис. 46)

Жакети напівприлягаючої форми оформляються у «ковзному» силуеті і тому звичайно талія завищується на 2—4 *см*.

Оформлення спинки (рис. 46, *а*). 1. Положення лінії талії:

$$Т_1\text{-}9 = 1{,}5 \text{ см}.$$

2. Положення середнього шва по лінії талії:

$$Т\text{-}10 = 1 \text{ см}.$$

Точки *10* і *Я* сполучають прямою до перетину з лінією довжини виробу і на перетині ставлять точку *11*.

Оформляють лінію середнього шва через точки *Р*, *Л*, *10*, *Я*, *11*.

3. Положення допоміжної лінії ширини спинки:

$$Я\text{-}12 = Т\text{-}13 = П\text{-}С.$$

4. Положення бокового шва:

$$С\text{-}15 = 1{,}5 \text{ см}; \; П_1\text{-}15\text{-}16 \text{ — прямий кут.}$$

На перетині лінії кута з лінією зрізу пройми ставлять точку *16*:

$$16\text{-}17 = 1 \text{ см (вершина бокового шва)};$$
$$14\text{-}18 = 1{,}5 \text{ см}; \; 12\text{-}19 = {}^1/_4 \text{ мірки } Дс.$$

Точки *17* і *18* сполучають допоміжною прямою, а точки *18* і *19* сполучають прямою до перетину з лінією довжини виробу і на перетині ставлять точку *20*. Оформляють лінію бокового шва по точках *17*, *18*, *19*, *20* (верхня частина лінії з виїмкою в 0,7 *см*).

5. Оформлення лінії зрізу пройми і лінії низу спинки:

пройму оформляють через точки *Д*, $К_1$, *17*; лінію низу — через точки *20* і *11*.

О ф о р м л е н н я п і л о ч к и і б о ч к а (рис. 46, *б*).

6. Переміщення бокового шва основи:

$$П_3\text{-}21 = С\text{-}П_1 \text{ на спинці; } Я_2\text{-}22 = Я_1\text{-}12 \text{ на спинці.}$$

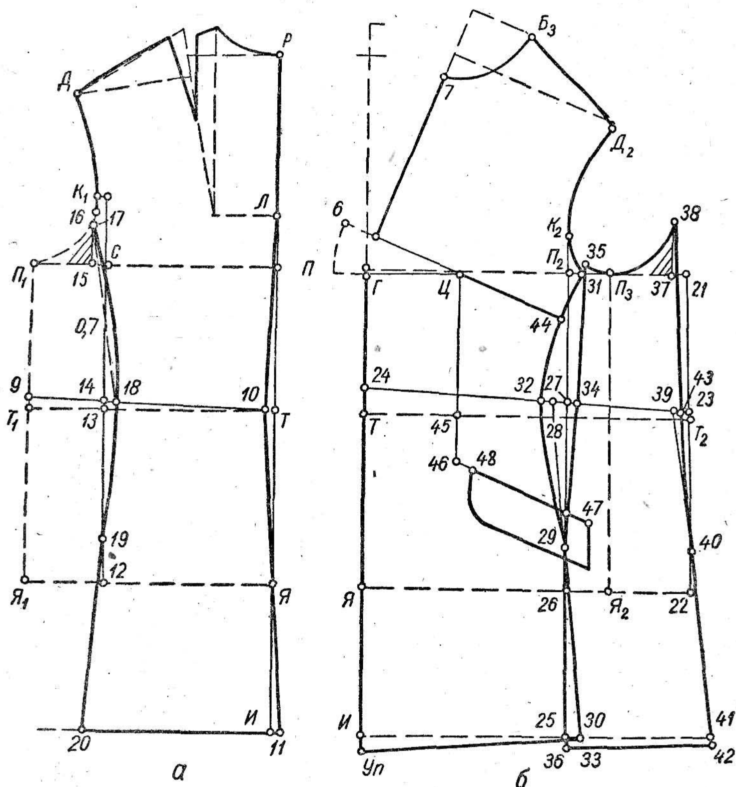

Рис. 46. Рисунок жакета напівприлягаючої форми.

Точки *21* і *22* сполучають прямою.

7. Положення лінії талії:

$Т_2\text{-}23 = 13\text{-}14$ на спинці; $Т$-24 дорівнює двом величинам відрізка $Т_1\text{-}9$ на спинці.

8. Положення допоміжної лінії, яка відділяє бочок від пілочки:

$$И\text{-}25 = Я\text{-}26 = 24\text{-}27 = П\text{-}П_2.$$

9. Положення лінії бокового шва і низу пілочки:

27-28 = 1,5 *см* (положення допоміжної точки);

26-29 = $^1/_4$ мірки *Дс*; точки *28* і *29* сполучають допоміжною прямою до перетину з лінією низу і на перетині ставлять точку *30*;

$П_2$-*31* = 1,5 *см* (вершина бокового шва);

28-32 = 1,5 *см*; *30-33* = 0,5 *см*; оформляють лінію бокового шва по точках *31*, *32*, *29*, *33* і лінію низу — через точки *33* і *Уп*. Змінюють лінію пройми, сполучаючи точки $К_2$ і *31*.

10. Положення лінії переднього шва бочка:

27-34 = 1 *см*;

точки *34* і *31* сполучають прямою і на перетині з лінією пройми $К_2$-$П_3$ ставлять точку *35*;

25-36 = 1 *см*.

Оформляють лінію переднього шва по точках *35*, *34*, *29*, *25*, *36*.

11. Положення лінії зрізу пройми, лінії бокового шва і низу бочка;

21-37 = *С-15* спинки; *37-38* = *15-16* спинки.

Оформляють лінію пройми через точки *35*, $П_3$, *38*.

23-39 = 1,5 *см*; *22-40* = $^1/_4$ мірки *Дс*.

Точки 39 і 40 сполучають прямою до лінії низу і на перетині ставлять точку *41*.

41-42 = 0,5 *см*; *23-43* = 1 *см*.

Оформляють лінію шва по точках *38*, *43*, *40*, *42*, *36*.

12. Положення лінії перенесення кута нагрудної виточки для утворення виточки:

лінію *6-Ц* продовжують до перетину з лінією бокового шва пілочки і на перетині ставлять точку *44*.

13. Положення лінії кишені і величина входу:

Т-45 = *Г-Ц*; *45-46* = 5 *см*; *46-47* || *Ц-44*;
47-48 = $^1/_4$ мірки $Сг_{II}$ + 2,5 *см*.

14. Оформлення борта і побудова підкоміра (рис. 47, *а*):
Г-49 = 2,5 *см*; *24-50* = 2 *см*; *24-51* = *Г-24*; *51-52* = 2 *см*.

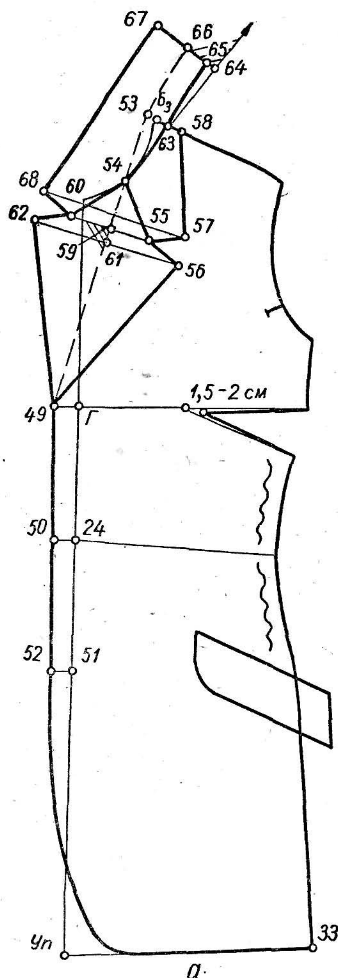
Сполучають точки *49*, *50*, *52* і продовжують лінію (за фасоном) до точки *33*;

$Б_3$-*53* = 1 *см*.

Оформляють лінію перегину лацкана через точки *49* і *53* і на перетині з лінією горловини ставлять точку *54*;

54-55-56-49 — проектна форма лацкана;

55-57-58 — проектна форма коміра;
59-60 = *55-59*; *61-62* = *56-61*.

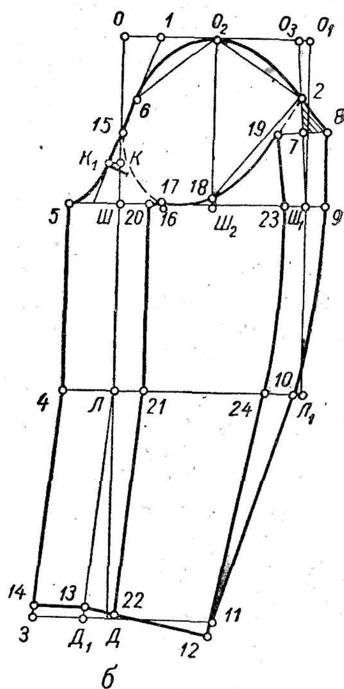

Рис. 47. Оформлення борта, побудова підкоміра і рукава.

Оформляють лінію горловини і краї лацкана (у готовому вигляді) через точки $Б_3$, *54*, *60*, *62*, *49*.

53-63 = 2,5 *см* (висота стойки).

Сполучають прямою точки *54* і *63* — лінія підкоміра.

63-64 = величині розрахунку *Ш ростка*;
64-65 = 0,5 *см*; *65-66* = 2,5 *см*.

Оформляють лінію перегину стойки через точки *66*, *53*, *54*. *66-67* = *65-66* + 1 (1,5) *см* (ширина відльоту коміра);

60-68 = *55-57*.

Оформляють підкомір по точках *60*, *54*, *63*, *65*, *67*, *68*, *60*.

Конструювання рукава (рис. 47, *б*). При конструюванні рукава передбачаються припуски на шви по окату і передньому шву в 1 *см*, що обумовлюється зручністю роботи. Для побудови рисунка рукава потрібні такі величини:

Д рукава = мірці *Др* + 1 *см* (на шов по окату) = 58 *см*;
Ш рукава = $^1/_3$ мірки $Сг_{II}$ + 40% **Пвг** = 18,5 *см*;
В окату = знятій величині *Свп* — 1 *см* = 16,5 *см*;
Пр (за міркою або середня величина) = 5 *см*.

Побудова конструктивної сітки. *О-Д*— вихідна вертикаль.

1. Положення лінії довжини рукава:

О-Д = *Д рукава* = 58 *см*.

2. Положення лінії ширини рукава:

О-Ш = *В окату* = 15,5 *см*.

3. Положення передньої контрольної мітки рукава:

Ш-К = 4 *см*.

4. Положення лінії ліктя:

К-Л = $^1/_2$ відрізка *К-Д* = 22,75 *см*.

З точок *О*, *Ш*, *Л*, *Д* будують горизонтальні лінії.

5. Ширина сітки рукава:

$О\text{-}О_1 = Ш\text{-}Ш_1 = Л\text{-}Л_1 =$ *Ш рукава* = 18,5 *см*.

6. Положення лінії вищої точки окату:

$О\text{-}О_2 = Ш\text{-}Ш_2 = {}^1/_2$ величини відрізка $О\text{-}О_1$ = 9,25 *см*.

7. Положення лінії скосу нижньої частини рукава:

$Д\text{-}Д_1 = {}^1/_2$ мірки *Пр* = 2,25 *см*.

8. Величина завуження для зменшення посадки по окату:

$О_1\text{-}О_3$ = 1 *см*.

9. Положення передньої допоміжної лінії:

O_2-*1* = $^1/_2$ відрізка O-O_2 + 1 *см* = 5,6 *см*;
K-K_1 = 1 *см* (величина шва по окату).

10. Положення вищої точки ліктьового перекату і допоміжних ліній:

O_3-*2* = $^1/_3$ *В окату* = 5,5 *см*;

O_2-*2* — верхня допоміжна лінія;

$Ш_2$-*2* — нижня допоміжна лінія.

Побудова верхньої половини рукава.

11. Положення лінії зрізу переднього шва:

$Д_1$-*3* = *Л-4* = *Ш-5* = 5 *см*.

12. Положення допоміжної точки для оформлення окату:

1-6 = $^1/_2$ відрізка *1*-K_1.

13. Положення верхньої точки лінії ліктьового шва:

2-7 = $^1/_3$ відрізка *2*-$Ш_1$;
O_3-*7-8* — прямий кут; *7-8* = 2,5 *см*.

14. Положення лінії ліктьового шва:
$Ш_1$-*9* = 2 *см*; $Л_1$-*10* = 1 *см*; $Д_1$-*11* — *Ш рукава* — 5,5 *см* = 13 *см*.

15. Положення лінії низу рукава:

11-12 = 1,5 *см*; $Д_1$-*13* = *3-14* = 1 *см*.

Оформляють верхню половинку рукава через точки *14*, *4*, *5*, K_1, *6*, O_2, *2*, *8*, *9*, *10*, *12*, *13*, *14*, як показано на рисунку.

Побудова нижньої половинки рукава.

16. Положення лінії викоту рукава:

точка *15* знаходиться на перетині ліній *Ш-О* і K_1-*1*;

Ш-16 = 4 *см*; *16-17* = 0,5 *см*; $Ш_2$-*18* = 0,5 *см*;

O_3-*7-19* — прямий кут; *7-19* = 2,5 *см*.

17. Положення лінії зрізу переднього шва:

Ш-20 = *Л-21* = *13-22* = 3 *см*.

18. Положення лінії ліктьового шва:

$Ш_1$-*23* = 2 *см*; *10-24* = 3 *см*.

Оформляють нижню половинку рукава через точки *22*, *21*, *20*, *17*, *18*, *19*, *23*, *24*, *12*, *22*.

Конструювання п'ятишовного зимового пальта напівприлягаючої форми із застосуванням волого-теплової обробки у ділянці талії (рис. 48)

Пальто має помірну величину зорового завищення талії по пілочках — 2 *см*.

Оформлення спинки (рис. 48, *а*). 1. Положення лінії талії:

$$Т_1\text{-}9 = 1\ см:$$

2. Положення середнього шва по лінії талії:

$$Т\text{-}10 = 1\ см.$$

Оформляють лінію середнього шва по точках *Р*, *Л*, *10*, *Я*, *И*.

3. Положення допоміжної лінії ширини спинки:

$$Я\text{-}12 = Т\text{-}13 = П\text{-}С = 20{,}1\ см.$$

4. Положення бокового шва і лінії низу:

$С\text{-}15 = 1{,}5\ см$; $П_1\text{-}15\text{-}16$ — прямий кут;

$16\text{-}17 = 1\ см$ (вершина бокового шва); $14\text{-}18 = 1{,}5\ см$;

$12\text{-}19 = {}^1/_4$ мірки *Дс*; $И\text{-}20$ = відрізку $Я\text{-}12 + 5\ см = 25{,}1\ см$; $20\text{-}21 = 0{,}5\ см$.

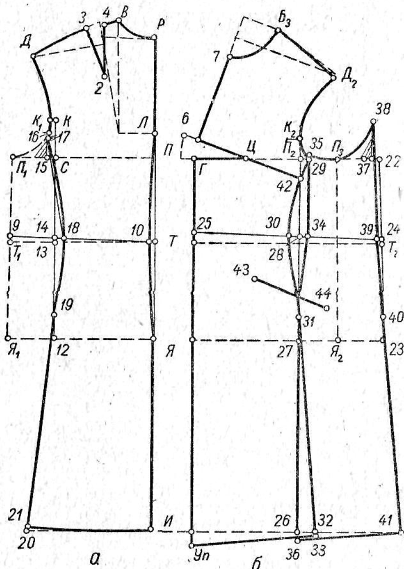

Рис. 48. Рисунок зимового пальта напівприлягаючої форми

Дооформляють пройму через точки *Д*, $К_1$, *17* і оформляють лінію бокового шва і низу по точках *17*, *18*, *19*, *21*, *И*. Верхню частину бокового шва, між точками *17* і *18*, оформляють з виїмкою в 0,7 *см*.

Оформлення пілочки і бочка (рис. 48, *б*). 5. Переміщення лінії бокового шва основи:

$П_3\text{-}22 = С\text{-}П_1$; $Я_2\text{-}23 = Я_1\text{-}12$. Точки *22* і *23* сполучають прямою.

6. Положення лінії талії:

$$Т_2\text{-}24 = 13\text{-}14;\quad Т\text{-}25 = 2\ см$$

(або дорівнює двом величинам *Т-9*).

7. Положення допоміжної лінії, яка відділяє бочок від пілочки:

$$И\text{-}26 = П\text{-}П_2 = 21{,}5\ см.$$

8. Положення лінії бокового шва пілочки:
$П_2\text{-}29 = 1{,}5\ см$; $28\text{-}30 = 2{,}5\ см$; $27\text{-}31 = {}^1/_4$ мірки *Дс*;

$$И\text{-}32 = \text{відрізку } Я\text{-}27 + 3{,}5\ см = 25\ см.$$

Дооформляють лінію пройми через точки $К_2$, *29* і оформляють лінію бокового шва пілочки по точках *29*, *30*, *31*, *32*, *33*.

$$32\text{-}33 = 0{,}7\ см.$$

Оформляють лінію низу пілочки через точки *33* і *Уп*.

9. Положення лінії переднього шва бочка:

$$28\text{-}34 = 1{,}5\ см.$$

Точки *34* і *29* сполучають прямою і на перетині з лінією зрізу пройми ставлять точку *35*. Оформляють лінію шва по точках *35*, *34*, *31*, *26* і далі продовжують до точки *36*.

$$26\text{-}36 = 1{,}5\ см.$$

10. Положення ліній зрізу пройми, бокового шва бочка і низу:
$22\text{-}37 = С\text{-}15$ спинки $= 1{,}5\ см$; $П_2\text{-}37\text{-}38$ — прямий кут;
$37\text{-}38 = 15\text{-}16$ спинки; $24\text{-}39 = 1\ см$; $23\text{-}40 = {}^1/_4$ мірки *Дс*;

$$26\text{-}41 = \text{відрізку } 23\text{-}27 + 3{,}5\ см = 20{,}9\ см.$$

11. Лінія нагрудної виточки може мати кілька положень, тобто може розміщуватись в горловині, лінії плечового шва і бокового шва пілочки. У цьому випадку лінія перенесення кута нагрудної виточки оформляється, як продовження лінії *6-Ц*.

12. Величина входу в кишеню:

$$43\text{-}44 = {}^1/_4 \text{ мірки } Сг_{II} + 4\ см = 16\ см.$$

13. Оформлення лінії краю борта при двобортному фасоні (рис. 49):

$$Г\text{-}45 = \text{відрізку } Г\text{-}Ц \text{ (не більше)};\ 25\text{-}46 = Уп\text{-}47 = \text{відрізку } 45\text{-}Ц — —0{,}5\ см.$$

Оформляють лінію борта через точки *47*, *46*, *45* і далі вверх.

14. Величина заглиблення горловини (для зимових виробів):

$$7\text{-}48 = 2\ см.$$

15. Оформлення лінії уступу борта:

$$Г\text{-}48\text{-}49 \text{ — прямий кут};\ 49\text{-}50 = 0{,}5\ см.$$

16. Побудова підкоміра:

$Б_3$-*51* = 3 *см* (висота стойки); *51-52* = *Ш ростка*; *48-52-53* — прямий кут.

54-55 = 12,5 *см* (у середньому); *48-56* = $^1/_2$ відрізка $Б_3$-*51*.

Оформляють лінію шва підкоміра по точках *56*, *51*, *54*.

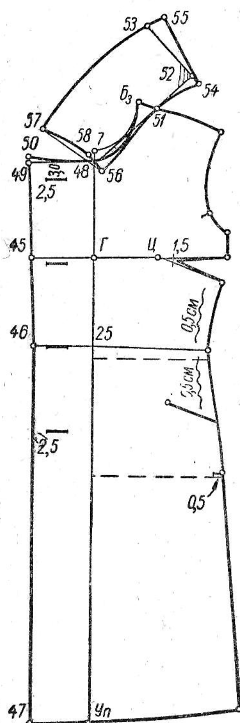

Рис. 49. Оформлення борта при двобортному фасоні і побудова підкоміра.

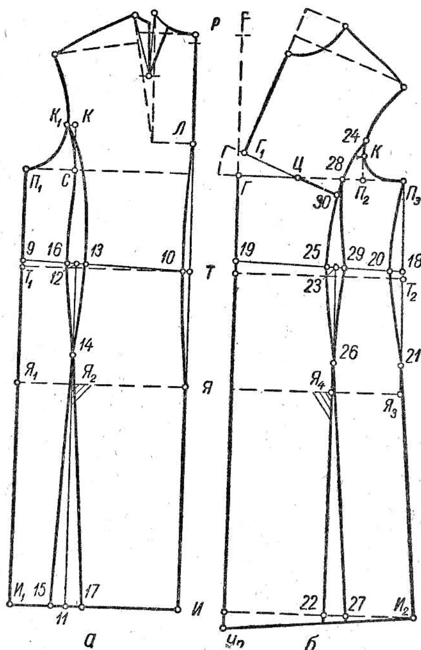

Рис. 50. Рисунок демісезонного пальта напівприлягаючої форми.

Лінію *50-57* беруть за моделлю; *56-58* (положення виїмки в 1 *см* по лінії уступу підкоміра) = 3,5 *см*.

Лінію відльоту оформляють за рисунком.

Конструювання семишовного демісезонного пальта напівприлягаючої форми (рис. 50)

Оформлення спинки і бочка (рис. 50, *а*).

1. Положення лінії талії:

$$T_1\text{-}9 = 1 \text{ см}.$$

2. Положення середнього шва по лінії талії:

$$T\text{-}10 = 1\ (1{,}5\ см).$$

3. Положення лінії переднього шва бочка:

$$И\text{-}И_1 = Я\text{-}Я_1.$$

Оформляють лінію шва по точках $П_1$, $Я_1$, $И_1$.

4. Положення допоміжної лінії ширини спинки:

$$Я_1\text{-}Я_2 = {}^1/_3 \text{ відрізка } Я\text{-}Я_1.$$

$Я\text{-}Я_2\text{-}11$ — прямий кут; $Я\text{-}Я_2\text{-}12$ — прямий кут.

5. Положення лінії бокового шва спинки:

$12\text{-}13 = 1{,}5$ *см*; $Я_2\text{-}14 = {}^1/_4$ мірки *Дс*; $11\text{-}15 = 2{,}5$ *см*.

Оформляють лінію шва по точках $К_1$, *13*, *14*, *15*.

6. Положення лінії бокового шва бочка:

$12\text{-}16 = 1{,}5$ *см*; $11\text{-}17 = 2{,}5$ *см*.

Оформляють лінію шва по точках $К_1$, *16*, *14*, *17*.

Оформлення пілочки і бочка (рис. 50, *б*).

7. Положення лінії талії:

$T_2\text{-}18 = T_1\text{-}9$ спинки; $T\text{-}19 = 2$ *см*.

8. Положення лінії бокового шва бочка:

$18\text{-}20 = 2$ *см*; $Я_3\text{-}21 = {}^1/_4$ мірки *Дс*;
$И\text{-}И_2 =$ відрізку $Я\text{-}Я_3 + 3{,}5$ *см*.

Оформляють лінію шва по точках $П_3$, *20*, *21*, $И_2$.

9. Положення допоміжної лінії ширини пілочки:

$Я_3\text{-}Я_4 = {}^1/_3$ відрізка $Я\text{-}Я_3 + 2$ *см*;
$Я\text{-}Я_4\text{-}22$ — прямий кут; $Я\text{-}Я_4\text{-}23$ — прямий кут.

10. Положення лінії бокового шва пілочки:

$П_2\text{-}24 =$ відрізку *С-К* спинки — 1 *см*;
$23\text{-}25 = 1{,}5$ *см*;
$Я_4\text{-}26 = {}^1/_4$ мірки *Дс*; $22\text{-}27 = 3{,}5$ *см*.

Оформляють лінію шва по точках *24*, *25*, *26*, *27*.

11. Положення лінії переднього шва бочка:
точка *28* знаходиться на перетині лінії рельєфу і лінії грудей $Г\text{-}П_2$;

$$23\text{-}29 = 1\ см.$$

Оформляють лінію шва по точках *24*, *28*, *29*, *26*, *22*.

12. Положення лінії нагрудної виточки:

лінія *Ц-30* — продовження лінії $Г_1$-*Ц*.

13. О ф о р м л е н н я б о р т а (рис. 51, *а*): *Г-31* = 5,5 *см*; *19-32* = *Уп-33* = 5 *см*; $Б_3$-*34* = 1,5 *см*.

Оформляють лінію перегину лацкана і лінію краю борта (напівзаносу) по точках *34*, *31*, *32* і *33*.

35-36-31 — проектна форма лацкана. *31-37-36* — прямий кут.

37-38 = *36-37*.

Дооформляють лінію горловини і лінію форми лацкана по точках $Б_3$, *35*, *38*, *31*.

К о н с т р у ю в а н н я р у к а в а (рис. 51, *б*). Вихідні величини для побудови рукава:

Д рукава = мірці *Др* + 1 *см*;
Ш рукава = $^1/_3$ мірки $Сг_{II}$ + 50% **Пвг**;
В окату = знятій величині *Свп* — 1 *см*;
Пр — за міркою або середньою величиною.

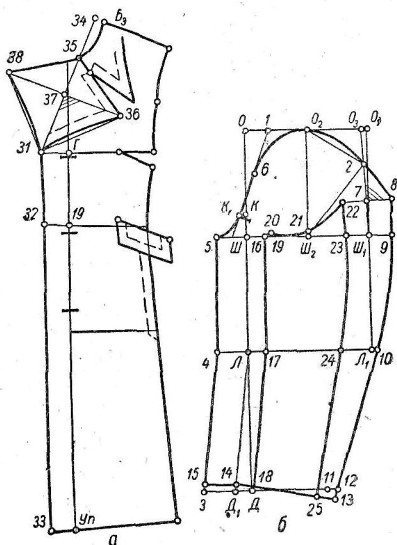

Рис. 51. Оформлення борта і побудова рукава.

Конструктивну сітку рукава будують, як і в попередньому прикладі (рукав для жакета).

П о б у д о в а в е р х н ь о ї п о л о в и н к и р у к а в а.

1. Положення лінії зрізу передньої частини рукава:

$Д_1$-*3* = *Л-4* = *Ш-5* = 5 *см*.

2. Положення допоміжної точки для оформлення окату: точка *6* розміщена на $^1/_2$ відрізка *1*-$К_1$.

3. Положення верхньої точки лінії ліктьового шва. Рівень верхньої точки лінії ліктьового шва *8* визначається на лінії *2*-$Ш_1$ і становить $^1/_2$ цієї лінії — точка *7*. Від точки *7* вправо будують прямий кут $О_3$-*7-8*:

7-8 = 4 *см*.

4. Положення лінії ліктьового шва:
$Ш_1$-*9* = 3,5 *см*; $Л_1$-*10* = 1 *см*; $Д_1$-*11* = *Ш рукава* — 5 *см*;

11-12 = 1,5 *см*.

5. Положення лінії низу рукава:

$$12\text{-}13 = 2 \text{ см}; \; Д_1\text{-}14 = 3\text{-}15 = 1 \text{ см}.$$

Оформляють верхню половинку рукава через точки *15*, *4*, *5*, $К_1$, *6*, $О_2$, *2*, *8*, *9*, *10*, *13*, *14*, *15*.

Побудова нижньої половинки рукава.

6. Положення лінії зрізу переднього шва:

$$Ш\text{-}16 = Л\text{-}17 = 14\text{-}18 = 3 \text{ см}.$$

7. Положення лінії викоту рукава:

$$16\text{-}19 = 1 \text{ см}; \; 19\text{-}20 = 0{,}5 \text{ см}; \; Ш_2\text{-}21 = 0{,}5 \text{ см}; \; 7\text{-}22 = 4 \text{ см}.$$

8. Положення лінії ліктьового шва:

$$Ш_1\text{-}23 = 3{,}5 \text{ см}; \; 10\text{-}24 = 6 \text{ см}; \; 13\text{-}25 = 3 \text{ см}.$$

Оформляють нижню половинку рукава через точки *18*, *17*, *16*, *20*, *21*, *22*, *23*, *24*, *25*, *18*.

Рис. 52. Рисунок пальта вільної форми розширеного силуету.

Конструювання демісезонного пальта вільної форми розширеного силуету (рис. 52)

Оформлення спинки (рис. 52, *а*). 1. Положення ліній бокового шва і низу:

Лінію $П_2$-$Я_2$ продовжують до перетину з лінією, проведеною з точки *И*, і на перетині ставлять точку $И_1$.

$$И_1\text{-}26 = 1 \text{ см}.$$

Оформляють лінію бокового шва і низу по точках *1*, $Я_2$, *26*, *И*.

Оформлення пілочки (рис. 52, *б*). 2. Положення лінії бокового шва і низу:

Лінію $П_5$-$Я_4$ продовжують до перетину з лінією, проведеною з точки *И*, і на перетині ставлять точку $И_2$.

$$10\text{-}27 = 1\text{-}26 \text{ спинки}.$$

Оформляють лінію шва і низу по точках *10*, $Я_4$, *27*, *Уп*.

3. Оформлення борта (при однобортному і закритому доверху фасоні; рис. 53, *а*):

$$8\text{-}28 = Уп\text{-}29 = 4 \div 7\ см;\ \ 28\text{-}30 = 0{,}5\ см.$$

К о н с т р у ю в а н н я р у к а в а (рис. 53). Для конструювання рукава із середнім швом беруть за вихідні дані *Д рукава*, *Ш рукава*, *В окату* і *Пр*.

П о б у д о в а о с н о в и і п е р е д н ь о ї п о л о в и н к и р у к а в а (рис. 53, *б*). *О-Д* — вихідна вертикаль. 1. Положення ліній довжини рукава, ширини рукава і лінії ліктя.

О-Д = *Д рукава*; *О-Ш* = *В окату*; *Ш-К* = 4 *см*; *К-Л* = $^1/_2$ відрізка *К-Д*.

З точок *О*, *Ш*, *Л*, *Д* проводять горизонтальні лінії.

2. Ширина сітки рукава:

$О\text{-}О_1$ = $Ш\text{-}Ш_1$ = $^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукава* + 1 *см* (на величину шва по окату);

$Ш\text{-}Ш_2 = Л\text{-}Л_1 = Д\text{-}Д_1$ = величині розрахунку *Ш рукава*.

3. Положення контрольної мітки рукава:

$Ш_1\text{-}К_1$ = 4 *см*, або величині $П_2\text{-}К_2$ пілочки (рис. 52, *б*).

4. Положення лінії перекату:

$Ш\text{-}Ш_3$ = $^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукава*;
$Л\text{-}Л_2$ = $^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукава* + 0,5 *см*;
$Д\text{-}Д_2$ = $^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукава* + 2,5 *см*.

Оформляють лінію перекату по точках $Ш_3$, $Л_2$, $Д_2$.

5. Положення лінії середнього шва:

О-1 = 2,5 *см*; $Л_2\text{-}2$ = $^1/_2$ (величина розрахунку *Ш рукава* — 2 *см*); $Д_2\text{-}3$ = $^1/_2$ (величина *Ш рукава* — 5 *см*).

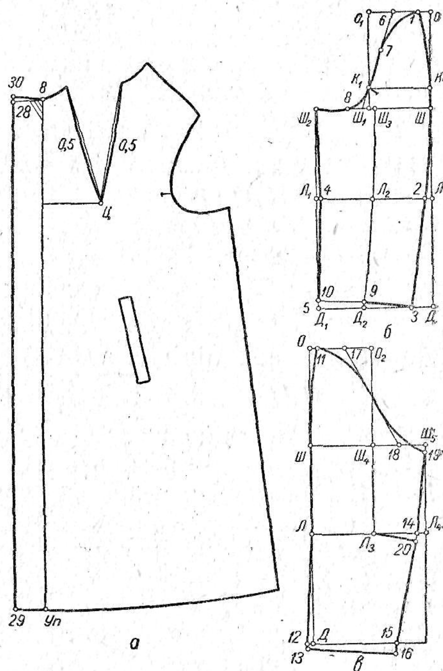

Рис. 53. Оформлення борта і побудова рукава із середнім швом.

6. Положення лінії нижнього шва:

$$Л_2\text{-}4 = Л_2\text{-}2;\ Д_2\text{-}5 = Д_2\text{-}3.$$

Оформляють лінію середнього шва по точках *1*, *Ш*, *2*, *3* і нижнього шва — по точках $Ш_2$, *4*, *5*.

7. Положення допоміжної лінії і точок для оформлення окату: $О_1\text{-}6 = {}^1/_2$ відрізка $О_1\text{-}1$; $К_1\text{-}7 = {}^1/_2$ відрізка $К_1\text{-}6$;

$$Ш_1\text{-}8 = 4\ см.$$

Оформляють окат по точках *1*, *7*, $К_1$, *8*, $Ш_2$.

8. Положення лінії низу:

$$Д_2\text{-}9 = 1\ см;\ 5\text{-}10 = 1{,}5\ см.$$

Побудова основи і задньої половинки рукава (53, *в*). Горизонтальні конструктивні лінії проводять по попередній частині рукава.

9. Ширина сітки рукава:

$$О\text{-}О_2 = Ш\text{-}Ш_4 = Л\text{-}Л_3 = {}^1/_2 \text{ величини розрахунку } Ш \text{ рукава} + 1\ см;$$
$$Ш\text{-}Ш_5 = Л\text{-}Л_4 = \text{величині розрахунку } Ш \text{ рукава}.$$

10. Положення лінії середнього шва:

$$О\text{-}11 = 1{,}5\ см;\ Д\text{-}12 = 1\ см;\ 12\text{-}13 = 0{,}7\ см.$$

Оформляють лінію шва по точках *11*, *Ш*, *Л*, *12*, *13*.

11. Положення ліній нижнього шва і низу: *Л-14* = *2-4* передньої половинки рукава; *12-15* = *3-5* передньої половинки рукава.

Оформляють лінію шва по точках $Ш_5$, *14*, *15*, продовжують її вниз на 2,5 *см* і ставлять точку *16*. Лінію низу оформляють через точки *13* і *16*.

12. Положення допоміжної лінії і точок для оформлення окату: $11\text{-}17 = {}^1/_2$ відрізка $11\text{-}О_2$; $Ш_4\text{-}18 = {}^1/_2$ відрізка $Ш_4\text{-}Ш_5$;

$$Ш_5\text{-}19 = 1{,}5\ см.$$

Оформляють окат по точках *11* і *19*.

13. Побудова ліктьової виточки:

$$14\text{-}20 = 1{,}5\ см.$$

Оформляють виточку через точки *14*, $Л_3$, *20*.

Особливості конструювання пальта комбінованої форми

Пальто комбінованої форми складається з пілочок напівприлягаючої і спинки вільної форми. Такі пальта конструюють і моделюють за викройкою вільної форми, на пілочці якої будують

рельєфи для приталювання, а до викройки спинки додають величини на розширення.

При побудові базової основи для конструювання таких пальт беруть середню величину прибавки **Пвг** між напівприлягаючою і вільною формами.

Наприклад:

Прибавка **Пвг** для напівприлягаючої форми . . . 7 *см*
» **Пвг** » вільної » . . . 9 »
» **Пвг** » комбінованої » . . . 8 »

Положення лінії талії може бути як на звичайному місці, так і завищеним.

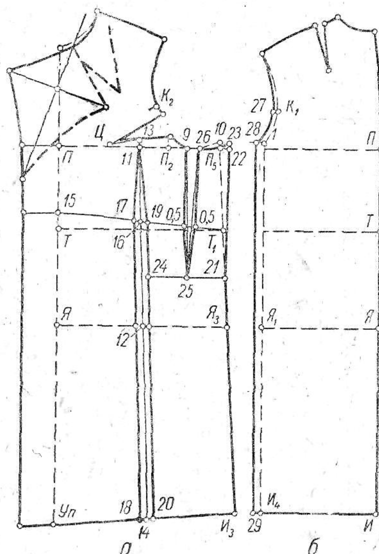

Рис. 54. Моделювання пальта комбінованої форми прямого силуету. Умовні позначення:
— — —контури викройок до моделювання;
———допоміжні лінії;
———контури викройок після моделювання.

Моделювання пілочки і спинки пальта прямого силуету (рис. 54)

1. Положення середньої лінії рельєфу на пілочці (рис. 54, *а*):

$$Ц\text{-}11 = {}^1/_2 \text{ відрізка } Ц\text{-}П_2;$$
$$Я\text{-}12 = \text{відрізку } П\text{-}11 + 1 \text{ см}.$$

Точки *11* і *12* сполучають допоміжною прямою до перетину з лінією нагрудної виточки (точка *13*) і з лінією низу (точка *14*).

2. Підвищення лінії талії:

$$Т\text{-}15 = 3 \text{ см}.$$

3. Положення лівої лінії рельєфу:

$$16\text{-}17 = 14\text{-}18 = 1 \div 1{,}5 \text{ см}.$$

4. Положення правої лінії рельєфу:

$$16\text{-}19 = 14\text{-}20 = 16\text{-}17.$$

5. Положення лінії бокового шва пілочки:

$$Я_3\text{-}21 = {}^1/_2 \text{ відрізка } Т_1\text{-}Я_3;\ П_5\text{-}22 = 2 \div 3 \text{ см};$$
$$22\text{-}23 = П_5\text{-}10.$$

Оформляють лінію шва через точки *23*, *21*, $И_3$.

6. Побудова бокової виточки:

$$24\text{-}25 = {}^1/_2 \text{ відрізка } 21\text{-}24;\ 9\text{-}26 = П_5\text{-}22.$$

Точки *25* і *9*, а також *25* і *26* сполучають прямими лініями і оформляють виточку з виїмками в 0,5 *см*. Дооформляють пройму через точки *26* і *23*.

7. Положення лінії зрізу пройми і бокового шва спинки (рис. 54, *б*);

$$К_1\text{-}27 = 16\text{-}19 \text{ пілочки } — 0{,}5\ см = 1\ см;$$
$$1\text{-}28 = И_4\text{-}29 = 16\text{-}19 \text{ пілочки } = 1{,}5\ см.$$

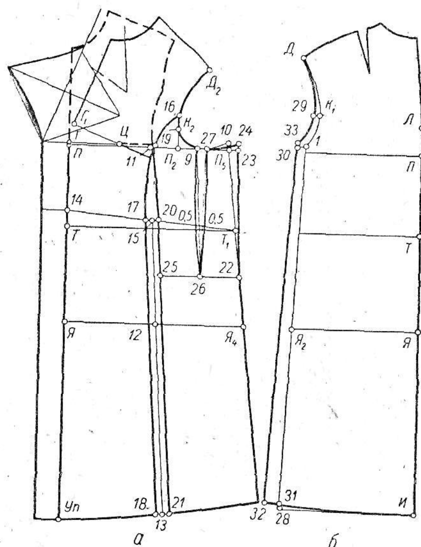

Рис. 55. Моделювання пальта комбінованої форми розширеного силуету.

Моделювання пілочки і спинки пальта розширеного силуету (рис. 55)

1. Положення середньої лінії рельєфу на пілочці (рис. 55, *а*):

$$Ц\text{-}11 = {}^1/_2 \text{ відрізка } Ц\text{-}П_2;$$
$$Я\text{-}12 = \text{відрізку } П\text{-}11 + 2\ см.$$

2. Підвищення лінії талії: величина відрізка *Т-14* — за моделлю.

3. Положення лівої лінії рельєфу: величина відрізка $К_2$*-16* — за моделлю;

$$15\text{-}17 = 1{,}5\ см;\ 13\text{-}18 = 1{,}5\ см.$$

На перетині лінії грудей з лінією рельєфу ставлять точку *19*.

4. Положення правої лінії рельєфу:

$$15\text{-}20 = 13\text{-}21 = 1{,}5\ см.$$

Оформляють лінію по точках *16*, *19*, *20*, *21*.

5. Положення лінії нагрудної виточки, як продовження лінії $Г_1$-*Ц*.

6. Положення лінії верхньої частини бокового шва пілочки: $Я_4\text{-}22 = {}^1/_2$ відрізка $Т_1\text{-}Я_4$; *П -23 = 2 см*; $23\text{-}24 = П_5\text{-}10$.

Оформляють лінію шва по точках *24* і *22*.

7. Побудова бокової виточки:

$$25\text{-}26 = {}^1/_2 \text{ відрізка } 22\text{-}25;\ 9\text{-}27 = П_5\text{-}23.$$

Точки *26* і *9*, а також *26* і *27* сполучають прямою. Виточку оформляють з виїмками в 0,5 *см* і дооформляють пройму через точки *27* і *24*.

8. Положення лінії зрізу пройми і бокового шва спинки (рис. 55, *б*):

$$К_1\text{-}29 = 15\text{-}17 \text{ пілочки} — 0{,}5\ см = 1\ см;$$

$$1\text{-}30 = 15\text{-}17 \text{ пілочки} = 1{,}5\ см;\ 28\text{-}31 = 0{,}7\ см;$$

$$31\text{-}32 = 18\text{-}21 \text{ пілочки} = 3\ см;\ 30\text{-}33 = 0{,}7\ см.$$

Оформляють лінію зрізу пройми через точки *Д*, *29*, *33* і лінію бокового шва і низу по точках *33*, *32*, *И*.

Конструювання пальта прилягаючої форми з розширеною спідницею і поясом

При конструюванні таких пальт для визначення величини розхилу підгрудної виточки рекомендується вимірювати додаткову проекційну мірку *Птп* (рис. 56).

Положення талії переду (*Птп*) вимірюють по горизонталі від місця положення талії до площини, дотичної до виступаючої точки грудей і до передньої стінки опуклості живота.

О ф о р м л е н н я   с п и н к и (рис. 57, *а*): 1. Положення середнього шва і лінії шва по лінії талії:
Т-9 = 1 *см*; оформляють лінію середнього шва по точках *Р*, *Л*, *9*, *Я*, *И*.

$$Т_1\text{-}10 = 1\ см.$$

Для визначення положення бокового шва і величин розхилів виточок по ліфу визначається різниця між відрізком *9-10* і потрібною величиною талії, яка визначається за розрахунком $^1/_2$ (*Ст* + + **Пвт**) — 1 *см*.

2. Положення бокового шва верхньої частини спинки:

$$10\text{-}11 = {}^1/_5 \text{ різниці.}$$

Оформляють лінію шва по точках $П_1$ і *11*.

3. Положення середньої лінії рельєфу спинки:

$$П\text{-}12 = Я\text{-}13 = \text{відрізку } Г\text{-}Ц \text{ пілочки} + {}^1/_5 \text{ різниці.}$$

4. Положення лінії рельєфу на спинці:

$$К_1\text{-}15 = 1\ см;\ 12\text{-}16 = 1\ см;\ 14\text{-}17 = {}^1/_5\ \text{різниці};$$
$$13\text{-}18 = {}^1/_4\ \text{мірки}\ Дс.$$

Оформляють лінію рельєфу по точках *19, 15, 16, 17, 18.*

5. Розхил виточки у рельєфі:

$$17\text{-}21 = {}^2/_5\ \text{різниці}.$$

Оформляють вирізний бочок через точки *19, 20, 21, 11, П*$_1$*, 19.*

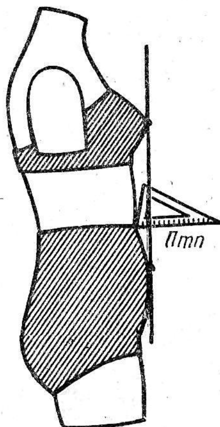

Рис. 56. Вимірювання мірки *Птп*.

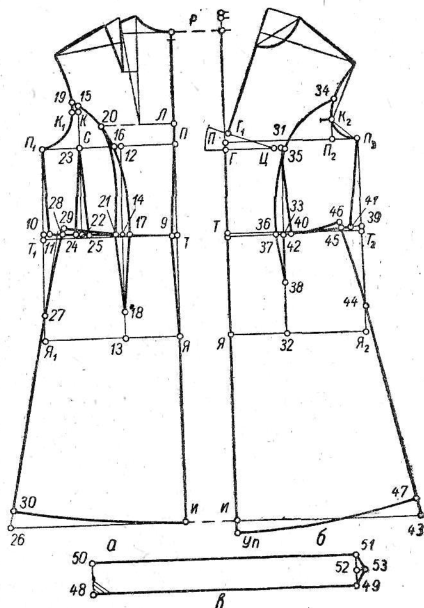

Рис. 57. Рисунок пальта прилягаючої форми з розширеною спідницею.

6. Положення і розхил виточки у бочку:

$$11\text{-}22 = {}^1/_2\ \text{відрізка}\ 11\text{-}21;\ П\text{-}23 = Т\text{-}22;$$
$$24\text{-}25 = 17\text{-}21.$$

Оформляють виточку через точки *24, 23, 25.*

7. Положення лінії бокового шва у нижній частині спинки:

$$И\text{-}26 = Я\text{-}Я_1 + 8\ см;\ Я_1\text{-}27 = {}^1/_4\ \text{мірки}\ Дс;$$
$$21\text{-}28 = \text{відрізкам}\ 11\text{-}24\ \text{і}\ 25\text{-}21.$$

8. Положення лінії шва по лініях талії і низу:

$$28\text{-}29 = 1\ см;\ 29\text{-}30 = Т\text{-}И.$$

Оформляють лінію низу по точках *30* і *И*.

Оформлення пілочки (рис. 57, *б*). 9. Положення середньої лінії підгрудної виточки:

$$Ц\text{-}31 = {}^{1}/_{2} \text{ мірки } Птп; \; Я\text{-}32 = Г\text{-}31.$$

10. Положення лінії рельєфу на пілочці:

$П_2$-*34* = відрізку *С-19* спинки — 1 *см*; *31-35* = 0,5 *см*;

33-36 = $^{1}/_{2}$ мірки *Птп*; *36-37* = 0,5 *см*;

32-38 = $^{1}/_{2}$ мірки *Дс*.

Оформляють лінію рельєфу по точках *34*, *35*, *37*, *38*.

11. Положення лінії талії:

$Т_2$-*39* = $Т_1$-*10* спинки = 1 *см*.

Оформляють лінію через точки *37* і *39*.

12. Розхил виточки в рельєфі та положення лінії бокового шва верхньої частини пілочки:

37-40 = мірці *Птп*; відрізки *Т-36* і *40-41* повинні дорівнювати величині розрахунку $^{1}/_{2}$ (*Ст* + **Пвт**) + 1 *см*.

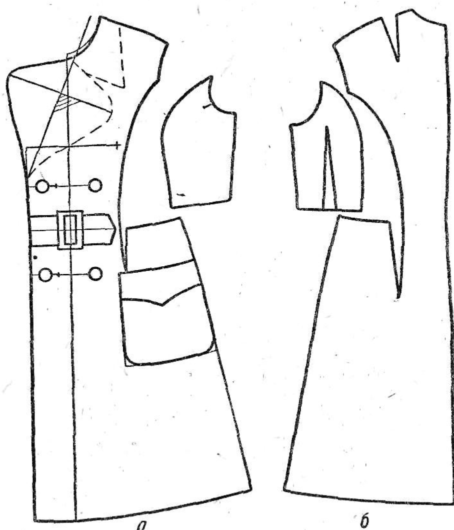

Рис. 58. Оформлення борта, лацкана, накладної кишені (*а*) і спинки (*б*).

Оформляють вирізний бочок по точках *34*, *35*, *40*, *41*, $П_3$, $К_2$, *34*.

13. Розхил нижньої частини виточки у рельєфі: *37-42* = $^{1}/_{2}$ мірки *Птп*. Оформляють виточку через точки *37*, *38*, *42*.

14. Положення лінії бокового шва нижньої частини пілочки:

$$И\text{-}43 = Я\text{-}Я_2 + 9{,}5 \text{ см}; \; Я_2\text{-}44 = {}^{1}/_{4} \text{ мірки } Дс;$$
$$42\text{-}45 = 40\text{-}41.$$

15. Положення лінії шва по лініях талії і низу:

$$45\text{-}46 = 28\text{-}29 \text{ спинки} = 1 \text{ см}; \; 46\text{-}47 = 29\text{-}30 \text{ спинки}.$$

Оформляють лінію низу по точках *47* і *Уп*.

Кут нагрудної виточки закривають і виточка відкривається у верхню частину рельєфу, при цьому від точки *Ц* до точки *35* відкривається невеликий кут спрасування або розхил виточки.

16. Побудова пояса (рис. 57, *в*);

$48\text{-}49$ = мірці Cm + **Пвт** + 12 *см*; $48\text{-}50 = 49\text{-}51$ — за моделлю.

$51\text{-}52 = {}^{1}/_{2}$ відрізка $49\text{-}51$; $52\text{-}53 = {}^{1}/_{3}$ відрізка $49\text{-}51$.

Борт і лацкан оформляють за моделлю, як і у викладених вище прикладах (рис. 58).

КОНСТРУЮВАННЯ ВИРОБІВ З РУКАВАМИ КРОЮ РЕГЛАН

Спосіб побудови рукавів крою реглан аналогічний способу побудови рукава як для легкого плаття, так і для верхнього одягу і базується на способі побудови рукава із середнім швом. Цей спосіб повністю враховує таку індивідуальну особливість будови тіла, як висота плеча. Побудову рукава викладено на прикладі базової основи *Б*, але побудова спинки дещо змінюється, проектується величина швів по проймі і викоту рукава в 1 *см*.

Крій рукавів реглан в основному застосовують при моделюванні одягу для фігур великих розмірів. Такі рукава зорово звужують ширину фігури.

Особливості побудови базової основи (рис. 59)

Побудова спинки. 1. Положення верхньої частини лінії середнього шва і побудова ростка:

$Р\text{-}Р_1 = {}^{1}/_{2}$ мірки *Пк*; $Л\text{-}Л_1 = Р_1\text{-}Ш$ = величині розрахунку *Ш ростка*;

$Л_1\text{-}Ш\text{-}Р_2$ — прямий кут.

Оформляють росток через точки *В* і $Р_2$, а середній шов — через точки $Р_2$ і *Л* овальною лінією (овал в 0,5 *см*).

Ш-В = величині розрахунку *В ростка*.

2. Побудова лінії положення плечового шва:

В-Н = мірці *Вп*; $Л_1\text{-}Н\text{-}Д$ — прямий кут; *В-Д* = мірці *Дп* = 1 *см*.

Особливість побудови пілочки. 3. Побудова лінії положення плечового шва:

$Б_2\text{-}Д_1$ = мірці *Дп* + 1 *см*.

Побудова пройми для рукава крою реглан (рис. 59)

Оформлення пройми на пілочці. 1. Переміщення лінії плечового шва:
$Б_2$-4 = 1 *см*. Оформляють лінію плеча через точки *4* і $Д_1$;

$$Д_1\text{-}Д_2 = 0{,}5 \text{ см (величині скосу).}$$

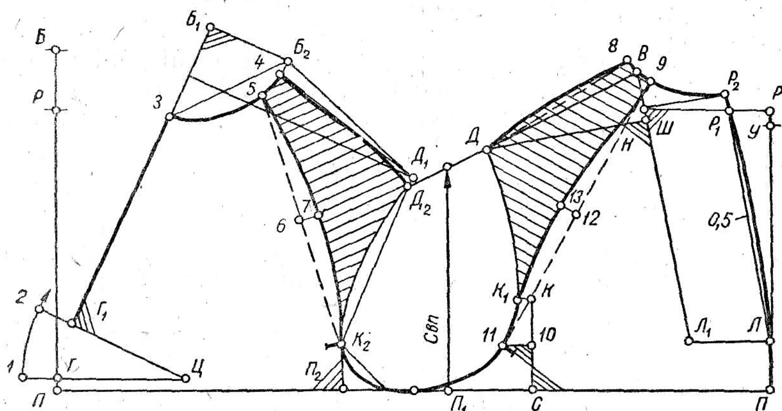

Рис. 59. Оформлення пройми для рукава крою реглан.

2. Положення лінії пройми на горловині. Ця величина визначається за моделлю і може бути від 2 до 5 *см*. Лінія *4-5* в даному прикладі дорівнює 2,5 *см*. Точки *5* і K_2 сполучають допоміжною лінією.

3. Форма лінії реглана:

5-6 = 1/2 відрізка 5-K_2; *6-7* — величина овалу лінії пройми, яка визначається за моделлю. У даному прикладі вона дорівнює 1,5 *см*. Оформляють лінію краю пройми через точки *5*, *7*, K_2, $П_1$.

Оформлення пройми на спинці. 4. Переміщення лінії плечового шва провадять засічками:

$$Д\text{-}8 = Д_1\text{-}4 \text{ і } В\text{-}8 = Б_2\text{-}4.$$

Оформляють лінію плечового шва через точки *8* і *Д*.

5. Положення лінії пройми:

8-9 = *4-5* пілочки; *С-10* = $П_2$-K_2 пілочки;
С-10-11 — прямий кут; *10-11* = 2 *см*.

Точки *9* і *11* сполучають допоміжною прямою і ставлять кон-

трольну мітку на проймі біля точки *11* під прямим кутом до лінії *9-11*.

6. Форма лінії реглана:

$11\text{-}12 = {}^1/_2$ відрізка *9-11*; $12\text{-}13 = 6\text{-}7$ пілочки.

Оформляють лінію краю пройми через точки *9*, *13*, *11*, $П_1$.

Побудова рукава крою реглан (рис. 60)

Для побудови рукава також беруть за вихідні дані величини *Д рукава*, *Ш рукава*, *В окату* і мірку *Пр*. Висоту окату визначають як для верхнього одягу, так і для легкого плаття з розрахунку: *Свп* — 1 *см*.

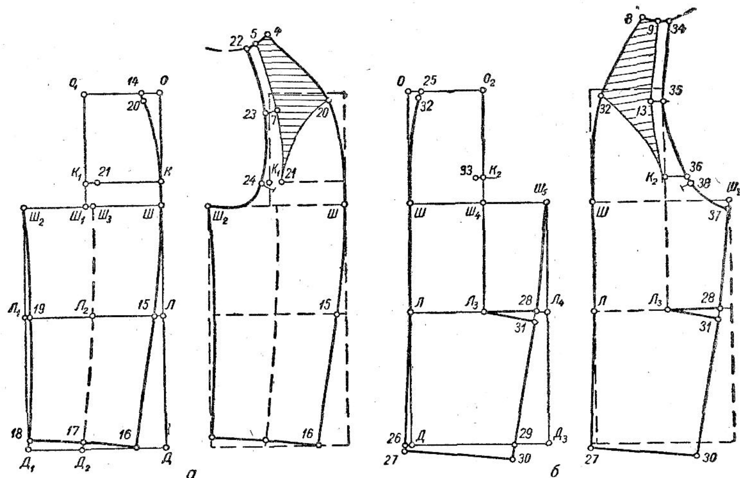

Рис. 60. Побудова рукава крою реглан.

Побудова передньої половинки рукава (рис. 60, *а*). *О-Д* — вихідна вертикаль.

1. Положення ліній довжини і ширини рукава і ліктя:

О-Д = *Д рукава*; *О-Ш* = *В окату*; *Ш-К* = 4 *см* (для легкого плаття — 3 *см*);

К-Л = $^1/_2$ відрізка *К-Д*.

2. Ширина сітки рукава:

$О\text{-}О_1 = Ш\text{-}Ш_1 = {}^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукова* + 1 *см*;

$Ш\text{-}Ш_2 = Д\text{-}Д_1 =$ величині розрахунку *Ш рукава*.

3. Положення лінії перекату:

$$Ш\text{-}Ш_3 = 1/2 \text{ величині } Ш \text{ рукава};$$

$$Л\text{-}Л_2 = 1/2 \text{ величини розрахунку } Ш \text{ рукава} + 0{,}5 \text{ см};$$

$$Д\text{-}Д_2 = 1/2 \text{ величини розрахунку } Ш \text{ рукава} + 2{,}5 \text{ см (або } 1/2 \text{ мірки } Пр).$$

Оформляють перекат через точки $Ш_3$, $Л_2$, $Д_2$ овальною лінією.

4. Положення лінії середнього шва:

$$О\text{-}14 = 3 \text{ см (для плаття } 2{,}5 \text{ см)};$$
$$Л\text{-}15 = 1{,}5 \text{ см}: Д\text{-}16 = 5 \text{ см}.$$

5. Положення лінії низу і нижнього шва:

$$Д_2\text{-}17 = 1 \text{ см}; Д_1\text{-}18 = 1{,}5 \text{ см}; Л_1\text{-}19 = 0{,}5 \text{ см}.$$

Оформляють низ через точки *16*, *17*, *18* і лінію нижнього шва через точки *18*, *19*, $Ш_2$.

6. Положення лінії рівня контрольної мітки:

$Ш_1$-$К_1$ = *Ш*-*К*. Точки $К_1$ і *К* сполучають прямою.

7. Положення лінії плеча рукава крою реглан. Для оформлення плечової частини рукава з рисунка пілочки різцем знімають копію плечової частини через точки *4*, *5*, *7*, $К_2$, $Д_2$, *4* (рис. 59) і одержують викройку, яку накладають на рисунок рукава точкою $Д_2$ на допоміжну точку *20*, а точкою $К_2$ — на точку *21*.

$$14\text{-}20 = 1 \text{ см}; К_1\text{-}21 = 2 \text{ см}.$$

Оформляють лінію середнього шва рукава через точки *4*, *20*, *Ш*, *15*, *16*.

8. Положення лінії шва горловини на рукаві крою реглан оформляють через точки *4* та *5* і далі продовжують на *2 см* (тобто на величину швів пройми і викоту рукава):

$$5\text{-}22 = 2 \text{ см}.$$

9. Положення лінії зрізу викоту рукава:

$$7\text{-}23 = 2 \text{ см}; К_1\text{-}24 = 1{,}5 \text{ см}.$$

Оформляють лінію зрізу через точки *22* і *23* паралельно лінії *5-7* і далі через точки *24* і $Ш_2$ — за формою нижньої частини пройми. Контрольну мітку ставлять біля точки *24*.

П о б у д о в а з а д н ь о ї п о л о в и н к и р у к а в а (рис. 60, *б*). Лінії довжини і ширини рукава, а також ліктя проводять аналогічно таким лініям передньої половинки рукава.

10. Ширина сітки рукава:

$O\text{-}O_2 = Ш\text{-}Ш_4 = {}^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукава* + 1 *см*;

$Ш\text{-}Ш_5 = Д\text{-}Д_3$ = величині розрахунку *Ш рукава.*

11. Положення лінії середнього шва:

О-25 = 2 *см* (для плаття — 1,5 *см*); *Д-26* = 1 *см.*

26-27 = 0,7 *см* (на посадку в ділянці лінії ліктя).

12. Положення ліній нижнього шва і низу:

$Л_4\text{-}28$ = 2 *см*; $Д_3\text{-}29$ = 6 *см.*

Точки $Ш_5$ і *28*, *28* і *29* сполучають прямими. *29-30* = 2,5 *см.* Лінію низу оформляють через точки *27* і *30.*

13. Побудова ліктьової виточки:

28-31 = 1,5 *см.* Виточку оформляють через точки *28*, $Л_3$, *31.*

14. Положення лінії рівня контрольної мітки:

$Ш_4\text{-}K_2$ = *С-10* спинки (рис. 59) = 4 *см.*

Через точку K_2 проводять пряму, паралельну до лінії $Ш\text{-}Ш_5$.

15. Положення лінії плеча рукава крою реглан. Плечову частину рукава оформляють за викройкою плечової частини спинки (скопійованою через точки *8*, *9*, *13*, *11*, *Д*, *8*; рис. 59), яку накладають точкою *Д* на допоміжну точку *32*, а нижньою частиною лінії зрізу пройми — на точку *33.*

25-32 = 1 *см*; $K_2\text{-}33$ = 0,5 *см.*

Оформляють лінію середнього шва рукава через точки *8*, *32*, *Ш*, *Л*, *27.*

16. Положення лінії шва горловини на рукаві оформляють через точки *8* і *9* і продовжують на 2 *см* — точка *34.*

17. Положення лінії зрізу викоту рукава:

9-34 = 2 *см*; *13-35* = 2 *см*; $K_2\text{-}36$ = 3,5 *см*; $Ш_5\text{-}37$ = 1,5 *см.*

Оформляють лінію зрізу через точки *34* і *35* паралельно до лінії *9-13* і далі через точки *35*, *36*, *37*. Контрольну мітку ставлять нижче точки *36* на 0,5 *см* — точка *38.*

Побудова виточки для опуклості лопаток (рис. 61)

При конструюванні виробів з проймою для рукава крою реглан з тканин, що погано піддаються спрасуванню, звичайно оформляють виточку для опуклості лопаток. Виточку оформляють від точки середини лінії *Ш-Л*$_1$ в будь-яку точку лінії шва ростка *9-Р*$_2$. Для цього визначають точки *39* і *40*.

Ш-39 = $^1/_2$ лінії *Ш-Л*$_1$; *9-40* = = 3 *см*.

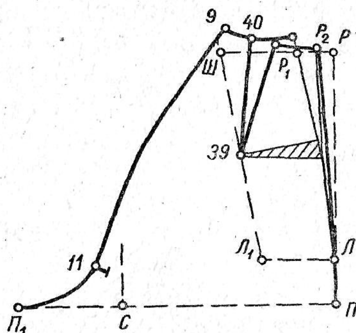

Рис. 61. Побудова виточки для опуклості лопаток.

Точки *39* і *40* сполучають прямою — лінія виточки, що проектується. Потім роблять розріз на викройці по лінії виточки (*39-40*) і закладають по лінії середнього шва (*Р*$_2$*-Л*). При цьому відкривається виточка, розхил якої звичайно роблять рівним половині відрізка *Р-Р*$_1$. Лінію середнього шва між точками *Р*$_2$ і *Л* дооформляють плавною лінією, як показано на рис. 61.

КОНСТРУЮВАННЯ ВИРОБІВ ІЗ СУЦІЛЬНОКРОЄНИМИ РУКАВАМИ

КОНСТРУЮВАННЯ ЛЕГКОГО ПЛАТТЯ

Новиною сезону є плаття з рукавами «кімоно» — різновид суцільнокроєних рукавів. Згідно з модою цей рукав також повинен будуватись з мінімальною величиною **Пвг**. У даному розділі викладено тільки оформлення ліфа плаття на базовій основі *А*, спідницю оформляють, як на рис. 29. Такі плаття шиють на фігури до 48-го розміру (включно).

О ф о р м л е н н я п і л о ч к и (л і ф а) і р у к а в а (рис. 62).
1. Положення середньої лінії підгрудної виточки і лінії шва по талії (рис. 62, *а*):

Т-9 = *Г-Ц*; *Т-10* = *9-11* = 0,5 *см*; *Т*$_2$*-12* = 1 *см*.

2. Положення лінії бокового шва і розхил підгрудної виточки:

12-13 = $^1/_5$ *Сст — Ст*, ширина пілочки по талії повинна становити

$^1/_2$ (*Ст* + **Пвт**)+1 *см*;

14-15 = 2,25 *см* (у даному прикладі).

3. Величина переміщення лінії плечового шва і побудови кута напрямлення рукава:

$Б_3$-$Б_4$ = 1 *см*; $Д_1$-*У* = 30 *см* (постійно);

У-$У_1$ = 15 *см* (постійно) — величина хорди.

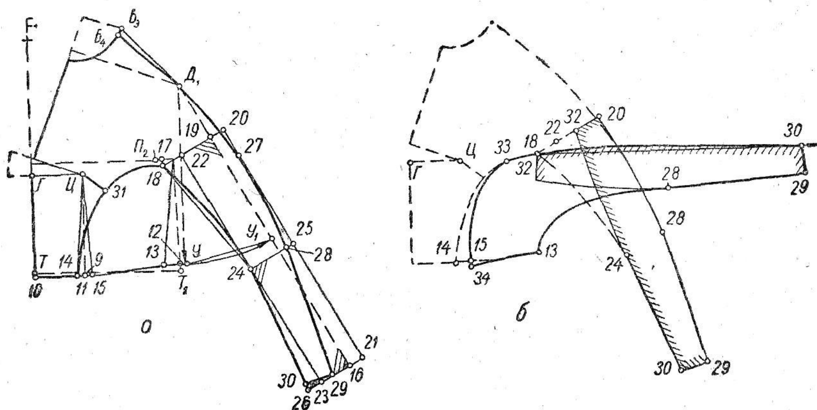

Рис. 62. Рисунок пілочки і рукава «кімоно».

Лінію напрямлення рукава будують через точки $Д_1$ і $У_1$.

4. Побудова сітки верхньої половинки рукава:

$Б_3$-$Д_1$-*16* = мірці *Др*; $П_2$-*17* = *17-18* = 1 *см* (положення опорної точки рукава);

16-19-18 — прямий кут (*18-19* — умовна лінія висоти окату);
19-20 = *16-21* = 2,5 *см*; *20-22* = *21-23* = $^1/_2$ *Ш рукава*;
23-24-25 — прямий кут (положення лінії ліктя);
23-26 = 2,5 *см* (або $^1/_2$ мірки *Пр*).

Оформляють лінію перекату рукава через точки *22*, *24*, *26*.

5. Положення середнього шва рукава:

20-27 = 5 *см*; *24-28* = $^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукава* — 1 *см*;
26-29 = $^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукава* — 3,5 *см*.

6. Положення лінії низу і переднього шва:

26-30 = 1 *см*.

Оформляють низ через точки *29* і *30*, а лінію переднього шва — по точках *18*, *24*, *30*.

Ліву лінію рельєфу оформляють через точки *18* і *14*, а лінію нагрудної виточки — через *Ц* і *31*. Нижню половинку рукава проектують на сітці верхньої половинки.

7. Положення переднього і нижнього швів нижньої половинки рукава (рис. 62, *б*):

$$22\text{-}32 = 18\text{-}22 \text{ (рис. 62, } a\text{)}.$$

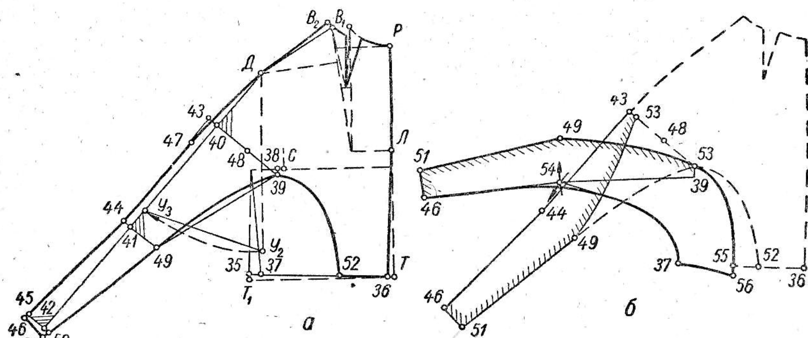

Рис. 63. Рисунок спинки і рукава «кімоно».

Оформляють лінію переднього шва через точки *32*, *24* і *30*. Лінія нижнього шва проходить по точках *20*, *28*, *29*.

Для побудови бочка з нижньою половинкою рукава різцем копіюють форму запроектованої нижньої половинки і точкою *32* приставляють до опорної точки, тобто до точки *18*. Положення нижньої частини рукава орієнтують за допоміжною горизонтальною лінією, проведеною з точки *18*. Форму нижньої частини рукава оформляють овальною лінією, проведеною через точки *13* і *28* за моделлю. Праву лінію рельєфу оформляють через точки *33* і *15* (точка *33* знаходиться на рівні лінії грудей) і лінію продовжують нижче точки *15*, вимірявши величину лівої лінії рельєфу (від точки *33*), тобто лінія *33-34* повинна дорівнювати лінії *14-33*. Після цього проводять лінію талії від точки *34* до точки *13*.

Оформлення спинки і рукава. 8. Положення лінії шва по талії (рис. 63, *а*):

$$T_1\text{-}35 = 1 \text{ см}.$$

9. Положення середнього і бокового швів:

$$T\text{-}36 = 1 \text{ см}; \; 35\text{-}37 = {}^1/_5 \; (Сст - Ст) - 1 \text{ см}.$$

10. Величина переміщення лінії плечового шва:

$$B_1\text{-}B_2 = 1 \text{ см}.$$

11. Побудова кута напрямлення рукава:

$Д\text{-}У_2 = 30$ *см* (постійно) — вертикальна лінія; $У_2\text{-}У_3 = 21$ *см* (постійно) — величина хорди. Лінію напрямлення рукава проводять через точки *Д* і $У_3$.

12. Положення опорної точки рукава:

С-38 = *38-39* = 1 *см*.

13. Положення середнього шва рукава:

Д-40-39 — прямий кут; *40-41* = *20-25* пілочки (рис. 62, *а*);

40-42 = *20-21* пілочки (рис. 62, *а*); *40-43* = *41-44* = 1,5 *см*;
42-45 = 3,5 *см*. Точки *43*, *44*, *45* сполучають прямими;

45-46 = 0,75 *см*; *43-47* = 5 *см*.

Оформляють лінію шва через точки B_2, *Д*, *47*, *44*, *46*.

14. Положення допоміжної точки:

43-48 = *20-22* пілочки (рис. 62, *а*).

15. Положення лінії ліктьового шва і низу:

44-49 = *24-28* пілочки (рис. 62, *а*);

45-50 = *26-29* пілочки (рис. 62, *а*);

50-51 = 1,5 *см*.

Оформляють лінію шва через точки *39*, *49*, *51* і лінію низу — через точки *46* і *51*.

16. Положення правої лінії рельєфу:

36-52 = *10-14* пілочки (рис. 62, *а*).

Лінію рельєфу оформляють через точки *39* і *52*. Нижню половинку рукава проектують на верхній.

17. Положення ліктьового і нижнього швів нижньої половинки (рис. 63, *б*):

48-53 = *39-48* (у даному випадку точка *53* майже збігається з точкою *40*). Оформляють лінію ліктьового шва через точки *53*, *49*, *51* і лінію нижнього шва — по точках *43*, *44*, *46*.

Копіюють нижню половинку рукава і одержану допоміжну викройку точкою *53* накладають на опорну точку (точка *39*), положення нижньої частини рукава орієнтують по другій допоміжній точці, яку одержують засічками.

18. Положення другої допоміжної точки:

37-54 = *13-28* пілочки (рис. 62, *б*);
39-54 = *18-28* (рис. 62, *б*).

Форму нижньої частини рукава оформляють овальною лінією, проведеною через точки *54*, *37* і оформляють по пілочці, тобто по відрізку *13-28* (рис. 62, *б*).

Величину розхилу рельєфу по лінії талії визначають порівнянням відрізка *36-37* з величиною розрахунку $^1/_2$ (*Ст* + **Пвт**) — — 1 *см*. Різниця визначає величину розхилу, тобто відрізок *52-55*. Проводять ліву лінію рельєфу через точки *39*, *55* і продовжують її нижче точки *55* за виміром величини правої лінії, тобто лінія *39-56* повинна дорівнювати лінії *39-52*. Дооформляють лінію талії через точки *37* і *56*.

КОНСТРУЮВАННЯ ВЕРХНЬОГО ОДЯГУ

Вироби з суцільнокроєними рукавами зорово надають фігурам замовниць повноти і тому застосовуються здебільшого тільки для малих розмірів.

Суцільнокроєні рукава порівняно до вшивних і рукавів крою реглан дещо обмежують рухи рук. Тому краще такі рукава застосовувати у виробах вільної форми (основа *Б*) і конструювати їх на максимальних величинах модної прибавки **Пвг**, а також вводити додаткову прибавку на суцільнокроєні рукава — **Пср**.

Величина прибавки **Пср** дорівнює 1 *см* і при побудові базової основи додається до ширини грудей. Таким чином, розрахунок базової основи для верхнього одягу провадять так (рис. 64):

1. Положення лінії ширини спинки:

$$П\text{-}С = \text{мірці } Шс + 20\% \ \mathbf{Пвг}.$$

2. Ширина спинки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_1 = {}^1/_2\ (Сг_{II} + \mathbf{Пвг} + \mathbf{Пср}).$$

3. Положення лінії ширини грудей:

$$П\text{-}П_2 = \text{мірці } Шг_{II} + 5\% \ \mathbf{Пвг} + \mathbf{Пср}.$$

4. Ширина пілочки по лінії глибини пройми:

$$П\text{-}П_3 = {}^1/_2\ (Сг_{II} + \mathbf{Пвг} + \mathbf{Пср}).$$

Спинку базової основи будують як звичайно, але з переміщенням виточки для опуклості лопаток у росток.

Побудова пілочки дещо видозмінюється, а саме:

5. Величина балансу — за розрахунком. Положення горизонтальних ліній на рисунку відповідає їх положенню на рисунку спинки.
6. Побудова горловини, лінії висоти плеча і лінії положення плечового шва:

$Б\text{-}Б_1$ = величині розрахунку *Ш ростка*; $Б\text{-}6 = Б\text{-}Б_1 + 1$ *см*;

$$Б\text{-}Б_1 = \text{мірці } Вп;$$

$$Я\text{-}Н_1\text{-}Д_1 \text{ — прямий кут; } Б_1\text{-}Д_1 = \text{мірці } Дп + 1 \text{ см}.$$

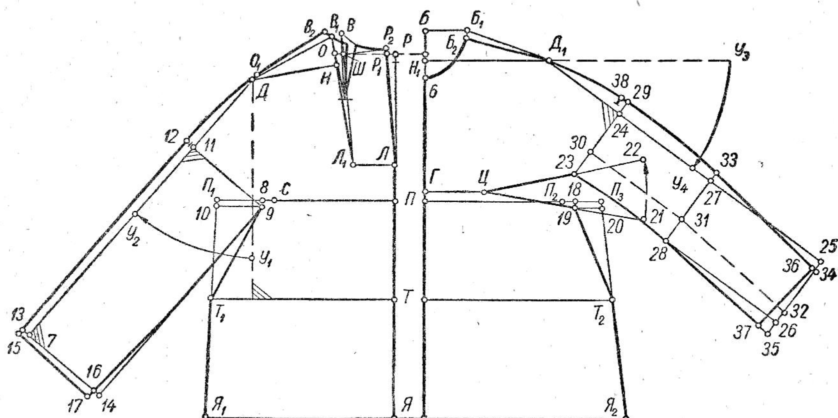

Рис. 64. Побудова суцільнокроєних рукавів спинки і пілочки.

7. Положення вершини нагрудної виточки:

$$Б\text{-}Г = \text{мірці } Вг_{II};\ Г\text{-}Ц = \text{мірці } Цг + 0,5 \text{ см}.$$

8. Переміщення ліній плечових швів на спинці і пілочці:

$$Б_1\text{-}Б_2 = В_1\text{-}В_2 = 1 \text{ см}.$$

П о б у д о в а р у к а в а с п и н к и. Для визначення кута нахилу рукава від точки *Д* проводять допоміжну вертикальну лінію довжиною 30 *см*:

$$Д\text{-}У_1 = 30 \text{ см (постійно)}.$$

Від точки *Д* через точку $У_1$ проводять дугу радіусом $ДУ_1$, на якій засікають хорду $У_1\text{-}У_2$.

$$У_1\text{-}У_2 = 21 \text{ см (постійно)}.$$

Для визначення лінії напрямлення рукава точки *Д* і $У_2$ сполучають прямою — лінія напрямлення рукава.

При побудові основи спинки довжина лінії плечового шва визначається за міркою *Др* + 1,5 *см*, де 0,5 *см* дається на посадку і 1 *см* — на величину шва по проймі, тому при побудові суцільнокроєного рукава початкова точка рукава зміщується по лінії напрямлення $У_2$-*Д* вверх — до точки $О_1$.

$$Д\text{-}О_1 = 1\ см.$$

1. Положення лінії довжини рукава:

О-7 = мірці *Др*. З точки *7* по відношенню до лінії *О-7* будують прямий кут.

2. Положення лінії вшивання ластовиці:

$$С\text{-}8 = 2\ см;\ 8\text{-}9 = 1\ см;\ П_1\text{-}10 = 8\text{-}9.$$

Оформляють лінію шва через точки $Т_1$ і *9*.

3. Для визначення лінії умовної висоти окату через точку *9* будують прямий кут *7-11-9*.

4. Ширина сітки рукава спинки:

$$11\text{-}12 = 7\text{-}13 = 1{,}5\ см;\ 13\text{-}14 = 9\text{-}12.$$

5. Положення лінії середнього шва:

13-15 = 0,7 *см* (величина посадки в ділянці ліктя).

Оформляють лінію шва по точках $В_2$, *Д*, *12*, *13*, *15*. Контрольна мітка рукава спинки знаходиться біля точки *12*.

6. Положення лінії ліктьового шва і низу:

$$14\text{-}16 = 1\ см.$$

Оформляють лінію шва через точки *9* і *16* овальною лінією, продовжують її на величину посадки і ставлять точку *17*. *16-17* = 1,5 *см*. Оформляють лінію низу через точки *15* і *17*.

Побудова рукава пілочки (рис. 64). Допоміжну горизонтальну лінію $Д_1$-$У_3$ для визначення кута нахилу рукава проводять через точку $Д_1$, як продовження лінії нахилу рукава, тобто лінії $Н_1$-$Д_1$.

$Д_1$-$У_3$ = 30 *см* (постійно).

Далі будують дугу з точки $Д_1$ через точку $У_3$ і на дузі засікають хорду $У_3$-$У_4$.

$У_3$-$У_4$ = 19 *см* (постійно).

Проводять лінію напрямлення рукава, сполучаючи прямою точки $Д_1$ і $У_4$.

1. Положення лінії вшивання ластовиці:

$$П_2\text{-}18 = 2\ см;\ 18\text{-}19 = 1\ см;\ П_3\text{-}20 = 18\text{-}19.$$

Оформляють лінію шва через точки $Т_2$ і *19*.

2. Для побудови кута нагрудної виточки точки *Ц* і *19* сполучають прямою і на ній відкладають мірку $Вг_{II}$.

$$Ц\text{-}21 = \text{мірці } Вг_{II}.$$

З точки *Ц* радіусом, що дорівнює *Ц-21*, проводять дугу вверх і на ній засікають хорду, яка дорівнює величині мірки *Пг*:

$$21\text{-}22 = \text{мірці } Пг.$$

Будують кут нагрудної виточки через точки *21*, *Ц*, *22*.

3. Оформлення нагрудної виточки і визначення лінії умовної висоти окату:

Ц-23 = *Ц-19*. Виточку оформляють через точки *19*, *Ц*, *23*.

$Д_1$-*24-23* — прямий кут;

23-24 — лінія умовної висоти окату.

4. Ширина сітки рукава пілочки і положення лінії ліктя:

24-25 = *7-11* рукава спинки; *24-25-26* — прямий кут;

25-26 = *23-24*; *25-27* = $^1/_2$ лінії *24-25* + 2 *см*;

27-28 — лінія ліктя.

5. Положення лінії перекату:

24-29 = 2,5 *см*; *29-30* = $^1/_2$ величини розрахунку *Ш рукава* (де *Ш рукава* = $^1/_3$ $Сг_{II}$ + 50% **Пвг** + 50% **Пср**);

27-31 = *24-30*; *25-32* = *27-31* + 2,5 *см*.

6. Положення лінії середнього шва:

31-33 = $^1/_2$ (величина розрахунку *Ш рукава* — 2 *см*);

32-34 = $^1/_2$ (величина розрахунку *Ш рукава* — 4 *см*).

Оформляють лінію шва через точки $Б_2$, $Д_1$, *29*, *33*, *34*.

7. Положення ліній переднього шва і низу:

32-35 = *28-31*. Сполучають точки *23*, *28*, *35*.

34-36 = 0,5 *см*; *35-37* = 2 *см*.

Оформляють лінію низу через точки *36* і *37*, а лінію переднього шва — через точки *37*, *28*, *23*.

8. Положення контрольної мітки переднього рукава:

29-38 = 0,5 *см* (вище точки *29*).

Побудова нижньої частини рукава і ластовиці (рис. 65). 39-40 (вихідна вертикаль) = *7-11* спинки.

9. Положення лінії умовної висоти окату:

39-40-41 — прямий кут; *40-41* = сумі величин відрізків *8-*$П_1$ і *18-*$П_3$ (рис. 64).

10. Положення лінії ліктя:

39-42 = *25-27* рукава пілочки (рис. 64).

11. Положення лінії переднього шва:

39-43 = *26-35* = 2,5 *см* (рис. 64).

Оформляють лінію шва по точках *40*, *42*, *43*.

12. Положення лінії низу:

43-44 = 1 *см*; *44-45* = 6 *см*.

Оформляють низ через точки *44* і *45*.

13. Положення лінії ліктьового шва: точки *41* і *45* сполучають прямою і на перетині з лінією ліктя ставлять точку *46*.

46-47 = 0,5 *см*.

Оформляють лінію ліктьового шва через точки *41*, *47*, *45*.

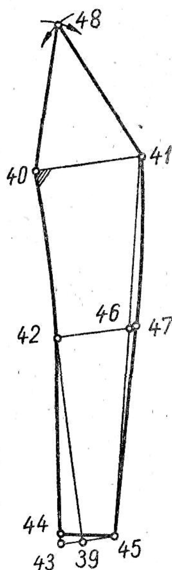

Рис. 65. Побудова нижньої частини рукава і ластовиці.

14. Побудова ластовиці: від точок *40* і *41* проводять дуги радіусами T_2*-19* і T_1*-9* (рис. 64). На перетині дуг ставлять точку *48*. Оформляють ластовицю через точки *40*, *48*, *41*.

РОЗКРОЮВАННЯ ВИРОБІВ І ПІДГОТОВКА ПРИМІРОК

РОЗКРОЮВАННЯ ВИРОБІВ

Легке плаття розкроюють, в основному, за викройками, а верхній одяг як за викройками, так і розмічують прямо на тканині. Для зручності розкроювання і підготовки примірок пропонована

система крою в процесі конструювання передбачає припуски на шви в 1 *см* по проймах, окатах і викотах рукавів вшивних і крою реглан. Крім того, при побудові вшивних рукавів (з нижньою половинкою) для верхнього одягу передбачені припуски в 1 *см* по передніх швах. До ліній всіх інших швів роблять припуски на шви і запаси. Мінімальні величини зшивних швів для легкого

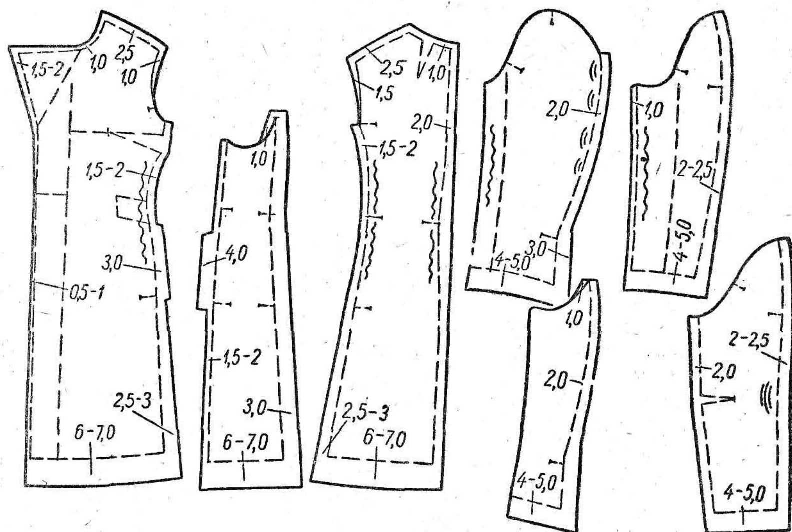

Рис. 66. Припуски при розкроюванні для верхнього одягу.
Умовні позначення:
посадка і спрасування;
відтяжка.

плаття — 1,5 *см*, для верхнього одягу — 1 *см*. Ширина обшивних швів 0,5—0,7 *см*, припуск на обробку горловини — 1 *см*.

Розміщення і величини припусків на шви і запаси для верхнього одягу, положення контрольних міток та умовні позначення показано на рис. 66.

Одним з обов'язкових процесів при пошитті з однією приміркою є попереднє декатирування тканин верху і матеріалів докладу перед розкроюванням.

Розкроювання верхнього одягу в індивідуальному пошитті, в основному, провадять на тканині взгин, тому треба пильно стежити, щоб вона не перекошувалась. Для цього відріз старанно рівняють

по пружку струшуванням, тримаючи за згин, і далі розстилають тканину, не звертаючи уваги на рівність кінцевих зрізів. Платтяні тканини також іноді розкроюють взгин, але їх рівняють по уточній нитці, крім дуже важких, які рівняють так, як і тканини для верхнього одягу.

У процесі розмічування виробів усі лінії, а також контрольні мітки для правильного зметування наносять тонкою крейдяною лінією, величини швів і запасів — пунктирною лінією, місця воло-

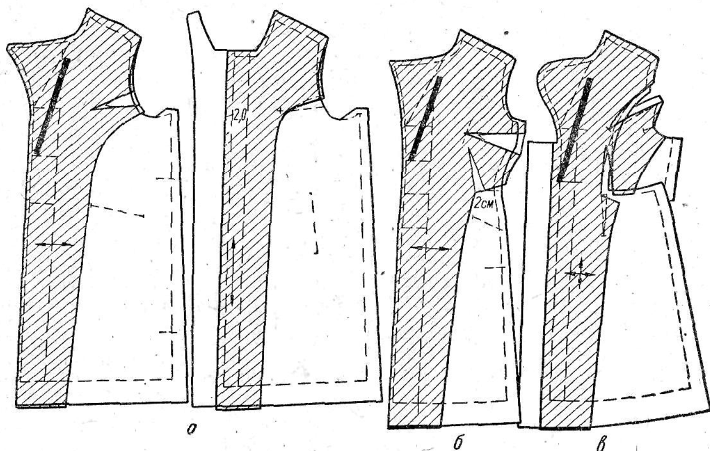

Рис. 67. Розкроювання бортових прокладок.

го-теплової обробки позначають умовними значками. Розмічають також місця розміщення підбортів, підкоміра і коміра та інших дрібних деталей.

У практиці закрійників індивідуального пошиття дуже часто практикується, особливо у легкому платті, розкроювання виробів з рукавами крою реглан, де зберігаються плечові частини на спинці й пілочці, а лінії зрізів пройми позначають сильцями. При розкроюванні верхнього одягу звичайно залишають запаси за лініями зрізів пройми у верхніх (плечових) частинах спинки й пілочки. Такий крій дає можливість при проведенні примірки уточнювати і при необхідності переоформляти форму реглана, запобігає деформації плечових частин рукавів при носінні, дозволяє при перелицьовуванні змінювати фасон. Також часто практикується розкроювання підбортів, суцільновикроєних з пілочками, що значно поліпшує якість виготовлення бортів.

Другим обов'язковим процесом при однопримірочному пошитті в роботі закрійників верхнього одягу є розкрій бортових прокладок згідно з моделлю, тобто формою і силуетом виробу. На рис. 67 наведено схему розкроювання бортових прокладок для пілочок вільної (рис. 67, *а*), напівприлягаючої (рис. 67, *б*) і прилягаючої (рис. 67, *в*) форм.

Бортові прокладки з лляних тканин розкроюють у поперечному напрямі тканини, а з тканин з утоком з натурального волосу або синтетичних волокон — у поздовжньому. Бортові прокладки з флізеліну розкроюють у будь-якому напрямі.

У зв'язку з м'якістю форми сучасного одягу волосяні накладки у ділянці грудей і плечові накладки з бортової тканини, в основному, не застосовують, крім одягу великих розмірів. Як бортову прокладку для тонких тканин (типу габардин) для виготовлення бортів без прокладки пружка застосовують гринсбон.

ПІДГОТОВКА ПРИМІРОК

Примірка виробів дає можливість знайти оптимальний силует і пропорції, довжину виробів і рукавів, форму і розміщення деталей з урахуванням індивідуальних особливостей (типовості і підтиповості) фігури, а також смаку замовниці. Тим більше, що така важлива деталь одягу, як комір, в основному, не піддається конструюванню з урахуванням індивідуальної довжини шиї і величини нахилу плечей. Тому метод муляжування комірів ефективніший. Крім того, примірка дає можливість вносити необхідні корективи у зв'язку з деформацією тканин в результаті волого-теплової обробки.

Примірку підготовляють у такій послідовності:

перевіряють крій на перекіс полотен основних деталей, тобто спинки, пілочки і рукавів;

прокладають сильця по крейдяних лініях напівзаносу, краю борта при суцільновикроєному підборті, запасів по лініях зрізів пройми, рельєфах і лініях швів, виточках і складках, кишенях, лініях петельок, контрольних мітках і лініях підгинів. Сильця можна прокладати на спеціальних машинах;

закріплюють пройми, росток і в деяких випадках горловину і плече спинки. Найбільш раціонально, в умовах індивідуального пошиття, закріплювати пройми при пошитті легкого плаття пружком шириною в 0,5 *см* з лицьового боку тканини; при пошитті верхнього одягу — смужками косого, максимально витягнутого під праскою, коленкору (попередньо змоченого), заправленого по

формі пройм спинки, пілочки і ростка з виворітного боку (рис. 68). Пройму реглана закріплюють пружками, а лінії вшивання ластовиць при суцільнокроєних рукавах — поздовжніми смужками. Закріплюють безпосередньо після прокладання силець двома намітками, як показано на рис. 68. Закріплення пройми і ростка є третім обов'язковим процесом при однопримірочному пошитті;

виготовлення бортової прокладки для верхнього одягу починають з настрочування поздовжньої смужки у ділянці грудей з боку краю борта (див. рис. 67), після чого виточки і доточки до бортової прокладки зшивають швом устик на прокладках. Для ущільнення бортовки (лляної) у ділянці лацкана настрочують однією строчкою поперечний коленкор.

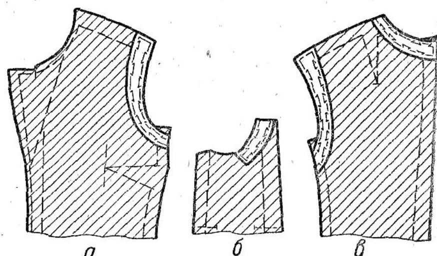

Рис. 68. Закріплення пройми і ростка на пілочці (*а*), бочку (*б*) і спинці (*в*).

Легке плаття підготовляють до примірки так: зшивають середній шов спинки, а всі інші шви і виточки зметують і переметують (бокові шви краще зметувати накладними швами); низ заметують, наметують нижній комір з основної або прокладної тканини на горловину, вметують один рукав.

Вироби верхнього одягу до примірки підготовляють майже аналогічно, тобто:

зметують середній шов спинки, провадять волого-теплову обробку, зшивають його і розпрасовують;

зметують і зшивають нагрудні виточки на пілочках, розсікають і розпрасовують їх, провадять волого-теплову обробку;

зметують накладними швами всі поперечні і поздовжні розрізні лінії рельєфів і зметують виточки на спинці;

наметують пілочки на бортові прокладки;

зметують накладними швами бокові і плечові шви;

зшивають надставки нижнього коміра і наметують його на горловину, підметують низ;

провадять волого-теплову обробку рукавів. У вшивних рукавах і рукавах крою реглан провадять відтяжку передніх або нижніх швів, а суцільнокроєних — відтяжку в ділянці закінчення плеча по рукавах пілочки. У вшивних рукавах з нижньою половинкою зшивають передній шов, а інші шви зметують звичайними або накладними швами;

вшивні рукава до примірки не вметують, а рукава крою реглан вметують обидва, суцільнокроєні — зметують, причому раціональніше наметати передню частину рукава на нижню і потім наметувати лінію бокового шва спинки на пілочку разом з рукавом спинки, зметати і переметати середній шов рукава.

Для зимових виробів для примірки підготовляють утеплювальну прокладку (з ватину, стьобаної вати, хутра).

Після підготовки примірок закрійник повинен перевірити їх відповідність моделям.

ПРИМІРКА Й ОБРОБКА ВИРОБІВ

ПРИМІРКА

Підготовлений до примірки виріб одягають на замовницю, в бортових виробах суміщають лінії напівзаносу і скріплюють пілочки шпильками. Оглядають виріб з метою виявлення дефектів форми, силуету і посадки виробу на фігурі, а також уточнення фасону і довжини. Огляд починають з переду, далі оглядають спинку і рукава. Всі уточнення на виробі роблять з боку вищого плечового спаду за допомогою шпильок. Уточнюють баланс виробу, відповідність форми і силуету фігурі, величину заходу в бортових виробах, розміщення застібки, оформлення бортів і підкоміра, положення плечових, бокових швів і ліній рельєфів, положення і форму кишень, положення і форму рукавів крою реглан і суцільнокроєних, довжину рукавів і виробу.

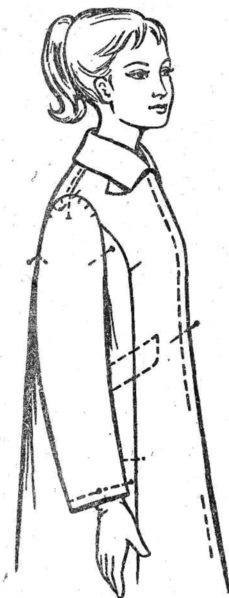

Рис. 69. Примірка вшивного рукава.

Положення вшивного рукава визначають безпосередньо на фігурі замовниці (після обкрейдування лінії зрізу пройми). Рукав кріплять до пройми трьома шпильками, перепускаючи головку рукава за лінію зрізу пройми по плечовому шву на 2 *см*, тобто на величину двох швів (рис. 69). На рукаві відмічають або уточнюють крейдою положення трьох контрольних міток рукава, тобто верхню — по плечовому шву, передню — по контрольній мітці пілочки і задню — по мітці спинки, а також уточнюють довжину і форму рукава (одночасно можна уточнити положення рукава по лінії кишені або іншій зручній лінії).

Після визначення положення рукава відмічають величину різноплеччя за нижчим плечем на спинці і пілочці, якщо це не враховувалось при розкроюванні.

ОБРОБКА ВИРОБУ ЗАКРІЙНИКОМ ПІСЛЯ ПРИМІРКИ

Четвертим обов'язковим процесом при однопримірочному пошитті є повне розбирання виробу після примірки для перемічування і обкрейдування його. Під час перемічування закрійник повинен:

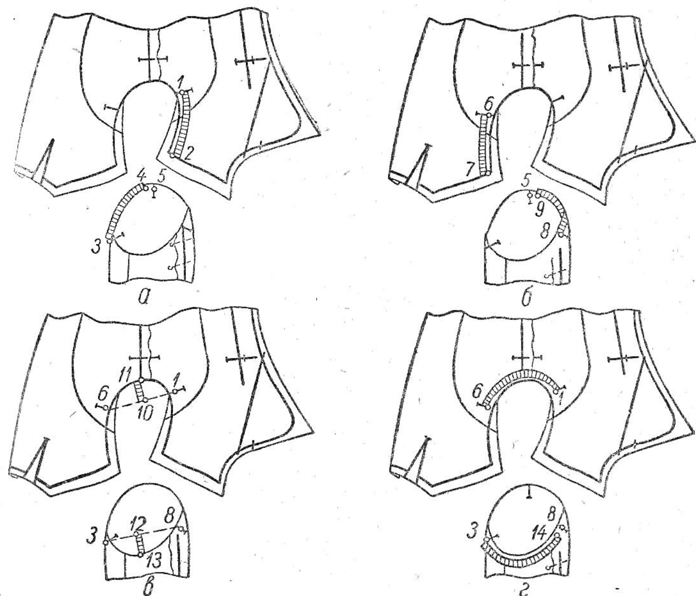

Рис. 70. Взаємоприпасування рукава і пройми після примірки.

обкрейдувати зміни на спинці по середньому шву, плечових виточках, рельєфах та інших фасонних лініях, по боковому шву, лінії ростка, плечовому шву і низу;

обкрейдувати зміни на пілочці по рельєфах і фасонних лініях, по боковому і плечовому швах і низу, позначити крейдою величину півзаносу, форму лацкана, положення петельок, величину і форму кишені;

скріпити шпильками верхню частину бокового шва і обкрейдувати лінію зрізу пройми;

припасувати окат і ширину рукава до пройми, обкрейдувати уточнені шви рукава і лінію низу.

Для взаємоприпасування рукава і пройми вимірюють величину передньої частини пройми по шву вшивання між точками *1* і *2* (рис. 70, *а*) і відкладають величину відрізка *1-2* по окату рукава, а також по шву вшивання — від точки *3* до точки *4*. Величина відрізка *4-5* — величина посадки передньої частини окату і повинна дорівнювати $^3/_5$ запроектованої величини посадки по окату. Ця величина, в середньому, дорівнює для тонких тканин 1,5 *см* і для густих тканин (пальтових) — 2 *см*. Вимірюють величину задньої частини пройми між точками *6* і *7* (рис. 70, *б*) і відкладають величину відрізка *6-7* по задній частині окату від контрольної мітки (точки *8*) у напрямі до плечової мітки, тобто величину *8-9*. Величина відрізка *5-9* також є величиною посадки задньої частини окату і повинна дорівнювати $^2/_5$ величини посадки. В середньому вона дорівнює 1—1,5 *см*. Після замірювання передньої і задньої частин пройми контрольні мітки пройми і рукава сполучають прямими (лінії контрольних міток), тобто лініями *1-6* і *3-8*. Вимірюють величини заглиблення викоту пройми і рукава між точками *10-11* і *12-13*. Величини заглиблення повинні бути рівними, а у випадку нерівності їх прирівнюють (рис. 70, *в*). Останній вимір провадять по нижній частині пройми між точками *1* і *6*.

Величину відрізка *1-6* відкладають по викоту рукава (рис. 70, *г*) від точки *3* у напрямі до точки *8*, закінчення цього виміру — точка *14*. Величина відрізка *8-14* є величиною посадки в нижній частині викоту рукава і повинна дорівнювати 0,5—1,5 *см*.

Заключним, обов'язковим, процесом у роботі закрійника є перевірка на перекіс спинки, пілочок і рукавів з наступним їх обрівнюванням у випадку незбіжності зрізів внаслідок деформації тканини і з метою усунення зайвих запасів.

Таким чином, тільки особисто підрівнявши всі основні деталі, закрійник цілком упевнено може запускати вироби в пошиття.

ЛІТЕРАТУРА

Единая методика конструирования одежды. М., Госместпромиздат, 1962.

Евтушенко М. А., Смирнова Р. С. Конструирование легкого женского платья. Лениздат, 1960.

Коблякова Е. В., Савотицкий А. В., Антонов И. А. Основы конструирования одежды. М., «Легкая индустрия», 1966.

Остапенко В. М. Конструирование и моделирование женского платья. Харьковское книжное издательство, 1961.

Таблицы измерений типовых мужских, женских и детских фигур для конструирования одежды. М., Госместпромиздат, 1962.

Трухан Г. Л. Получение разверток при конструировании одежды массового производства.— «Известия вузов. Легкая промышленность». 1960, № 2.

Черемных А. И. Основы художественного проектирования одежды. М., «Легкая индустрия», 1968.

ЗМІСТ

Стор.

Передмова 3
Особливості будови тіла і вимірювання жіночих фігур 5
Вибір і розрахунок прибавок 19
Конструювання основних виробів легкого плаття . . . 23
Побудова базових основ 23
Конструктивне рішення форм і силуетів на базових основах 30
Конструювання основного рукава 40
Зміна базових основ у результаті впливу індивідуальних особливостей будови тіла фігур 47
Конструювання основних виробів верхнього жіночого одягу 55
Побудова базових основ 55
Зміна базових основ у результаті впливу індивідуальних особливостей будови тіла фігур четвертого і п'ятого підтипів 64
Конструктивне рішення форм і силуетів на базових основах 67
Конструювання виробів з рукавами крою реглан . . . 86
Конструювання виробів із суцільнокроєними рукавами 91
Конструювання легкого плаття 91
Конструювання верхнього одягу 95
Розкроювання виробів і підготовка примірок 99
Розкроювання виробів 99
Підготовка примірок 102
Примірка й обробка виробів 104
Примірка 104
Обробка виробу закрійником після примірки 105
Література 107

Дмитрий Михайлович Питэнин

Конструирование женской одежды
(На украинском языке)

Редактор видавництва *Л. П. Денисенко*
Обкладинка художника *В. Г. Самсонова*
Художній редактор *І. Й. Анікін*
Технічний редактор *С. В. Новік*
Коректор *М. І. Козиненко*

Здано до складання 22.I.1970 р. Підписано до друку 27.VIII.1970 р. Формат паперу 60×84¹/₁₆.
Обсяг: 6,75 фіз. арк.; 6,28 умов. арк.; 5,76 обл.-вид. арк. Тираж 46 000. Ціна 20 коп. Зам. 771.
Издательство «Техніка», Киев, 4, Пушкинская, 28

Надруковано з матриць Київської книжкової ф-ки в друкарні № 16
Обласного управління по пресі. Харків-3, Університетська, 16. Зам. 3320.

20 коп.

